BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

LA MULȚI ANI 1973!

UN DRUM GLORIOS

Filele calendarului, și-n scurtă vreme acele ceasornicelor, vor însemna, în scurgerea necurmată a vremii, ultima clipă a anului 1972 și cea dintîi a anului cel nou — 1973. Potrivit datinii, vom asculta, alături de cei ce ne sînt dragi și apropiați, cele douăsprezece bătăi solemne de miez de noapte și vom însemna, pe hotarul nescris al timpului, într-o străfulgerare, tot ceea ce a însemnat pentru noi anul încheiat ; vom aprinde, cu speranțe și certitudini, luminile anului celui ce vine, bogat în promisiuni, tulburător de grav prin ceea ce reprezintă confluența atît de firească, atît de omenească a dorințelor și posibilităților.

Bucuriei acestui tradițional salut adresat de veacuri Anului nou, îi precede, cu cîteva zeci de ceasuri numai, bucuria unui salut adus unui eveniment care, în timpul riguros măsurat, înseamnă nici mai mult nici mai puțin decît un sfert de veac, dar în istorie, prin multitudinea și complexitatea semnificațiilor, prin dimensiunile și profunzimea mutațiilor operate în viața poporului nostru, mai mult decît secole întregi. Evenimentul, se știe prea bine, este cea de-a XXV-a aniversare a proclamării Republicii. Înscrisă cu litere de aur în cronica României contemporane, această zi s-a întipărit adînc în conștiința poporului. În istoria trăită a patriei proclamarea Republicii reprezintă un moment crucial care a marcat încheierea procesului de cucerire a puterii politice de către clasa muncitoare în alianță cu țărănimea, de făurire a statului socialist — condiție fundamentală a trecerii la construirea noii orînduiri pe pămîntul României.

Aniversarea unui sfert de secol de la acest moment istoric hotărîtor este sărbătorită, potrivit tradiției muncitorești, în haine de lucru. Poporul își cinstește sărbătoarea cu mînecile suflecate, muncind : face bilanțul primilor doi ani ai cincinalului, se pregătește temeinic, lucid, realist, pentru îndeplinirea sarcinilor anului ce vine, an, după cum se știe, hotărîtor în înfăptuirea a ceea ce ne-am propus să facem pentru a asigura înaintarea rapidă a țării pe calea societății socialiste multilateral dezvoltate, pe calea comunismului, a bunăstării și fericirii întregului popor.

CONTINUARE ÎN PAG. ②

CU PRILEJUL ANULUI NOU

urăm cititorilor și colaboratorilor noștri noi succese în muncă, sănătate și fericire

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

16 pagini – 3 lei | Sîmbătă 23 decembrie 1972 | Nr. 794 Nr. 795

VIITORUL A ÎNCEPUT IERI

Patru oameni de știință români împărtășesc cititorilor noștri preocupările lor

(Pag. a 3-a)

Gînduri la sfîrșit și început de an

În obiectiv: tineri actori

(Pag. a 4-a)

REVELION PE MICUL ECRAN

Spicuiri din programul de Anul nou

(Pag. a 4-a)

LEGENDĂ ȘI REALITĂȚI ISTORICE LA CURTEA DE ARGEȘ

(Pag. a 11-a)

REPUBLICA 25

Întreaga obște românească celebrează cu solemnitate împlinirea unui sfert de veac de la proclamarea Republicii. Momentul, parte integrantă din noua biografie a țării și a fiecăruia dintre noi, își dezvăluie imensa încărcătură emoțională dacă ne gîndim nu numai la semnificația actului instaurării Republicii — ca formă de stat — ci și la uriașele consecințe pe care le-a avut acest fapt asupra dezvoltării țării. Ideea de republică se înscrie la loc de frunte printre tradițiile avansate ale gîndirii politico-sociale românești. Ea a figurat ca obiectiv programatic al revoluționarilor de la 1848, iar Nicolae Bălcescu, personalitatea cea mai proeminentă a acestei mișcări, a inclus-o ca pe-un precept fundamental în celebrul „Manual al bunului român". Împrejurările istorice au fost, însă, de așa natură încît înfăptuirea acestui deziderat a devenit posibilă mult mai tîrziu. Cum se știe, insurecția națională din august 1944, marcînd declanșarea revoluției democrat-populare, nu a înlăturat din sistemul de conducere a țării instituția monarhiei. Prin decretul din septembrie al aceluiași an, restabilindu-se Constituția din 1923, se restituiau monarhului toate prerogativele care decurgeau din actul fundamental. Dar incompatibilitatea unei asemenea forme de stat cu amploarea procesului revoluționar ce se desfășura în România, cu nevoia de înnoiri pe care o resimțea țara a ieșit repede la iveală. Monarhia a devenit curînd punctul în jurul căruia căutau a se retranșa toate forțele reacționare ; ea întreținea și deseori stimula iluziile celor care considerau că pot opri în loc mersul istoriei. Așa-numita „grevă regală" prin care Mihai a încercat să răstoarne guvernul doctorului Petru Groza, nenumărate alte acte obstrucționiste prin care se încerca a se torpila reformele atît de imperios cerute de dezvoltarea economico-socială au arătat limpede că abolirea monarhiei devenise iminentă. Realizarea acestui act, proclamarea Republicii Populare, la 30 decembrie 1947, n-au făcut altceva decît să consacre de jure o realitate care se impusese de mult. Imens a fost în epocă ecoul produs de această măsură înțeleaptă, operă a poporului român, condus de Partidul său Comunist clarvăzător. Documentele timpului arată că chiar și ziarele ș. posturile de radio, în genere nefavorabile României, noii sale orientări, au fost obligate să recunoască legitimitatea actului ca atare ca și caracterul său profund progresist.

UN PUNCT DE PLECARE SPRE TRANSFORMAREA FIZIONOMIEI SOCIETĂȚII ROMÂNEȘTI

Rezultat logic, obiectiv, al unui lung proces istoric, Republica Populară s-a constituit într-un punct de plecare spre noile orizonturi pe care se pregătea să și le apropie țara Semnificînd intrarea revoluției într-o etapă nouă, calitativ superioară, etapa socialistă, instaurarea Republicii a deschis cîmp larg de dezvoltare forțelor de producție, transformării structurale a societății. Memoria noastră ne reamintește că unul dintre primele deziderate pe care Republica Populară le înscria printre năzuințele sale consta în orientarea hotărîtă spre înfăptuirea unui principiu pivot al politicii Partidului Comunist Român — industrializarea. Această soluție se impunea ca singura în măsură să asigure progresul multilateral al României, ridicarea ei la nivelul înaintat al lumii contemporane.

Ion PAVELESCU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

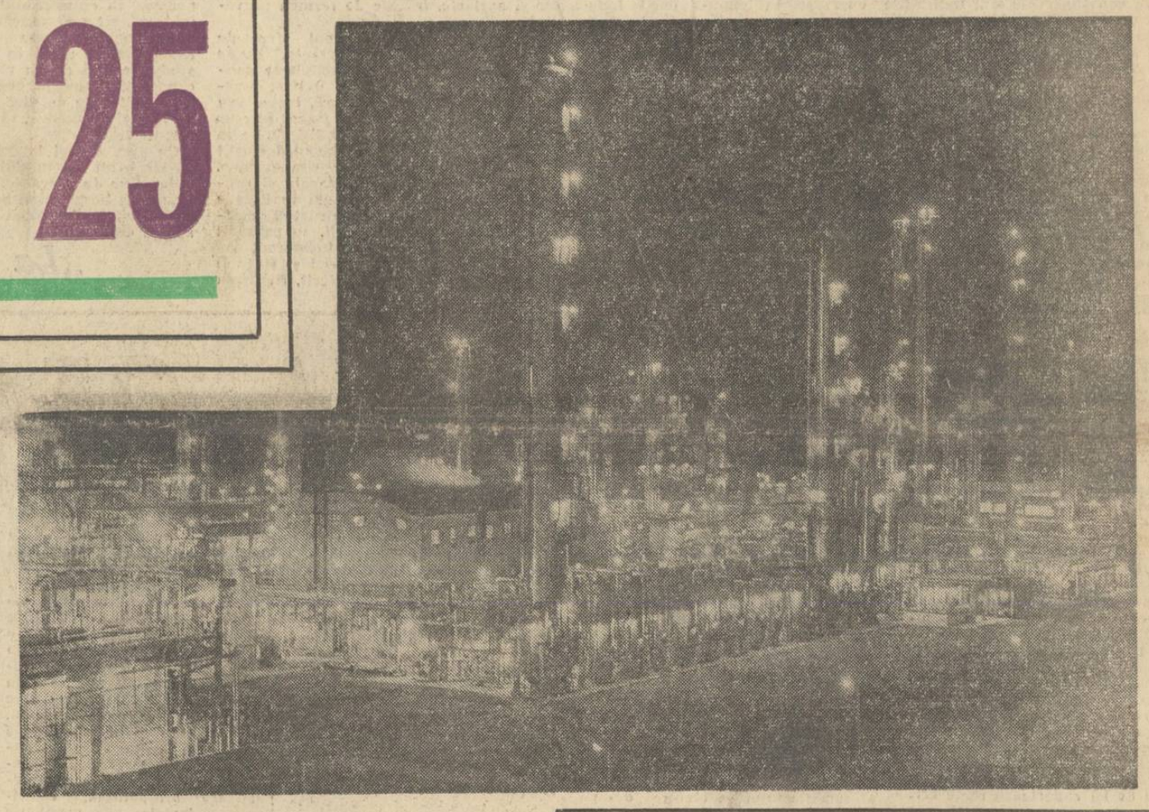

Imaginea de mai sus redă un aspect nocturn al platformei chimice pitești.

În acest loc și în altele din Pitești, reporterul a stat de vorbă cu o serie de tineri aflați la vîrsta Republicii. Gîndurile, credințele, aspirațiile acestora sînt redate în pagina intitulată :

PASIUNI LA 25 DE ANI!

Relatarea în pag. a 9-a

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

ÎN ORDINEA FIRII

Final de an, final de epopee !...

Nu un an ca toți anii, nu un an de rînd, ci un an excepțional. Un an epopee !

Niciodată, noi, românii, n-am visat mai îndrăznet și niciodată n-am fost puși în situația ca, în chiar prima toamnă, de după vara dimensionării visului, să ne încercăm puterile în lupta directă cu o întreagă potrivnicie a naturii.

În primăvara lui 1972, capetele noastre își întorceau ochii tot mai des către cer, cercetîndu-l și așteptînd ploaia. Săptămîni în șir n-a plouat. Atunci, noi am urît timpul senin. Mirosea a secetă, la limita tuturor gospodăriilor țărănești din Nobilele — Vechi — Principate — ale — Valahiei — ale — Transilvaniei — și — ale — Moldovei. De atîta secetă acră, ce se cocea peste lume, se strepezeau tăișele coaselor și secerelor, și din piatra munților curgea țărînă. Dar, într-o ultimă clipă în care ploaia mai avea rost, din sufocarea senină a unui întreg cer nedrept, a început să plouă. Și a fost anul cel mai rodnic al grîului nostru. N-avusesem niciodată, în întreaga noastră istorie, recolte atît de bogate de grîu. Și asta cînd ? Într-un an, la al cărui început, ursitoarele leșinaseră de atîta senînătate secetoasă a primăverii. Întîmplarea aceasta nu putea să nu însemne o nouă confirmare a faptului că marile victorii se obțin după mari încercări.

Final de an, final de epopee !...

O epopee care, de fapt și de fapt, nu se termină, ci se întinde pe durata unei întregi existențe, a acestui neam de oameni, a acestei semințe de eternitate, care sîntem noi, românii, o dată cu toate popoarele demne ale lumii. Dar epopeile nu sînt nesfîrșite, totuși ; eternă e doar viața eroilor lor. Pentru ca Odiseea să poată începe, trebuia să se termine Iliada. Final de an, final de epopee !...

Un an greu, un an epic. S-au întîmplat multe ; ne-a fost dat să ne aducem aminte, cu prisosință, că datoria noastră e, nu să hibernăm, ci *să existăm conștient și să fim treji în fiecare zi a vieții*. Căci, pînă la urmă, ce poate fi presiunea la care ne supun evenimentele, decît permanenta întrebare „mai existați ?" pe care moartea ne-o pune mereu, de după fiecare cotitură a destinului? Mai existăm, și vom mai exista, chiar dacă (mai ales dacă !) solicitarea potrivniciei ar crește. Trezia și lupta se trag din același har, harul conștiinței. Și, pe cît n-am avut, de-a lungul istoriei noastre, destulă pîine și destul pămînt, pe atît am avut în capete conștiință. Constantin Brîncoveanu nu e doar un simplu voievod decapitat, ci simbolul unei recunoașteri. Dușmanii recunoșteau în domnitorul român o conștiință : după ce i-au luat pămîntul țării de sub picioare, după ce i-au luat copiii din viață, ei au continuat gestul omoririi lui, despărțindu-i capul de trup, adică izolîndu-i conștiința.

Istorie — epopee !...

În primăvara lui 1972, căutam cărți despre originea și formarea norilor. Mă-ntrebam, așa cum probabil că mulți se întrebau pe aceste pămînturi, cum ar putea fi provocată ploaia. Stăteam, în acea primăvară de vorbă, cu inginerul Ion Toma, directorul I.A.S. Prejmer, bărbat priceput la ale naturii și îndrăgostit de ale sufletului; el mi-a spus cu o credință în stare să adune norii pe

CONTINUARE ÎN PAG. ②

PROGNOZA FRUMUSEȚII de la miezul nopții

Recomandări ale specialiștilor români

(Pagina a 6-a)

CASTELLUM CARPORUM

● Șase decenii în căutarea unei străvechi așezări a carpilor ● Arheologii o localizează acum la răsărit de Olt

FRESCA ISTORICĂ DESCOPERITĂ LA CURTEA VECHE

Mai există enigme ?

(Pagina a 11-a)

Revelion 1973

pregătiri de ultim moment

(Pagina a 14-a)

Cei mai buni trei sportivi ai anului

ANCHETA „MAGAZIN"

(Pagina a 13-a)

2 pagini de UMOR

Jocuri distractive, rebus, verificați-vă cunoștințele, curiozități.

(Paginile 8 și 16)

(Pagina a 7-a)

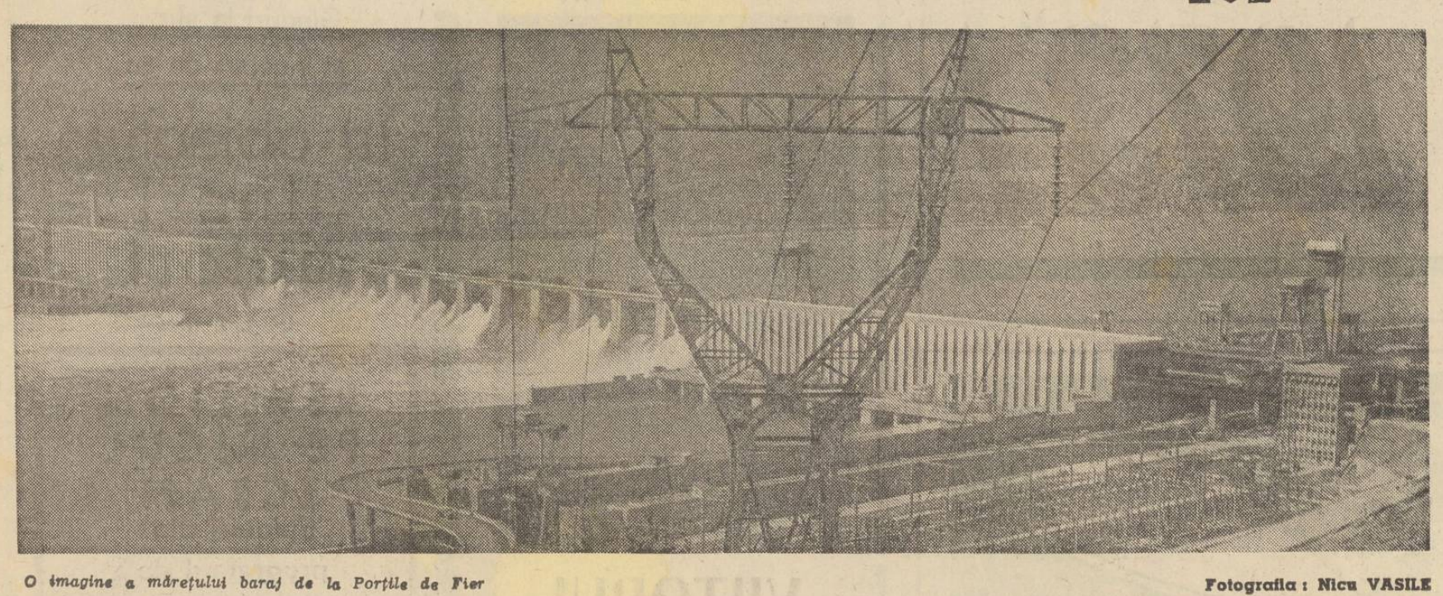

O imagine a măreţului baraj de la Porţile de Fier

Fotografia : Nicu VASILE

UN DRUM GLORIOS

URMARE DIN PAG. 1

In atmosfera de puternică efervescenţă creatoare generată de lucrările Plenarei C.C. al P.C.R. din luna noiembrie, care a imprimat un nou avînt şi a stabilit noi şi importante obiective întrecerii socialiste, oamenii muncii de la oraşe şi sate au întîmpinat — şi despre acest lucru am fost pe larg informaţi din ziare, prin radio şi televiziune — cu remarcabile succese, gloriosul jubileu. Întreprinderi industriale la nivelul unor judeţe, ale unor întregi ramuri au raportat îndeplinirea, înainte de termen, a sarcinilor de plan, a angajamentelor pe anul în curs. Aceste rezultate au devenit nu numai obiect de mîndrie, de legitimă satisfacţie, ci şi certitudini că sarcinile pentru anul ce vine — sarcini sporite, în deplină concordanţă cu posibilităţile noastre reale şi cu ţelurile pe care ni le propunem — vor fi, neabătut, îndeplinite.

Temei de nezdruncinat pentru fondarea unei asemenea convingeri ne sînt indicaţiile cuprinse în expunerea tovarăşului Nicolae Ceauşescu la plenară, hotărîrile adoptate de Comitetul Central, legile votate de Marea Adunare Naţională care au creat cadrul politic, organizatoric şi legislativ pentru ca activitatea economică a anului viitor să se desfăşoare în cele mai bune condiţii. Dovada cea mai bună în această privinţă sînt pregătirile pline de grijă, de răspundere gospodărească care s-au făcut pretutindeni în ţară pentru a asigura, încă din primele zile de lucru, cele mai bune condiţii pentru îndeplinirea sarcinilor de plan. Aceste posibilităţi au fost subliniate clar şi încurajator de secretarul general al partidului. „Există — spunea tovarăşul Nicolae Ceauşescu în cuvîntarea de încheiere a lucrărilor Plenarei — toate premisele ca planul pe anul 1973 să fie realizat în bune condiţii. Aşa cum au menţionat mai mulţi tovarăşi, se poate socoti că 1973 va fi un an hotărîtor pentru întregul cincinal, atît în ce priveşte realizarea noilor capacităţi de producţie, cît şi, în general, în îndeplinirea obiectivelor economice. Dacă vom realiza în bune condiţii tot ceea ce ne-am propus pentru 1973, dacă vom pune neîntîrziat mai multă ordine în activitatea economică, vom avea siguranţa deplină că prevederile de plan pentru ceilalţi ani ai cincinalului vor fi realizate cu succes".

Pregătirile pentru organizarea producţiei anului viitor care s-au desfăşurat în tot cursul lunii decembrie, au avut loc, după cum se ştie, concomitent cu o puternică activitate politică generată de conferinţele de partid la nivel de oraşe şi municipii. Analizele, dezbaterile pe care le-au prilejuit, precum şi activitatea organizatorică menită să asigure repartizarea mai bună a forţelor în vederea îndeplinirii sarcinilor constituie o contribuţie activă, de-o amploare fără precedent, la realizarea sarcinilor, lucru pe deplin explicabil dacă luăm în considerare faptul că aceste sarcini trebuie îndeplinite la nivel maximal pentru a putea înfăptui în toate judeţele, oraşele şi comunele, în toate întreprinderile industriale şi agricole, înainte de termen prevederile cincinalului.

Perioada premergătoare sărbătoririi unui sfert de veac de la proclamarea Republicii s-a caracterizat, de asemenea, printr-o deosebit de intensă activitate politico-ideologică şi cultural-educativă. N-a existat practic instituţie de cultură — club sau editură, teatru sau facultate, muzeu sau cămin cultural în care, într-un fel sau altul să nu fi fost marcat — mobilizîndu-se în acest scop cele mai bune forţe — evenimentul cinstit de poporul nostru. Dezbateri, expuneri, simpozioane, expoziţii, conferinţe, gale de filme, spectacole şi concerte au reliefat cu amploare şi pregnanţă realizările dobîndite de poporul nostru în anii construcţiei socialiste, perspectivele de dezvoltare ale ţării, au prilejuit o trecere în revistă a succeselor care au încununat politica internă şi internaţională a partidului şi statului nostru. Toate aceste manifestări ne-au oferit, fiecăruia dintre noi, posibilitatea de-a rememora drumul parcurs în acest sfert de veac de ţara noastră, de poporul nostru, drumul parcurs de fiecare dintre noi în parte. Ne-am gîndit, poate, fiecare, cum ne-a găsit 30 decembrie 1947 şi cum ne găseşte 30 decembrie 1972. Şi-n unele privinţe am ajuns la concluzia că nici nu există măcar termene, elemente de comparaţie. Alteori am ajuns la credinţa că aceşti ani înseamnă mai mult, sub aspectul schimbărilor în bine, decît au năzuit şi-au realizat, cu grea trudă, trei generaţii la şir într-un veac şi mai bine. În 25 de ani deci mai mult decît părinţii, moşii şi strămoşii !

Cum a fost cu putinţă ? Întrebarea este cel puţin legitimă. Acest drum cu adevărat istoric a fost posibil pentru că el a concentrat, an de an, întreaga capacitate de muncă, toate energiile poporului român pentru înfăptuirea politicii Partidului Comunist Român. Aşa a parcurs ţara noastră în 25 de ani un drum glorios, un drum marcat de profunde transformări revoluţionare în toate domeniile. Sub conducerea Partidului Comunist Român patriotismul fierbinte, hărnicia, inteligenţa poporului nostru au făcut ca, într-un răstimp relativ scurt, viaţa în România să devină alta, ţara să-şi schimbe înfăţişarea, şi, o dată cu aceasta, locul şi prestigiul în lume. Acest adevăr axiomatic întăreşte dragostea şi încrederea poporului în partidul său comunist, în conducerea sa, oţeleşte hotărîrea sa neşovăielnică de-a face totul pentru a înfăptui şi-n viitor, zi de zi, neabătut, politica internă şi internaţională a partidului.

Cu asemenea certitudini, cu asemenea hotăriri, privind cu încredere şi optimism viitorul, păşim în anul ce vine. Şi viitorul îl purtăm cu noi, în năzuinţele noastre, în entuziasmul nostru, în voinţa noastră de-a înfăptui, cît mai repede şi cît mai bine, fiecare acolo unde muncim, programul de înflorire a patriei. Rostind tradiţionalele urări în pragul anului ce vine, rostim gîndurile faţă de-un viitor care ni se aşterne dinainte cunoscut. Planurile pentru zilele de mîine, întemeiate pe înfăptuirile de pînă acum, ne îngăduie să luminăm fiecare zi de muncă, să ştim ce şi cum trebuie să muncim în viitor.

Cu gîndul deci la drumul minunat pe care îl avem de străbătut, cu gîndul la viitoarele împliniri, cu inimile pline de speranţe, cu certitudinile în suflet să ne urăm din inimă, cînd bătăile înseamnă hotarul nevăzut al anului, urarea plină de speranţă, plină de bucurii şi adîncă omenie :

„La mulţi ani!"

REPUBLICA 25

URMARE DIN PAG. 1

gura în măsură să ducă la dinamizarea evoluţiei noastre, la schimbarea esenţială a configuraţiei peisajului economico-social. Sadoveanu, aderînd — ca toate inteligenţele marcante ale ţării — la această politică, purtînd pecetea unei gîndiri ştiinţifice şi a unei atitudini profund responsabile faţă de viitorul patriei, explica plastic şi adevărat, că trebuie să considerăm cel puţin anacronic a asocia mereu România cu stîna şi pluguţ de lemn. Indignîndu-se împotriva acelora care credeau — sau simulau a crede — că ieşirea din aceste tipare ar echivala cu pulverizarea a ceea ce se presupunea că reprezintă o permanenţă a specificului nostru naţional, marele scriitor conchidea că noul ev îşi raportează toate criteriile la industrie şi că din această parte trebuie să aşteptăm propăşirea noastră printre neamurile civilizate ale lumii. Epoca Republicii Populare a debutat cu magistralele cu care se învredniceau să înavuţească patrimoniul naţional detaşamentele de brigadieri şi cu legămîntul lor de-a face totul pentru ca de pe şantierele apărute să răsară nu numai drumuri de fier şi centrale de lumină şi constelaţia de uzine de care aveam atîta nevoie. Acest crez, convertit în programul de muncă al unui întreg popor, ne-a adus Centrala de la Bicaz şi platformele chimiei de la Borzeşti şi Piatra, laminorul de la Roman şi uriaşele complexe de retorte de la Brazi şi Teleajen.

Vocaţia tehnică a unui popor care ridicase din mijlocul său un Traian Vuia, un Henri Coandă era astfel convingător dovedită. Vechea Românie îşi făcea — se ştie — un titlu de mîndrie din condiţia ei eminamente agricolă. Reforma agrară instituită în anul 1945 — unul dintre primele acte ale guvernului Groza — dînd o lovitură decisivă reminiscenţelor semifeudale din acest important sector economico-social crease condiţii favorabile pentru un nou curs de dezvoltare a agriculturii, a satului românesc. Dar abia în urma cunoscutei Rezoluţii din 3—5 martie 1949 a Plenarei C.C. al P.C.R. s-a trecut la transformarea radicală a acestei ramuri, la schimbarea caracterului ei. Beneficiind de roadele industrializării, satul românesc şi-a început marea sa mişcare de rotaţie spre o agricultură intensivă de tip socialist. Accelerîndu-şi pulsul, însuşindu-şi treptat, dar sigur, o nouă condiţie, intrînd în rîndul ţărilor cu o economie în care predominantă devenea industria, dezvoltîndu-şi pe baze noi agricultura, consolidîndu-şi orînduirea politică a cărei cheie de boltă o forma alianţa clasei muncitoare cu ţărănimea muncitoare, România a luat act de faptul că forma ei de stat — Republica Populară — îşi îndeplinise mesajul. Era deci în măsură să-şi propună...

NOI REPERE POLITICE, ECONOMICE, SOCIALE

La 21 august 1965, cu două zile înainte de sărbătorirea Zilei eliberării, Marea Adunare Naţională se întrunea în şedinţă extraordinară spre a dezbate şi adopta noua Constituţie. Legea de bază a statului proclama solemn că începînd din acel ceas, România devenea Republică Socialistă. Ca reporter parlamentar, am trăit direct acest moment şi ni-l amintim extrem de viu, clipă de clipă. După ce s-a anunţat rezultatul votării, stema ţării a fost coborîtă de pe frontispiciul Marii Adunări Naţionale spre a i se încrusta noua denumire, simbol al socialismului ce biruise deplin pe plaiurile româneşti. Desigur că denumirea, noile însemne, pentru care optase ţara aveau o semnificaţie ce depăşea cu mult perimetrul momentului. Identitatea aleasă reflecta fidel nu numai mutaţiile produse în structura economică şi socială, în substanţa intimă a societăţii româneşti ci şi noile proiecte asupra cărora se oprise poporul român. Republica Socialistă a potenţat spectaculos ideea industrializării, i-a dezvăluit noile dimensiuni în condiţiile în care ţara însăşi îşi croieşte noi căi, noi fronturi de afirmare. Congresele al IX-lea şi al X-lea ale Partidului, care au avut loc în acest arc de timp, aducînd în abordarea tuturor problemelor pe care şi le pune naţiunea noastră socialistă o viziune şi un spirit nou, un suflu dinamic, au formulat cerinţa legică a trecerii la edificarea pe pămîntul românesc a societăţii socialiste multilateral dezvoltate. Aceasta implică, după cum explica secretarul general al partidului nostru, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, creşterea accelerată şi complexă a forţelor de producţie, a industriei, agriculturii, a altor ramuri ale producţiei de bunuri materiale, pornind de la teza marxist-leninistă potrivit căreia dezvoltarea forţelor de producţie constituie factorul esenţial al progresului oricărei societăţi şi cu atît mai mult al societăţii socialiste, deci şi al creării condiţiilor pentru înfăptuirea comunismului. S-a argumentat amplu şi multilateral necesitatea de-a se continua în ritm susţinut industrializarea socialistă, pe baza şi în condiţiile rezultatelor pe care le cunoaşte în epoca noastră revoluţia ştiinţifică şi tehnică. Acest program clar, însuşit organic de către întregul popor, care vede în el carta propriei sale deveniri, rămîne sursa marilor realizări dobîndite în cincinalul 1966—1970, cincinal în cursul căruia România s-a situat printre ţările cu cel mai înalt ritm de dezvoltare din lume. O cadenţă uluitoare şi care se continuă şi în cincinalul 1971-1975, perioadă în care industria va înregistra anual un cuantum de creştere de 8,5—9,5 la sută, ceea ce corespunde pe deplin posibilităţilor de care dispune şi cerinţelor de-a evolua rapid spre un loc de frunte în rîndul ţărilor cu un înalt grad de civilizaţie. În configuraţia generală a economiei, un loc de prim ordin îl ocupă agricultura, ramură menită să asigure întreaga gamă de produse agro-alimentare necesară pentru aprovizionarea populaţiei şi a industriei prelucrătoare.

DOUĂ ASPECTE INTERDEPENDENTE

Partidul nostru a înţeles, însă, că obţinerea unor indici înalţi în viteza noastră de înaintare este cu neputinţă de realizat fără conceperea unui suport organizatoric modern, fără aducerea structurilor de conducere a economiei în consens deplin cu actualele cerinţe. Măsurile de îmbunătăţire a organizării şi conducerii dezvoltării economico-sociale stabilite de către Congresul al IX-lea, Conferinţa Naţională din 1967, Congresul al X-lea şi de către Conferinţa Naţională din iulie a.c. răspund tocmai acestui scop fundamental. Ele se realizează sub două aspecte interdependente : combaterea, pe de o parte, a fenomenelor de centralism excesiv, prin lărgirea autonomiei de acţiune a unităţilor organizatorice, în cadrul concepţiei de conducere unitară a societăţii şi lărgirea, pe de altă parte, a cadrului instituţional care să permită participarea largă şi directă a maselor la adoptarea şi înfăptuirea deciziilor privind dezvoltarea ţării. Strîns legate de aceste măsuri sînt preocupările statului pentru repartizarea justă şi proporţională a forţelor de producţie pe teritoriu, repartizare menită să creeze condiţii de lucru pentru oamenii muncii din toate zonele ţării. Nu există astăzi judeţ unde să nu fie construite noi unităţi industriale, unde să nu se fi înregistrat o dezvoltare economică, socială şi culturală deosebită. O trăsătură, de asemenea, definitorie pentru România contemporană, o constituie menţinerea unei înalte rate a acumulărilor ceea ce dă posibilitatea ca obiectivele programate să fie înfăptuite, să se creeze condiţii pentru creşterea accelerată a fondurilor de consum. Totodată rămîne constantă preocuparea partidului şi guvernului pentru a se asigura repartizarea fondului de consum într-un spirit de deplină echitate socialistă.

O STRUCTURĂ ECHILIBRATĂ, OMOGENĂ

Modificările care s-au produs şi se produc în configuraţia materială a societăţii determină schimbarea structurală a peisajului său social. Rezultatul cel mai important îl constituie creşterea numerică a clasei muncitoare. Statisticile arată că, pe fondul dezvoltării şi modernizării economiei naţionale, a crescut rapid ponderea populaţiei ocupate în ramurile neagricole şi în primul rînd în industrie şi în construcţii. În 1972, procentul populaţiei ocupate în agricultură mai este de 47 la sută, cu 21 la sută mai mic decît în 1950, dar anii care vin, marcînd intrarea în producţie a zeci şi zeci de noi obiective industriale, vor înregistra scăderea lui continuă. Politica de repartizare armonioasă, echilibrată, a forţelor de producţie pe întreg teritoriul ţării, chezăşuieşte, pe plan social, prezenţa clasei muncitoare în toate judeţele, în toate zonele. Din nou trebuie să apelăm la statistici care arată că, dacă în 1965 numărul judeţelor cu peste 200 de salariaţi la mia de locuitori era de numai 18, în 1971, acestea au ajuns la 30. Este important de subliniat că clasa muncitoare, extrem de tînără la noi, în comparaţie cu aceea din ţările care s-au industrializat în secolul trecut sau în primele decenii ale acestui veac, se afirmă ca o forţă dinamică şi receptivă la valorile ştiinţei şi tehnicii contemporane. În întreaga noastră viaţă economică şi socială rolul clasei muncitoare este decisiv. Se accentuează simultan, profilul nou al ţărănimii cooperatiste, clasă cu o fizionomie spirituală avansată, evoluînd în acord deplin cu progresul întregii noastre societăţi. O puternică, dezvoltare o cunoaşte intelectualitatea legată prin toate fibrele sale de popor, de aspiraţiile lui. Ceea ce merită a fi scos în evidenţă este faptul că societatea românească se înfăţişează azi cu o structură echilibrată, omogenă. Generalizării proprietăţii socialiste — în planul economiei — îi corespunde un edificiu armonios — în planul social — clasele şi grupurile care îl compun statornicind între ele relaţii de colaborare şi intrajutorare tovărăşească.

ADÎNCIREA ŞI PERFECŢIONAREA DEMOCRATISMULUI

Epoca minunată a Republicii Socialiste se caracterizează şi prin afirmarea mai pregnantă a unui fenomen devenit caracteristic pentru societatea românească — adîncirea şi perfecţionarea democratismului socialist. Conţinutul procesului l-a definit secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, care sublinia că, în esenţă, problema dezvoltării democraţiei socialiste este problema participării active a poporului la conducerea treburilor ţării. Într-o etapă care nu însumează nici un deceniu s-a procedat la reorganizarea teritorial-administrativă a ţării, fapt ce a permis lărgirea bazei sociale a statului şi a adus, prin eliminarea verigilor intermediare, la apropierea aparatului de conducere de viaţă, de producţia de bunuri materiale şi spirituale. În acelaşi timp, s-au luat măsuri vizînd îmbunătăţirea conducerii, planificării şi repartiţiei în industrie, a fost conceput şi aplicat un nou sistem, perfecţionat, de organizare a muncii şi de retribuire a ei, în agricultură. Sfera educaţiei se înscrie constant în preocupările partidului şi statului, legi speciale statuînd desfăşurarea după rigori noi a învăţămîntului precum şi activitatea de reciclare. A fost adusă în consens cu actualele cerinţe activitatea organizaţiilor obşteşti, s-a hotărît înfiinţarea Frontului Unităţii Socialiste. Toate actele angajînd politica statului sînt rodul consultării cu masele de cetăţeni, atragerea acestora la luarea deciziilor, devenind o politică curentă, statornică.

CLIMATUL CERTITUDINII

Anii Republicii se impun şi prin ceea ce au adus ca element de certitudine în procesul de implinire a personalităţii umane. România contemporană, ţară care şi-a făurit şi-şi dezvoltă o puternică economie, dispune de unul dintre cele mai complete programe sociale. El îşi ramifică consecinţele asupra celor mai variate domenii, de la construcţia de locuinţe la sănătatea publică, de la crearea unor largi posibilităţi de instruire, pînă la statuarea dreptului la cultură a tuturor cetăţenilor ţării. Ridicarea nivelului de trai al poporului constituie ţelul suprem al întregii politici promovată de partid, obiectivul său primordial. Una dintre înfăptuirile cu care, pe bună dreptate, se mîndreşte republica noastră socialistă, priveşte realizarea deplinei egalităţi şi frăţii între toţi oamenii muncii, fără deosebire de naţionalitate. Români, maghiari, germani, toţi fiii ţării se regăsesc în aceeaşi unitate de cuget şi de simţiri, iubindu-şi cu ardoare patria comună, slujind cu credinţă idealurile partidului. Nimeni dintre noi nu desprinde înfăptuirile la care sîntem martori de activitatea prodigioasă a Partidului Comunist Român, partid animat de idealuri patriotice şi credincios în aceeaşi măsură principiilor luminoase ale internaţionalismului socialist.

Puternică prin puterea operei economice şi sociale pe care o edifică — societatea socialistă multilateral dezvoltată — Republica Socialistă România este stimată şi ascultată în concertul naţiunilor. Pe primul plan al relaţiilor noastre externe ţara noastră aşează prietenia, colaborarea şi cooperarea cu ţările socialiste de care o leagă comunitatea orînduirii, năzuinţele şi ţelurile comune. România aduce în toate actele sale de politică externă pondere şi clarviziune, propagînd cu înflăcărare principiile de pace şi progres social, de independenţă şi suveranitate naţională, de neamestec în treburile interne ale altor state, de cooperare între popoare şi state indiferent de orînduirea lor socială.

La împlinirea unui sfert de veac de la proclamare, Republica noastră îşi celebrează solemn marile sale înfăptuiri însoţită de omagiul fierbinte al întregului popor român, de stima şi preţuirea popoarelor lumii.

Ion PAVELESCU

LUMEA CA LUME

(Urmare din pag. 1)

cer : „va fi un an ploios ; peste cîteva zile va începe ploaia".

După cîteva zile, a început ploaia.

**Vara a fost bogată, vara a fost a noastră. În plin miez de vară, a avut loc Conferinţa Naţională a Partidului Comunist Român. Această conferinţă a decis, în continuarea Congreselor IX şi X ale Partidului, dezvoltarea României Socialiste. Tovarăşul Ceauşescu spunea despre această Conferinţă *„...prin amploarea problemelor la ordinea zilei, Conferinţa noastră Naţională depăşeşte multe Congrese din trecutul nostru. Iată de ce Conferinţa are o însemnătate istorică pentru partidul nostru"*. Dar secretarul general al Partidului ştie că există o mentalitate dăunătoare, o mentalitate care consideră că evenimentele sînt evenimente şi că, în rest, viaţa se poate desfăşura la voia întîmplării. Mentalitatea respectivă vrea să ne facă să credem că, din cînd în cînd, trebuie şi asemenea festivităţi, dar că — în tot restul vremii — viaţa ar fi determinată de vechi rutine. Iată ce răspuns clar şi energic a dat secretarul nostru general acestei mentalităţi : *„Avem un program de lucru marxist-leninist care se bucură de aprobarea unanimă a partidului şi poporului. Ceea ce se cere acum din partea noastră, a tuturor, este să trecem la activitatea organizatorică practică pentru înfăptuirea lui. Este de datoria noastră, a tuturor, a dumneavoastră, delegaţi, ca, întorşi în organizaţiile de partid respective, să vă aduceţi contribuţia activă, împreună cu organele şi organizaţiile de partid, cu conducerile întreprinderilor şi miniserelor, ale tuturor unităţilor de stat, la stabilirea măsurilor practice de înfăptuire în viaţă a hotăririlor Conferinţei. Vreau şi aici, tovarăşi, să fiu foarte precis. Nimeni nu trebuie să-şi închipuie că am adoptat hotărîri pentru a le aşeza în sertar. Ele constituie programul de lucru al tuturor ; fiecare la locul său, în conformitate cu răspunderea pe care o are în partid şi în stat, este chemat să acţioneze pentru îndeplinirea lor — şi va fi judecat după felul cum munceşte pentru realizarea lor"*.

Ei bine, a început munca pentru realizarea hotăririlor Conferinţei Naţionale. Munca aceasta nu este o simplă îndeplinire de sarcini tehnice, economice ori lăuntrice, ea este o *muncă de creaţie*. Noi nu sîntem roboţii unei idei fixe, ci participanţii la un vis care e cu atît mai frumos cu cît fiecare îl visăm mai adînc şi mai conform cu esenţa sa. Munca românilor în 1972, e creaţie. Avem de edificat un drum rapid, avem de învins o rămînere în urmă, avem de eliminat tot ceea ce e străin de om, din gîndirea şi sufletul omului. Avem, în faţa ochilor, un handicap considerabil ; încît singura noastră şansă e să muncim creator. Iar creaţia este o consecinţă a libertăţii. Partidul nostru a înţeles asta, şi după al IX-lea Congres al său s-a dezvoltat în mod simţitor libertatea responsabilă a individului. Această libertate s-a dezvoltat în ritmul şi în direcţia impuse de necesităţile tuturor. De multe ori, m-am gîndit la ideea aceasta, pentru că de multe ori ritmul meu individual era pus în situaţia să chestioneze ritmul general. Cu cît a trecut vremea, cu atît am înţeles că libertatea este climatul tuturor şi că dreptul la iniţiativă decurg din dreptul colectivităţii lor. Eu sînt convins astăzi că nu e liber un individ care face parte dintr-o naţiune asuprită şi că nu e liberă o naţiune care-şi asupreşte indivizii.

Ne gîndim la toate acestea pentru că simţim nevoia să *creăm*, pentru că simţim nevoia să descoperim căile noi ale dezvoltării, singurele în măsură să proiecteze ţara noastră pe un drum nou (faţă de tot trecutul) şi înnoit (faţă de prezent). Conferinţa Naţională a Partidului va rămîne în istorie — dacă vom şti să-i dăm viaţă practică — Conferinţă a Creaţiei, Conferinţa Handicapului Învins, Un Moment Crucial. Şi ea a început să devină ceea ce visam noi să devină.

Hotărît lucru, noi, românii, n-avem soartă de visători obişnuiţi. Abia se încheiase Conferinţa Naţională şi a urmat o grea încercare, la care ne supunea din nou natura, după aceea din primăvară. De data aceasta, a plouat fără sfîrşit. Recoltele toamnei au fost grav ameninţate, iar semănatul primejduit întru-totul. Cu un efort solidar, învingîndu-şi propriile fragilităţi biologice şi sfidînd vitregiile, cetăţenii României au ştiut să facă din toamna lui 1972, o toamnă eroică şi să saboteze catastrofa care-i pîndea. Au fost zile în care nimeni nu ştia dacă se va putea realiza culesul porumbului, al cartofilor şi al sfeclei şi dacă se va putea semăna grîul. Nimeni nu ştia rezultatul, dar toţi ştiam că vom face tot posibilul. În limitele omeneşti, în limitele cele mai de sus ale puterilor fiinţei noastre, pentru a nu ne lăsa umiliţi de nişte ploi nesfîrşite. Şi, pînă la urmă, am învins. Cînd am văzut porumbul mergînd spre hambare şi cîmpurile arate, parcă am văzut rădăcina Carpaţilor şi a Dunării. Iată, după o nouă încercare, inima noastră a întrat în larnă, nesperiată, ba chiar liniştită şi, desigur, mîndră.

Final de an, final de epopee !...

Şi totuşi, şi totuşi, toate cîte ni s-au întîmplat ni s-au părut pînă la urmă normale. Ni s-a părut în ordinea firii acea primăvară primejdioasă în seninătatea ei şi ni s-a părut în ordinea firii acea toamnă primejdioasă în tulbureala ei. Totul ni s-a părut normal pentru că avem planuri mari, pentru că ne gîndim nu la Om (cu O mare, majusculă a îngîmfării !) ci la om (cu o mic, litera normală a unui destin neobişnuit !) pentru că vrem să fim fericiţi şi pentru că ştim că fericirea noastră de azi trebuie să însemne temeiul fericirii de mîine. Nu putem mînca azi din pîinea viitorului aşa cum nu putem pune pe seama viitorului lipsurile de azi.

În ordinea firii ! Totul a fost în ordinea firii. Şi asta, nu pentru că nu ni s-au întîmplat lucruri neobişnuite, ci pentru că noi înşine trăim o viaţă lăuntrică neobişnuită. Altădată, am fi putut crede că se petrec cu noi evenimente din afara firii. Acum, însă, cînd noi înşine vrem să atingem ţinte atît de înalte şi să străbatem drumuri atît de dificile, ceea ce s-a întîmplat a fost în ordinea firii.

Pentru că e în ordinea firii ca un popor-erou să trăiască ani-epopee.

(Articol apărut în „Almanahul Magazin 1973")

CE PORŢI DE FIER ŞI CE LUMINĂ!

Dacă vrei să semeni, literar vorbind, cu modelé ce se poartă la Paris, trebuie să-ţi fie silă. Din nord şi pînă-n sud, în cărţile europene autorii gem de silă. Nici un ideal nu luminează tavernele estetice ale modelor actuale. Cîtiva dintre cei mari-literari sînt plini de bani şi le e silă. O silă plictisită. Ce contează că, în cartierele săracilor, ar fi sărbătoare, dacă săracii ar avea (măcar pentru trista şi lunga lor muncă) atîta cît au de mîncare cîinii de rasă ai cutărui estet, care crede că nimic nu mai are nici un rost ? Contradicţia lumii în discuţie nu e, ştiu bine, cea dintre săraci şi scriitori, ci contradicţia dintre săraci şi bogaţi. Dar scriitorii n-au voie să tacă. E posibil ca situaţia unuia sau altuia dintre aceşti scriitori, sau a tuturor laolaltă, să fie cîştigată prin muncă onestă şi prin talent cheltuit în lupta cu ideile. E posibil ca scriitorii să aibă mai mult decît alţi muritori, cum a fost posibil de atîtea ori şi inversul. Eu nu cred de pildă, cum am auzit pe unii, că Eminescu a fost Eminescu pentru că a fost sărac. Era bine ca Eminescu să fi trăit şi mai mult şi mai bine. Era bine să fi trăit bine *mereu*. Cred că oamenii de excepţie nu trebuie pauperizaţi cu tot dinadinsul, nu trebuie săraciţi de bunurile pămînteşti pentru a rămîne, chipurile, numai cu ideile. Cîţi dintre noi ar avea curajul, astăzi, după ce Labiş e recunoscut ca spirit al timpului, să se întrebe insinuant de ce, la 21 de ani, tînărul poet avea venituri mai mari decît un director general de minister ?. Dar scriitorul, fie el şi liniştit cu privire la propria sa condiţie materială, nu trebuie să uite situaţia celorlalţi. Nu sînt un om sărac şi nici nu vreau să fiu. Pretind pe munca mea atîta cît contemporanii mei, în repetate prilejuri, mă fac să cred că merit. Nu cred că sărăcia e un ideal. Cred dimpotrivă că, mai ales în condiţiile unei societăţi a dreptăţii, sărăcia e semn rău. Cu cît se vor crea mai multe condiţii de afirmare a personalităţii, de captare şi de răsplată a muncii fiecăruia, cu atît sărăcia va deveni un fapt condamnabil. Mereu — prezentul — în — memoria mea — Gheorghe Dindere, oltean curat şi inimă deschisă spre toate durerile celorlalţi, mi-a spus odată o vorbă înţeleaptă pe care o ştia de la un consătean bătrîn : „Mă Gheorghe, mă sărăcia nu e întotdeauna dovadă de hărnicie". Deocamdată, însă, scriitorii trebuie să vorbească, pe pămînt, mai ales în numele celor ce suferă şi care n-au pentru că nu pot avea. Dacă ar fi să ne luăm după moda europeană, ar trebui să privim, cu silă şi plictis, totul. Dar eu nu mă număr printre soldaţii orbi ai modei. Mi-e silă cînd mi-e silă, nu cînd aflu că la Paris sînt averse de silă.

Am văzut, într-o noapte aburoasă de decembrie, Porţile de Fier. Am văzut Dunărea noastră obsesivă, în care nu e cazul să vă trag de guler să vă aduceţi aminte că au curs, nu numai riurile acestei ţări, ci şi lacrimile ei. Am văzut Dunărea, noaptea, parcă intrînd în nişte odăi Mi s-a părut mie sau aşa era. Dunărea intra în odăile respective, parcă se odihnea puţin, parcă stătea cîtva la masă şi pleca mai departe. Unde se ducea şi ce făcea, eu nu ştiu precis. Destul mi-e că am văzut cu ochii un fluviu intrînd în nişte odăi. Şi era noaptea, era noapte aburoasă pînă sus, şi treceam pe un drum de defilee, şi m-a cuprins o panică dulce, gîndindu-mă că toată această superbă şi cuminte construcţie de pe Dunăre, putea să nu fie, dacă unor oameni de aici nu le venea această idee, dacă nişte oameni de aici nu ţineau la această idee şi dacă nişte oameni de aici nu luptau pentru ea, unii dintre ei — fie-le ţărîna uşoară ! — încălzind temelia Porţilor de Fier, cu sufletele lor pierdute pentru totdeauna. Şi mi-e atît de silă, acum cînd scriu, de cei cărora le e silă să trăiască. Revăd construcţia, pe care am văzut-o prin aburii moi şi aurorii, ai unui decembrie corupt de primăvara viitoare. Sînt puţin trist, acum cînd scriu, să-mi amintesc cum eu însumi umblam pe fundul acestui fluviu, cu cîţiva ani în urmă, împreună cu talentatul fotoreporter, Ion Cucu, şi cum nu înţelegeam ce va ieşi din toată forfota aceea, de atunci. Oamenii parcă trăiau bezmetic, parcă n-aveau nici un rost şi parcă făceau mişcări incoerente. Cărau de colo colo nisip, sudau sau nu mai ştiu ce făceau. Ochii mei nu aveau răbdarea şi inteligenţa să descopere în mişcările lor mărunte, de atunci, un sens, o direcţie, o finalitate. Nu mi-aş fi închipuit că, din felul mohorît de-a vorbi al acelor constructori, va ieşi această hidrocentrală, această nebunie a veacului, această adeverinţă de identitate planetară, pe care o avem noi, azi, între constructori şi între munţi. Ce porţi de fier şi ce lumină şi ce Dunăre şi ce decembrie aburos ! Parcă-ţi vine să trăieşti şi parcă-ţi vine să te mai duci acolo. Şi, vai, nu e destul să fii scriitor, pentru a înţelege despre ce e vorba, aşa cum cred că, nici constructorii înşişi nu aveau măsura exactă a puterii lor şi a lucrului ce le va ieşi din mîini. Căci, dacă sîntem atît de critici, cu atît de multe lucruri, şi, dacă avem dreptate în toate acele severităţi afişate, recunoaşterea construcţiei de la Porţile de Fier ca o dovadă a puterii acestor oameni şi a forţei acestei orînduiri sociale, care ştie să-i adune în teribile acte de solidaritate a muncii şi patriotismului, este o obligaţie morală, pentru noi toţi. Noi, care n-am fost în stare să ne închipuim această lumină, noi care n-am trudit direct pentru ea, noi care am privit, uneori, cu un trist surîs zbaterea de pe fundul Dunării, noi trebuie să omagiem pe aceia care au muncit şi, deopotrivă, pe aceia, care, cu încăpăţînare şi eroism al gîndirii, au văzut, cu ani în urmă, hidrocentrala, pe care ochii noştri o văd abia azi, în întreaga ei realitate.

NUMELE BASTONULUI

Cu deosebită precizie şi amabilitate, şeful miliţiei municipiului Bucureşti, colonelul A. Mărgineanu, ne-a răspuns la data de 11 decembrie 1972, la întrebările pe care le adresasem public, organelor în drept, cu privire la identitatea şoferului de pe autoturismul 6-B-8513, şofer care ne-a ameninţat cu un baston de circulaţie, pe o şosea a ţării. Citîm din scrisoare :

„Verificările efectuate de organele noastre au stabilit că, la data de 3.XI.1972, autoturismul nr. 6-B-8513 se deplasa în interes de serviciu spre oraşul Piteşti şi era condus de directorul tehnic Galiano Costică, medic veterinar — salariat al Ministerului Agriculturii, industriei alimentare şi apelor — întreprinderea de aprovizionare „Zooveterinar", cu sediul în Bucureşti str. Şapte Drumuri nr. 4, sector 4,

...Asupra bastonului de circulaţie alb-roşu, folosit de Galiano Costică, în cazul prezentat, apreciem că este abuziv — fiind dat în dotarea şi activitatea ofiţerilor şi subofiţerilor de miliţie — în îndeplinirea atribuţiilor de serviciu — fapt pentru care s-a dispus ridicarea acestuia imediat.

Verificarea a mai stabilit că Galiano Costică şi-a procurat bastonul de circulaţie ilegal de la cooperativa „Automecanica" secţia mase plastice din Bucureşti, str. Avrig nr. 33, sectorul 3, prin intermediul şoferului Nistor Alecu, salariat la aceeaşi întreprindere cu sus-numitul.

Apreciem semnalarea făcută — în concluzie — drept un sprijin în activitatea noastră.

Adj. al Şefului Inspectoratului şi Şef al Miliţiei Municipiului Bucureşti,
col. A. MARGINEANU"

Cu bucuria de a fi fost de folos celor puşi să apere legea, mulţumesc colonelului A. Mărgineanu şi sper să primesc, în continuare, la această rubrică, răspunsuri la întrebările pe care le pun. Din acest punct de vedere, scrisoarea citată mai sus, este un exemplu.

ÎN LEGĂTURĂ CU CAZUL DOCTORULUI BOICI

Pentru rezolvarea, cît mai rapidă, a situaţiei doctorului Vasile Boici, care se află acum, pentru prima oară în cariera sa, în faţa posibilităţii de a demonstra practic eficienţa tratamentului original, cu care (din cît m-am putut convinge) pînă azi a vindecat numeroşi oameni, adresez tuturor cetăţenilor care au fost trataţi de-a lungul timpului, de doctorul Boici, rugămintea de a ne scrie urgent şi de a indica starea sănătăţii lor, după tratamentul Boici. Este în joc nu doar soarta unui om, ci a atîtor suferinzi, de aceea consider că „veteranii tratamentului Boici" sînt datori cu mărturii limpezi, mărturii în stare să grăbească, azi, luarea unei decizii de cea mai mare importanţă : *este sau nu eficient tratamentul Boici ?*

E nevoie de autentice piese de dosar, pentru rezolvarea cazului doctorului Vasile Boici. În numele omeniei şi-al moralei, la care te determină durerea, aştept scrisori *lămuritoare*, de la foşti pacienţi ai doctorului Boici. Scrisori iluminate de sinceritatea cuvenită...

Cum vă simţiţi, azi, foşti pacienţi ai doctorului Boici ?

Adrian PĂUNESCU

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

VIITORUL A ÎNCEPUT IERI

FIZICĂ

SURSE DE ENERGIE PRACTIC INEPUIZABILE

de dr. Ioan Iovițu POPESCU

decan al Facultății de Fizică a Universității București

1. — Este greu să evidențiez o singură idee, una anume dintr-o multitudine de ginduri, de preocupări. Fiecare este legată de altele, într-o înlănțuire continuă.

— Și totuși, la un moment dat îți alegi un drum sau o direcție de cercetare spre zona sau la granița cu necunoscutul. Dv. ce ați ales?

— În cadrul preocupărilor mele privind procesele fundamentale din plasmă și din gaze ionizate, am insistat în cercetarea unor fotoprocese în vapori alcalini printr-o tehnică specială de detecție. Este vorba de o metodă foarte sensibilă dar care părea foarte „capricioasă", ceea ce a făcut ca, atinsă foarte evaziv prin anii '30 să fie repede abandonată. Se folosea mai departe numai absorbția optică care, deși nu era atit de sensibilă, era o metodă robustă, ușor reproductibilă și care, de altfel, a găsit o gamă largă de aplicații în industrie, în laboratoarele de cercetări. Dar cealaltă... era atît de „capricioasă" pe cît părea la prima vedere? M-am concentrat asupra ei, aș spune cu încăpățînare. Am cercetat-o timp de mai mulți ani, între alte preocupări. În cele din urmă am reușit. Este adevărat că față de cei care o abordaseră în anii '30, am beneficiat de avantajul progreselor înregistrate între timp în electronică și optică. Și am pus la punct o metodă de detecție termoionică pentru studiul proceselor de excitare și ionizare în gaze, cu mult mai sensibilă — cu multe ordine de mărime — față de metodele standard de absorbție optică. Metoda noastră, de mare sensibilitate, cu ajutorul căreia au putut fi „scoase din sgomot" și studiate multiple procese atomice și moleculare, a trezit interesul unor foarte reputate centre de cercetări de peste hotare, cum sînt Institutul de fizică experimentală al Universității din Kiel și a Facultății de Fizică de la Universitatea din Dallas — Texas, din Statele Unite, cu care am stabilit colaborări fructuoase pe această linie, în domeniul fizicii atomice și fizicii plasmei.

— Dacă știu bine, metoda pe care ați pus-o la punct reprezintă o prioritate pe plan mondial, un vîrf românesc într-un domeniu de mare perspectivă în știință și tehnică.

— Este adevărat. Mi-aș permite însă să subliniez aici un fapt. S-ar putea spune: „este o cercetare fundamentală și cine știe cînd vom beneficia efectiv de roadele ei". Eu cred că orice cercetare fundamentală își găsește în final o gamă de aplicații, că orice progres tehnic își trage seva din cercetarea fundamentală, și în deosebi pe o caracteristică a prezentului: legătura între fundamental și aplicativ a devenit extrem de strînsă, totul se împletește, se intercondiționează în mod organic. Iată exemplul este chiar în această metodă, în detectorul pe care urmărim să-l facem, interesant nu numai pentru descoperirea și studiul unor procese fundamentale ci și pentru importante aplicații în electronică, optică și spectroscopie. De fapt această cercetare a pornit de la o necesitate practică și anume de la explicarea mecanismului generării plasmei în convertizorii termoionici — de energie termică direct în energie electrică —, care aveau și calitatea de a funcționa, în anumite regimuri, ca detectori de radiație. Deci, de la aplicativ la fundamental. Și de la fundamental, pe tot parcursul cercetării ne-a preocupat gîndul extinderii aplicațiilor. Gama acestora s-a dovedit imensă și încă sîntem departe de a spune că am epuizat toate posibilitățile. Pentru a pune în valoare calitățile acestui nou tip de detector de radiație, a fost necesar să punem la punct sau să ne însușim o serie de tehnici și tehnologii de vîrf, cum sînt suduri și activări speciale, amplificatori electronici de înaltă performanță, noi tipuri de laseri de frecvență acordabilă, care reprezintă, totodată „instrumente" cu valoare în sine în gama lor proprie de aplicații importante în numeroase alte domenii. În particular, laserul cu azot și cu coloranți, acordabil, realizat de către Dr. Ghiță Constantin (șef de sector la Institutul de Fizică București), în cadrul cooperării științifice româno-americane amintită mai sus, reprezintă el însuși un „vîrf" pe plan mondial; acest nou produs de performanță, rezultat al cercetărilor de optică, spectroscopie, plasmă și electronică, se impune să fie valorificat de urgență, mai ales pe piața externă. Deci nu la sfîrșitul cercetării, ci în acest timp, producînd și „sculele" de care avem nevoie, putem răspunde totodată unor stringente necesități ale industriei moderne, furnizîndu-i tehnici și tehnologii de vîrf. Iar acestea, ca întotdeauna, împing mai departe frontul științei. Vedeți cît de complexă și de profitabilă — în ambele sensuri — este această interferență fundamental-aplicativ.

2. — După părerea mea, una dintre problemele de bază ale energeticii actuale și de perspectivă, este punerea în serviciul omenirii a unei surse de energie practic inepuizabile, a cărei exploatare să nu ducă automat la poluare. Cred că sînt în prezent serioase motive să considerăm că soluția în această direcție o oferă reactorii termonucleari cu plasmă, pe linia proceselor de fuziune nucleară controlată.

Mai concret este vorba de producerea și studiul plasmelor dense fierbinți cu caracteristici termonucleare în sisteme „plasma focus" și în mașină cu oglinzi magnetice. În Institutul de Fizică București, în cadrul Secției de Fizica Plasmei, condusă de dr. Constantin Popovici, lucrează în acest sens un colectiv puternic. Pe lîngă problematica de plasmă fierbinte specifică, se urmărește, într-o abordare unitară, o valorificare cît mai completă a unor tehnici și tehnologii de performantă, care se elaborează în cadrul său adiacent, la acest program de plasme fierbinți. Aș cita aici maserii cu hidrogen și componente pentru microunde, bancuri de condensatori de mare capacitate și mică impedanță, comutatori și alte componente electronice de impulsuri rapide, surse spectrale de rezonanță, surse de plasmă și de ioni pentru acceleratori, sursă pulsată de neutroni. Exemplele de valorificare pe tot parcursul cercetărilor noastre sînt cu mult mai multe decît cele spuse aici. De altfel, noi oamenii de știință avem obligația să dăm cît mai mult societății, alegîndu-ne acele teme de lucru care să răspundă unei comenzi sociale, unei nevoi pe care sîntem chemați s-o detectăm chiar înainte ca aceasta să fie explicit formulată.

PARADOXUL este doar aparent. Știm bine că încercînd să înțelegem faptele și întîmplările înaripate ale zilei de astăzi, aflăm viitorul care s-a și născut înlăuntrul lor, un viitor care cucerește clipă de clipă prezentul remodelîndu-l. În ideile, în ipotezele îndrăznețe, în activitatea oamenilor de astăzi avem și schițele confortului de mîine al societății noastre. Vă propunem în această pagină o călătorie în viitor, urmărind cîteva dintre ideile care-i frămîntă pe cîțiva dintre oamenii noștri de știință. În fapt, aceste idei sînt priorități pe plan mondial, vîrfuri românești în domenii de mare perspectivă în știință și tehnică. Iată și întrebările la care i-am rugat să răspundă:

1. Dintre ideile științifice pe care le-ați formulat, pe care o considerați, astăzi, cea mai frumoasă? Care vă este cea mai dragă? S-a aplicat, se aplică, se urmărește? Cînd, cum? Cu ce rezultate?

2. Care credeți că sînt problemele mai importante, în domeniul dv, firește, pentru viitorul apropiat?

MECANICĂ

DE LA ATOMI LA GALAXII

de acad. Octav ONICESCU

1. Pasiunea mea științifică a acestor ani din urmă este mereu în cumpănă între „Mecanica invariantivă" pe care am construit-o cărămidă cu cărămidă și o „Teorie a Probabilităților" la care lucrez.

Cea dintîi mi-a dat capacitatea unei viziuni integrale a universului materiei de la atomi și particule elementare la galaxiile care populează cerul. Ea mi-a lămurit caracterul inerțial al gravitației și mi-a evidențiat existența, alături cu gravitatea și în dualitate cu ea, a celei de-a doua interacții inerțiale, aceea care duce la dilatarea universului, prin îndepărtarea galaxiilor una de alta, potrivit unei legi descoperită prin observație de Habble, dar al cărei caracter rămîne ascuns înțelegerii noastre. Interacțiunea aceasta completează pe aceea a gravității: acolo unde aceasta încetează a avea un efect sensibil din pricina distanțelor uriașe, ea intervine eficace pentru a asigura legătura între toate componentele universului.

Despre perspectivele și aplicațiile acestei noi mecanici care extinde doar capacitățile celor mai vechi, a celei clasice a lui Newton ca și a celei mai apropiate a lui Einstein, nu cred că mai este necesar să adaug vreun cuvînt. Cele mai vechi ca și cele mai noi ramuri ale științelor naturii și ale tehnicii atît în domeniile macro cît și ale microstructurilor vorbesc singure. Mecanica este din ce în ce mai mult o știință lider.

Cea de-a doua mea preocupare foarte strînsă caută să structureze Teoria Probabilităților cît mai mult ca o știință a naturii și a vieții umane, în care fenomenele aleatoare au o parte care se arată mereu mai cuprinzătoare și de aceea se cer din ce în ce mai mult cuprinse în cadrele unei științe adecvate. În noua teorie fenomenele ce urmează a fi probabilizate sînt organizate în sisteme nu necesar atomizate ca în vechea teorie a probabilităților, tocmai pentru a rămîne mai aproape de natura care refuză de atîtea ori concepția atomistică. Am construit împreună cu foarte valoroși și scumpi prieteni și colaboratori tehnica necesară edificării acestei teorii, tehnică ce depășește marginile inițiale pentru a interesa întreaga matematică. Ea este străină numai celor care n-o văd pentru că este prea evidentă.

Și totuși nu vreau să fiu necredincios unui mare amor al trecutului: lanțurile și procesele aleatoare cu legături complete pe care le-am construit împreună cu prietenul meu Gheorghe Mihoc, cu aproape patruzeci de ani în urmă și care au dat naștere unei importante școli românești în teoria probabilităților, au constituit bazele teoriei învățării edificată de știința americană, iar acum în urmă se situează la baza a numeroase alte domenii ale probabilităților și Statisticii aplicate.

2. Cea mai importantă problemă a științelor naturii și tehnicii actuale este în reunificarea lor strîns legată pe de o parte de diversificarea lor — uneori excesivă — pe de alta, de natura intimă și unitară a fenomenelor respective.

PROBLEMELE UMANE ALE MUNCII

VITAMINA C ȘI CALCIUL ÎN ASCENSIUNI

de dr. Mihai Titus CARAPANCEA

doctor în științe sociale, vicepreședinte al Institutului internațional pentru problemele umane ale muncii — Centrul Mondial de Promovare a Muncii și delegat pentru România.

1. Concepția determinismului plexului ciliar orbitar asupra stării funcționale a centrilor nervoși superiori și a viscernelor. Pentru că această concepție pe care am intuit-o la începuturile mele de cercetare, reprezintă aproape în întregime sinteza activității mele majore, însemnînd totodată, așa cum a arătat romanticul Vigny: „o gîndire a tinereții realizată la vîrsta matură".

Dezvăluind importanța acestui plex în fiziologia oculară și generală am putut găsi soluția practică, terapeutică de restabilire a fiziologiei plexului, împreună cu aceea a ochilor, a celorlalte viscere și a centrilor nervoși superiori. Această situație deschide un vast cîmp de posibilități aplicative în cele mai diverse domenii ale muncii, în special vizuale, ceea ce constituie o deosebită preocupare actuală pe plan internațional.

Primele cercetări clinice în acest domeniu le-am efectuat împreună cu dr. Grigore Davidescu în 1947, cînd am subliniat aspectul de „boală socială" a hipermetropiei în mediul școlar și în cîmpul muncii în țara noastră, pe care, completînd-o apoi cu numeroase alte simptome, am definit-o în 1957, drept „nevroză hipermetropică".

2. Avînd în vedere importanța mereu crescîndă a interesului pentru biologia spațială, consider că este indicat, în viitorul apropiat, să studiez comportarea morfologică și biochimică a mecanismelor oculare la mari altitudini, în vederea menținerii echilibrului percepției vizuale supraslicitate în aceste condiții. De altfel, anul acesta am și găsit că vitamina C și calciul cresc spontan endocular la mare altitudine, diminuînd într-o oarecare măsură hipertensiunea interoculară ce ia naștere în aceleași condiții. De unde se impune să se găsească modalitatea introducerii lor în terapia oricăror ascensiuni la mari altitudini.

GEOLOGIE

Drum spre comorile Munților Apuseni

de Marcian BLEAHU

director științific al Institutului de geologie

1. Răspunsul meu la întrebarea „care idee dintre cele formulate de mine îmi este mai dragă" este legat de o aniversare. Anul acesta s-au împlinit exact 20 de ani de cînd mi-a fost încredințată sarcina de a investiga și descifra structura geologică a Munților Apuseni. Pe parcursul acestui răstimp am adunat un bogat material de observații care s-a închegat treptat într-o viziune de ansamblu, îmbogățită de fiecare nou element de cunoaștere: succesiunea formațiunilor triasice din Munții Bihor; succesiunea formațiunilor paleozoice din Munții Apuseni; punerea în evidență a Pînzei de Arieșeni, adică a unei mase de roci vechi împinsă de mișcările scoarței la zeci de kilometri depărtare peste roci mai noi, punerea în evidență, cu o echipă de geologi pe care am condus-o, a structurii în pînze a Munților Codru-Moma; corelarea unităților structurale din Munții Bihor cu cele din Munții Codru-Moma, Pădurea Craiului și Highiș; descoperirea formațiunii de Wildflysch din Munții Metaliferi și stabilirea schemei de evoluție structurală a acestor munți, etc., etc.

Dintre toate aceste contribuții mi-ar fi greu să desprind ca preferată una anumită, căci ele sînt doar componente ale unui ansamblu pe care l-am cunoscut și construit treptat și care reprezintă imaginea globală despre structura Munților Apuseni.

Este un fapt evident că într-o știință de cunoaștere satisfacția cea mai mare îți este dată de teoria care reușește să subordoneze un număr cît mai mare de fapte. Aș putea spune că satisfacția este direct proporțională cu gradul de generalitate al ideii De aceea este ușor de înțeles de ce îmi este atît de dragă imaginea structurală a Munților Apuseni pe care am elaborat-o. Ea îmi dă senzația de lucru închegat, de întreg, de idee larg cuprinzătoare, de sinteză. În același timp îi cunosc lipsurile, părțile în care detaliile nu sînt bine îmbucate, golurile de cunoaștere încă, ceea ce mă face să întrevăd fiorul pe care ți-l dă necunoscutul și să-mi țină mereu trează pasiunea de cunoaștere.

Această imagine structurală pot să o privesc destul de detașat căci nu-mi aparține integral, cum nimic în geologie nu poate să-ți aparțină exclusiv. Dincolo de acest mod general și filozofic de a privi lucrurile există însă realitatea însăși care mă leagă personal de imaginea structurală a Munților Apuseni și care rezultă din cele 20 de campanii petrecute în acești munți. Nu știu dacă pentru un matematician nopțile de veghe cu creionul și hîrtia pun o amprentă poetică asupra rezultatului dobîndit. Pentru mine însă descoperirea pînzei de Arieșeni este legată de cîmpurile cu milioane de flori îmbătătoare din zona de izvoare a Arieșului, stratigrafia formațiunilor triasice, de nopțile de cort în peisajul auster al platourilor calcaroase din Bihor, structura în pînză a Bihariei de zările desfășurate larg de pe Cucurbăta, iar structura Munților Codru de desișuri de codru fără potecă, la care se adaugă tainele peșterilor, parfumul brazilor bătuți de soare, cîntecul păsărelelor și convețuirea cu stăpînii acestor locuri, bravii moți. Cred că sînt suficiente motive personale pentru ca opera la care am contribuit prin activitatea mea de 20 ani să nu-mi fie indiferentă.

Indiferentă nu-mi este nici din punct de vedere al rezultantei practice. Este știut că nici o sinteză nu este inutilă. **Ea este un bilanț și un punct de plecare. Cu atît mai mult o sinteză geologică — structurală, efectuată pentru o regiune reputată în bogății minerale. Îmi aduc aminte de o celebră dispută pe care am purtat-o cu prospectorii asupra structurii în pînze a Munților Bihor, structură pe care am apărat-o cu toată ardoarea și care era contestată de ei cu și mai multă ardoare. Departe de a fi o dispută academică, de rezultatul ei depindea tactica de explorare a zăcămintelor de substanțe utile din regiunea Băița Bihor. Disputa nu a fost tranșată decît în momentul în care cîteva foraje au dovedit existența pînzelor de șariaj, confirmînd astfel întîrtotul imaginea structurală propusă de mine.** Desigur, pentru o imagine de ansamblu este greu de spus cînd și cum aduce ea un aport practic. Acest aport este permanent și indiscutabil. **Este ca o cale ferată pe care avansează trenul cunoașterii.** În același timp această imagine structurală nu este imuabilă, ci în continuă amplificare, trăgîndu-și seva din rezultatele pe care le oferă practica, în cazul nostru exploatarea minieră, căreia la rîndul său îi oferă necontenit noi sugestii, noi posibilități de extindere și chiar noi cantități de minereuri. Se adeverește astfel încă odată un fapt, că în domeniul științelor naturii nici o cunoștință nou dobîndită nu este inutilă, fiecare, contribuind, într-o formă sau alta, la progresul științei și la dominarea naturii. În științele naturii delimitarea între știința fundamentală și aplicativă nu este posibilă și nu are sens căci orice act de cunoaștere este necesar.

2. În momentul de față științele geologice trec printr-o revoluție. Este o revoluție impusă de descoperirea dinamicii fundurilor oceanice și de dinamica litosferei. Este ceea ce se numește teoria tectonicii globale și care impune o reconsiderare a majorității noțiunilor și teoriilor geologice. Este urgent nevoie să ne însușim această teorie și să încercăm să reinterpretăm în lumina ei structura teritoriului țării noastre. Este o sarcină de mare importanță căci se pare că pentru Europa, Carpații ocupă un sector cheie. Așa se explică interesul subit pe care îl arată geologii străini pentru geologia României. Cu atît mai mult este cazul să ne grăbim, noi, geologii români Subliniez că și în acest context structura Munților Apuseni joacă un rol de frunte căci, după cum am arătat și în alte rînduri, aici se poate dovedi o evoluție de tip fund oceanic în sensul preconizat de teoria tectonicii globale. Iată cum, după 20 de ani de cercetări asidue, Munții Apuseni sînt tot atît de prezenți în preocupările mele, încărcați mereu de mister, cu noi valențe deschise. Acest lucru dovedește încă odată că minunata știință care este geologia este de fapt fără sfîrșit, după cum fără sfîrșit este și cunoașterea omenească.

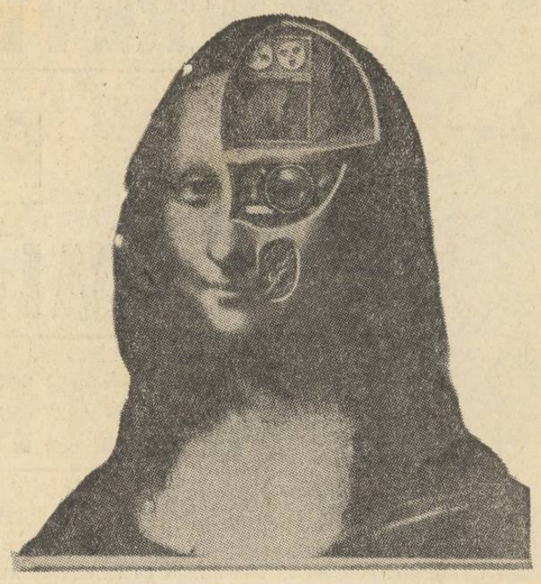

NIMENI NU MAI ÎMBĂTRÎNEȘTE!

Oveste bună pentru cei ce aspiră la tinerețe fără bătrînețe! Și cine oare în acest secol în care știința pare să cîștige cele mai fantastice pariuri, nu așteaptă și acest moment. Iată, astăzi, descoperirea ionului. E o materie artificială, sintetizată de chimiștii letoni care a atras atenția biologilor și medicilor. Cercetătorii au observat că ionol-ul oprește procesele îmbătrînirii organismului. Experimentat pe cobai, aceștia au trăit de două ori mai mult decît în mod obișnuit, notează ziarul lituanian „Komjaunimo Tiesa". Medicii au început experimentările în clinică. Se pare că au fost mulți voluntari care au cerut să se probeze pe „pielea lor"... elixirul tinereții.

UN ANIMAL TRANSFORMAT ÎN... LEGUMĂ

Începem să credem că orice este cu putință! De pildă, să le oferi celor care trebuie să țină regim alimentar, o... vacă vegetală. Adică, să transformi într-o vaca un animal într-o legumă! Nu e o problemă a anului 2 000 — pentru că așa cum știm începînd din anul 2 000 se promit minunile — ci e o soluție propusă de Organizația de cercetare științifică și industrială. Se știe că de cele mai multe ori, consumarea de grăsimi de origine animală, grăsime saturată și „dură" face să crească colesterolul în sîngele gurmandului. Or, animalul consumă grăsimi nesaturate, care nu prezintă acest pericol. Dar bacteriile sistemului digestiv al animalului, berbec sau vacă, de exemplu, transformă prin hidrogenizare grăsimile nesaturate în grăsimi saturate. Medicii Trevor Scott și Leonard Cook au descoperit că un amestec de ulei de in, deosebit de... untos de caseinat de sodiu și bun pe pîine! și de formalină acoperă aceste grăsimi nesaturate cu o peliculă fină, împiedicînd hidrogenizarea. Adăugînd o asemenea mixtură regimului alimentar al unei vaci, face ca după 24 de ore ea să ofere un lapte în care majoritatea grăsimilor să fie nesaturate. După cîteva săptămîni, o parte din grăsimile corpului ei devin nesaturate. S-a făcut experiența, servind unui grup de voluntari, carne și lapte de acest fel. În mai puțin de o lună, s-a constatat o scădere a colesterolului. După părerea dr. Scott, gustul acestei, să-i spunem cărni „vegetale", nu se deosebește foarte mult de cea obișnuită. În ce privește untul care se prepară din laptele acestor vaci „vegetale" ar fi deosebit de... untos și bun pe pîine!

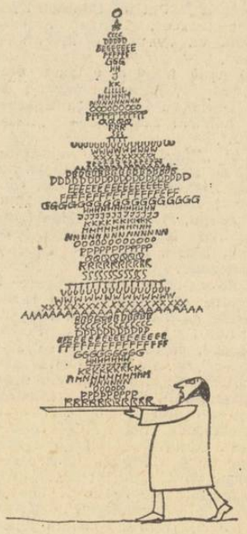

Alfabet unic pentru toate limbile

Oricît de rapidă imaginea celor cîteva alfabete care ne vin în minte, traversînd continentele, ar fi dezarmantă. Pe Alimamed Kurdistani tocmai diversitatea l-a stimulat. Timp de peste 30 de ani a strîns modelele de scrieri ale tuturor popoarelor, a stabilit tabele comparative și a tras concluzii: un proiect pe care l-a prezentat, în concurență cu alte opt, Organizației Națiunilor Unite. Noul alfabet internațional al lui Kurdistani a fost cel mai apreciat și primit. Schema colegului sovietic, au afirmat specialiștii, simplifică la maximum grafica scrisului, scoțînd în același timp în evidență ceea ce distinge o limbă de alta. Cu noul alfabet universal viitorii ...poliglоți vor învăța mai ușor și mai repede orice limbă și se vor descurca mai bine în orice dicționar și hartă geografică realizată în oricare parte a lumii.

Memoria se mănîncă?

Vă amintiți poate — am relatat-o cîndva în pagina noastră — de experiența făcută mai mult în glumă, în urmă cu mulți ani, de un tînăr cercetător, James Mc Connell, demonstrînd posibilitatea transferului canibalistic de memorie. Experiența lui McConnell a făcut însă senzație, intrigînd de atunci știința. Recent, doi cercetători americani au reluat ideea. Ei au făcut experiențe pe șoareci (McConnell făcuse pe viermi planari). I-au învățat să aleagă dintre un cerc mare și unul mic pe cel mare. După ce au memorat bine lecția, șoarecii învățați au fost transformați... în pulbere și injectați unor șoareci plini de naivitate, neinstruiți. După ce au digerat însă, ei au ales imediat cercul cel mare sau oricum, au învățat mult mai repede decît șoricelii care n-au mîncat... memoria învățaților. Rezultatele experienței lui Lendell Brand de la Universitatea din Texas și William Brand de la Universitatea din Houston, au fost publicate în revista „Science", fiind considerate un pas înainte în teoria tranfesurului chimic al memoriei.

CÎND DINOZAURII ERAU... PITICI ȘI VISAU SĂ ZBOARE

O descoperire unică în lume, anunță Gérard Thomel, profesor la Facultatea de științe de la Nisa și conservator al muzeului Barla. În perimetrul Canjuers, în Var — sudul Franței — a fost scos la iveală scheletul unui animal ciudat care a trăit în urmă cu 150 de milioane de ani. Este un dinozaur, dar, spre deosebire de „confrații săi" de 25 și 30 de metri înălțime, acesta nu măsoară mai multe de 1 m 25 cm. Dinozauri pitici existau, spun specialiștii, deși doar unul singur a fost descoperit pînă acum, în Bavaria. Cel din Canjuers suscită însă un imens interes în cercurile științifice prin particularitățile sale care îl situează în epoca mutației reptilelor în păsări. Este veriga intermediară.

Pagină realizată de Catinca MUSCAN

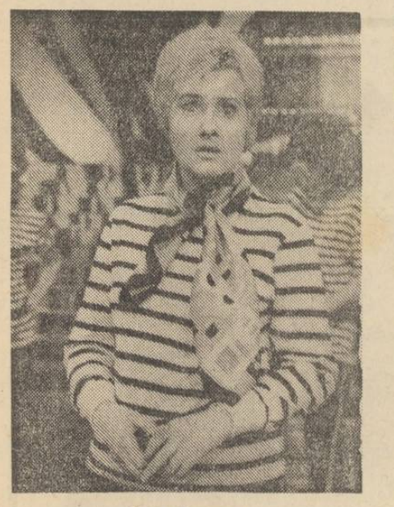

Stela Popescu

REVELION PE MICUL ECRAN

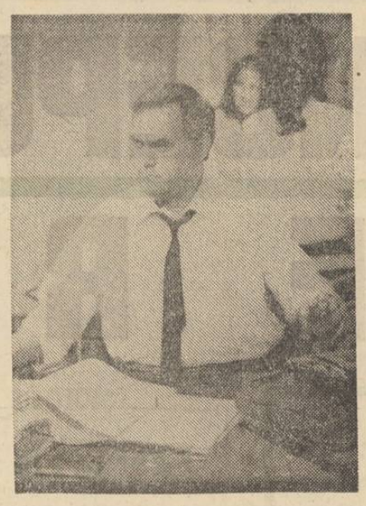

Dem. Rădulescu

În acest an, revelionul are în bună măsură o concepție de realizare schimbată față de anii trecuți, în sensul că s-a preconizat ca la fiecare 7 minute să existe umor, iar acest umor să-și găsească și niște locuri de concentrare pentru ca telespectatorii să poată cunoaște exact ora programului lor preferat. Aceste puncte de concentrare muzical-distractive sînt compuse din 5 show-uri mari. Primul cu **Dem. Rădulescu** (invitați : **Jean Constantin, Mihaela Mihai, Doina** și **Cornel Patrichi, corul** și **orchestra Radioteleviziunii**), avînd ca modalitate de realizare comicul burlesc ; urmează **Stela Popescu** (invitați : **Sanda Toma, Nicu Constantin, Ovid Teodorescu, Horia Căciulescu, Mihai Constantinescu, Aurelian Andreescu**) — această parte a programului dorindu-se un show de amplă montare în genul marilor spectacole de revistă ; se va chema „Stela și stelele" ; „Toate glumele duc la Toma" ; al cărui principal interpret este bineînțeles **Toma Caragiu.** Invitați : **Paul Sava, Anda Călugăreanu** (care va avea o partitură comică), **Marina Voica, Sile Dinicu** și **orchestra sa** și, pe urmă, o serie de invitați neobișnuiți : **Leonard Bernstein, Mina, Adriano Celentano** și **Ion Țiriac.**

Un al IV-lea show este realizat de trio-ul **Anda Călugăreanu, Dan Tufaru, Florian Pittiș** și se cheamă „Orășelul copiilor mai mari", bazat în special pe muzică și dans.

În cel din urmă show, **Raquel Welch** îl va avea ca invitat pe **Tom Jones.**

Printre invitații de onoare ai revelionului se află și **Radu Beligan** care va evoca aforisme de Tudor Mușatescu. Între aceste programe concentrate vor exista muzică, teleanecdote și momente vesele cu îndrăgiți interpreți ai genului. Astfel, **Mihai Fotino** și **Rodica Tapalagă** vor avea o „convorbire telefonică" sentimentală pe un text de Al. Mirodan. Nu lipsește nici savurosul „Nea Mărin".

Există o concepție nouă și în montarea muzicii ușoare și populare. S-a făcut o largă consultare a publicului, au venit mii de scrisori care își arătau preferințele și atunci, cu principalii interpreți, s-a calculat de unde au primit fiecare mai multe scrisori și la fața locului a fost realizat un microrecital. De pildă, **Mihaela Mihai** va cînta la Pitești, **Margareta Pîslaru** la Timișoara, Gică Petrescu la București, **Doina Badea** la Porțile de Fier, **Ion Dolănescu** la Craiova, **Florica Bradu** în Bihor, **Irina Loghin** la Brașov.

O concepție asemănătoare a existat și în legătură cu teleanecdotele. S-a organizat un concurs pentru obținerea titlului de „doctor humoris causa". Telespectatorii au trimis anecdote originale sau culese. Cele mai bune au fost filmate cu actorii a 11 teatre din țară. În felul acesta există o prezență mai mare de chipuri noi pe micul ecran.

O echipă filmează în căutarea zăpezii „Obiceiuri de iarnă", de asemenea din toate regiunile țării.

Va fi și un bogat program de muzică de petrecere și de romanțe.

Programul începe la 21,30, iar în zorii zilei se va termina cu o „Perinița" generală.

Irina Loghin

Aura Urziceanu și Toma Caragiu

Gînduri la sfîrșit și început de an

ÎN OBIECTIV: TINERI ACTORI

Gh. MIHĂIȚĂ

— Pentru că am gîndit această rubrica de interviuri cu tineri actori de teatru și film afirmați în ultimii ani, deci proaspeți în memoria spectatorilor, aș vrea ca fiecare să constituie un fel de prezentare dinăuntru, mai exact, rolul meu să fie minim și voi să vă autocaracterizați. Deci, cine crezi că ești, Gh. Mihăiță ?

— În primul rînd sînt un actor care așteaptă să obțină, ca și colegii lui, un post la un teatru.

— Hai să ne ridicăm peste micile necazuri spre marile veleități. Acum joci la Teatrul de Comedie.

— Da. Unde se pare că voi fi angajat. Joc în spectacolul „Fata Morgana". Repet în „Indienii" de Koppit, personajul Billy the Kid, care la 21 de ani comisese 21 de omoruri.

— Bănuiesc că faci un rol de comedie, nu te văd în chip de fioros gangster ?

— Piesa însăși este o comedie.

— Să o luăm de la începuturi, pentru că debutul este încă foarte aproape. Cum ai ajuns la meseria aceasta ?

— Nu eram convins de faptul că o să fiu actor, dar simțeam nevoia să încerc. M-am pregătit singur și în primul an am căzut la examen. Totuși, cred că cineva m-a remarcat deoarece am fost chemat pentru toamnă. Am revenit din provincie, din Moreni, m-am pregătit tot singur și... am căzut din nou. În al doilea an am intrat printre ultimii, și aceasta grație tovarășei Eugenia Popovici, aș vrea să subliniez acest lucru, care a văzut în mine un viitor actor.

— Ai terminat tot printre ultimii ?

— Nu. Printre primii. Am fost student la clasa Sandei Manu, un excelent pedagog.

— Dar între timp făcuseși film ?

— În anul I la un examen de mișcare scenică m-a văzut Pintilie la un banal exercițiu și m-a chemat împreună cu cîțiva colegi la probe. Erau mulți în curtea de la Tomis. Ne-au făcut fotografii. Una din ele a fost remarcată de Pintilie care a spus : „pe băiatul ăsta îl vreau", și pe acela l-a ales. Peste puțin timp filmam.

— Și la celelalte filme ai ajuns tot astfel la limita șansei?

— Nu. Trecusem de faza probelor fotografice. Au urmat : „Castelul condamnaților", „Brigada Diverse", iar acum un rol principal în minunatul film „Veronica" în regia Elisabetei Bostan. Personajul meu se cheamă „șoricelul Aurică". Este un rol dificil cu multă mișcare, un fel de Mickey Mouse pe care trebuie să-l anim. Sînt fericit că joc în „Veronica".

— Un început de carieră bogat, dacă mai adăugăm serialele „Urmărirea" și „Mușatinii". Primești să interpretezi tot ce ți se oferă ?

— Nu. Primesc roluri care, indiferent de întinderea lor, îmi spun, în primul rînd, mie ceva și apoi, spectatorului. Dacă n-au o cît de mică consistență, nu pot să pornesc mai departe. Chiar în acest an am refuzat două roluri. Dar se pare că nici așa nu este bine, fiindcă niciodată nu poți ști ce va ieși pînă la sfîrșit dintr-un rol. Și apoi, noi nu prea avem posibilitatea de a alege...

— Ți-e dragă meseria ?

— Sigur că da. Dar totdeauna, mai ales cînd ești tînăr, vrei foarte mult și îndeosebi după ce ai avut bucuria să joci într-un rol foarte bun, ai pretenția ca și celelalte roluri să fie la fel. Eu meseria de actor o văd puțin mai largă decît ne obișnuim după ce terminăm institutul. Mi-ar place ca o zi să constea în ore de scrimă, călărie, acrobatică, muzică, dans...

— Dar cine te împiedică ?

— Repetițiile de la teatru și filmările. Eu nu pot să-mi angajez profesori și, ca atare, trebuie să mă încadrez în programul unei instituții care, de multe ori, coincide cu programul de la teatru. Dar, nici o grijă, dorințele mele nu sînt numai pe hîrtie. Fac antrenamente la clubul „Steaua".

— Ce faci acolo ?

— Primesc pumni, ridic haltere, fac lupte. Asta pentru condiție fizică. Aș face pantomimă, dar nu pot singur, am idei foarte multe, dar încă simt nevoia să fiu ajutat.

— Acum la ce lucrezi în afară de „fiorosul" Billy ?

— „Primul pas spre glorie", scenariu T.V. de Octavian Sava, regia : Sanda Manu.

Emilia DOBRIN

— Ai absolvit de...

— Un an.

— Și teatrul din Ploiești te-a întîmpinat cu roluri mari ?

— Nu.

— Au prea mulți actori tineri ?

— Sînt singura de vîrsta asta. Probabil că nu intru printre personajele necesare în piesele din repertoriu sau poate direcția teatrului nu are foarte mare încredere în mine, fiind cea mai tînără.

— Totuși patru regizori de film au avut curajul să-ți încredințeze roluri principale. Și doar în film riscul era mai mare. Trecînd peste riscul lor, să vedem care, de fapt, dintre roluri ți-a dat satisfacție deosebită ?

— Sincer, nici unul.

— Condiția de nemulțumit stă bine vîrstei de 25 de ani, dar aș vrea și explicații.

— N-am spus-o pentru că se poartă, ci de-adevăratelea. Primul film „Zile de vară" (regia : Ion Niță) era de debut și atît. La cel de al doilea „Căldură" (regia : Șerban Creangă), la care am pornit cu încredere și cu bucuria lucrului cu oameni apropiați de vîrstă și un personaj al vremii noastre, al timpului meu și al vîrstei mele, deși a avut succes de public, iar critica a fost de partea lui, eu... A urmat „Printre colinele verzi", frumos roman, bun scenariu, frumos personajul din roman, bun în scenariu rolul pentru o actriță, dar... Cum la „Ciprian Porumbescu" n-am văzut încă materialul nu pot spune decît că, deși sora lui Ciprian cea reală este altceva decît personajul meu din film, ocupînd un plan doi în scenariu, am încercat pe cît posibil, avînd în preajmă niște actori cu experiență și nume, să umplu locul ce i-a fost destinat în viața eroului. M-aș bucura pentru buna echipă de filmare ca filmul să iasă ce mi-am dorit.

De fapt, cea mai mare mulțumire și bucurie din mica, scurta și neînsemnata mea carieră cinematografică este întîlnirea cu regizoarea Malvina Urșianu, la care am interpretat un rol foarte mic în „Trecătoarele iubiri", dar foarte mare pentru mine.

— De ce ?

— Rolul pe care mi l-a oferit înseamnă, așa cum este din cîteva replici, tot ce-aș fi putut să fac pînă acum și tot ce mi-aș dori.

— Cum la teatru nu prea repeți, cum film acum nu prea faci, cu ce îți ocupi timpul ?

— Dorm, citesc.

— Ce fel de literatură ?

— Interviul începe să devină cam serios.

— A fost tot timpul !

— Ultima mea pasiune este Jean Giono.

— Cea mai nouă, dar cea mai veche pasiune ?

— Să-i cităm pe clasici.

— Nu-i neapărată nevoie.

— Acum, țin eu. Deci : Dostoievski, Gogol.

— Pictezi ?

— Nu.

— Cînți la pian ?

— Nu. Dar vă apropiați încet-încet de visul meu dureros. Baletul.

— Și de ce n-ai făcut ?

— Eram la școala de balet, m-am îmbolnăvit foarte tare și am renunțat.

— Ce ți-ar mai place să fii ?

— Mi-ar place să fiu Țiriac.

Pot să pun și eu o întrebare ?

— Desigur.

— Prin ce minune mi-ați luat interviul ?

— Am considerat că te numeri printre foarte tinerii noștri actori talentați.

— Am pus întrebarea pentru că au fost vremuri cînd puteam fi întrebată mai pe drept ce lucrez și cum lucrez, dar uite că am 25 de ani, patru filme cu roluri principale și acum deodată, mi se mai ia un interviu. Nu vreau să dau vina pe nimeni, dar pentru că spuneam de alte vremi, poate că la vremea mea nu erau atîtea publicații...

— La mai multe interviuri și cu motive serioase.

Vladimir GĂITAN

— Despre ce este vorba, pentru că în ultima vreme m-am cam certat cu critica de teatru și film ?

— Este vorba doar de un scurt interviu prin care să informăm cititorii despre preocupările, visurile, necazurile unui actor de 25 de ani care a jucat deja în 10 filme.

— Unele cu roluri principale (cinci), altele...

— Așadar. Mulțumit de ce-ai făcut pînă acum ? Te rog să te privești desprins de opiniile critice care ți-au însoțit rezultatele.

— Fără paradă de modestie. Nu sînt mulțumit. Și este nemaipomenit în munca noastră că atunci cînd ai terminat un lucru ai putea să o iei de la capăt. Ideea e că se putea mai bine. De asta, în teatru, un rol crește în timp. După 20 de spectacole, actorul e altul decît la premieră. La film nu poți să dai nimic înapoi. Așa că, nu sînt mulțumit.

— Ce nu-ți place în meseria de actor ?

— Foarte multe. În primul rînd răutatea colegilor, apoi amatorismul, și nebunia începe cînd amatorismul este al regizorului. Ca dificultăți : este foarte complicat și foarte trist pentru un actor tînăr să-și facă singur un decupaj regizoral.

— Dar de ce este nevoie să și-l facă singur ?

— Aici am să vă spun ceva concret referitor la „Săgeata căpitanului Ion". Sufăr cumplit pentru acest film la care am muncit enorm. Era un rol de o factură foarte interesantă pentru actor, tentant ; eram ultimul om care aș fi refuzat. Greu este cînd te rogi de un regizor să nu te pună în situații nevero-similе și el te pune. Pe urmă toată lumea te judecă, și pe bună dreptate.

— Ești orgolios.

— Da, dar nu în meserie. Doar în civilie îmi surprind niște orgolii.

— Poți fi socotit printre actorii tineri cu șansă. 10 roluri în 4 ani.

— Este scandalos, știu. Am avut multă șansă.

— Ce-ți sînt părinții ? Îi interesează ce faci ? De unde ești ?

— Amîndoi sînt funcționari. Întîmplarea face să fie tocmai acum la mine. Întotdeauna au înțeles să-mi dea voie să fac ce vreau. Asta m-a ajutat foarte mult : avînd voie să fac ce voiam, curiozitățile mi s-au limitat. Cred că nu i-am chinuit foarte mult. Ceea ce fac acum este și în ideea de a-i ferici pe ei. Cînd am o cronică proastă, vă jur că nu sufăr pentru mine, ci pentru ei care nu pot să înțeleagă ceastă lume în care am intrat. Pentru ei sînt doar băiatul lor de 25 de ani. Cînd mă gîndesc la părinți sînt nebun de fericire că îi am. Inițial am vrut să mă fac geolog. După ce tata îmi cumpărase nenumărate tomuri, într-o dimineață i-am spus că vreau să dau la teatru. A fost așa de surprins încît a fost de acord, iar eu mă pregătisem chiar să plec de acasă.

— Acum sînt mulțumiți de ceea ce faci ?

— Sînt mulțumiți pentru că se mulțumesc cu puțin.

— Văd că ultimele roluri te-au umplut de tristețe. Drept e ?

— Da, foarte adevărat. Dacă aș putea să dau înapoi timpul, n-aș mai oferi prilejul unor cronicari, care în timpuri mai bune au scris frumos despre mine, să se ferească acum să-mi pomenească numele. Pentru ce-au făcut, însă, cascadorii în acest ultim film am o mare admirație. Am mai avut plăcerea și să am colegi nemaipomeniți și profesioniști buni de la care am mult de învățat. Tristețea cea mai mare ți-o dă meseria, care este totodată și cea mai mare dragoste. Și, ca în orice dragoste, te mai certi. Sper ca împăcarea cu ea să fie foarte frumoasă și să încep un an nemaipomenit.

Mihaela BUTA

— Ce aștepți de la meserie ?

— N-aștept nimic. Am o idee fixă, că nu e bine în teatru să-ți dorești ceva anume să joci. Pe mine mă interesează mai mult regizorul cu care lucrez. Repertoriul unui teatru se face în funcție de anumite necesități. La noi, la Teatrul de Comedie, se pun puține piese. Pînă acum n-am făcut comedie, nici în institut, (deși am fost la clasa maestrului Finteșteanu), nici la Timișoara, unde am jucat în vreo 11 piese.

— Dacă nu visezi la anumite roluri, ce-ți dorești totuși să faci în meseria aceasta ?

— Mi-ar face plăcere să lucrez cu regizori, colegii mei de generație, în rest ar fi o cinste pentru mine să lucrez cu unii din marii noștri regizori. Asta, de fapt, cred că-și dorește fiecare actor. Mie mi-a prins foarte bine stagiul din provincie. Am jucat foarte mult, la Timișoara se face teatru serios și am făcut roluri frumoase în „Rața sălbatică", „Regele moare", „Oedip salvat", „Furtuna".

— Cred că marea majoritate a spectatorilor te cunosc, deocamdată, de la emisiunea de sîmbătă seara dedicată de televiziune tineretului. În afară de acest plus de popularitate, care bănuiesc, nu supără pe nici un actor, ce ai mai cîștigat din experiența T.V. ?

— Dacă nu ai, cîștigi la T.V. : concentrare maximă pe timp scurt, rapiditatea învățării unui text și, implicit, dezinvoltură.

— Care, zic eu, nici altfel nu-ți lipsea. Ce te mai preocupă în afară de teatru ?

— Eu am o atenție distributivă și mă preocup continuu de tot ce e în jur. Într-o vreme mă preocupa arta plastică, care era într-un moment de reviriment, acum, nu știu ce se întîmplă, dar nu-mi mai vine să intru într-o expoziție. Mă preocupa arta plastică, probabil, pentru că m-am ocupat într-o vreme de pictură și mi-a rămas nu mina, ci ochiul.

— Te înțelegi bine cu colegii de teatru ?

— Fără rezerve și cu inima deschisă : foarte bine. Cred că atmosfera din teatrul nostru e cea mai plăcută din cîte am văzut în toate teatrele. Este adevărat că sîntem puțini actori și toți sînt talentați.

— Să ne întoarcem la dezinvoltura de care vorbeam. Aceasta nu te împinge uneori spre superficialitate, dacă ne mai gîndim și la ușurința cu care abordezi un rol ?

— Depinde de rol. În mod normal, s-ar părea că trebuie să investești la fel de mult în fiecare rol. Eu cred că nu trebuie să faci efort, pentru că aceasta se vede pe scenă. Cînd joci un rol greu, publicul nu trebuie să vadă că ești epuizat.

— De aceasta te ferești nu numai prin abordarea dezinvoltă, ci cred mai degrabă prin experiență, prin meșteșug.

— Am văzut actori foarte mari, cu multă experiență, care obosesc. Cu dezinvoltura nu ne-am înțeles bine ; mă refeream la roluri ușoare, spumoase.

— Dar la aceasta poți pierde foarte mult, să zicem, din poante.

— La „Preșul" mi s-a întîmplat aceasta ; nu mi-a plăcut rolul și de abia după premieră l-am făcut. Dacă eram atentă la repetiții poate îl făceam de la început bine. La premieră, neconvenindu-mi personajul se vedea că fac un efort. Superficialitatea a venit din faptul că l-am ascultat pe regizor și nu l-am făcut cum am simțit eu. De altfel, dacă era o piesă foarte bună mîncam scîndurile.

— În film, din cîte știu, n-ai făcut nici măcar un rolișor ?

— Absolut nici unul. Nu cunosc nici un regizor de film, nu mă cunoaște nici un regizor pentru că ei nu văd teatru. Colegii mei de generație de la regie n-au prea apucat să facă film. Cred că n-am să fac film decît cînd va avea un regizor neapărată nevoie de mine, eu nu pot să mă expun, să intru în atmosfera aceea de la probe, unde te simți ingrozitor de prost, luat la grămadă, machiat cum se nimerește și apari dus la probă, cu indiferență și chiar lipsă de interes. Eu sînt pentru soluția „de frunte sus". Sînt multe actrițe, foarte mari la noi care nu fac film, am impresia că distribuțiile se fac la incropeală și de aceea Leopoldina Bălănuță, Liliana Tomescu, Sanda Toma nu prea calcă pe platouri. La noi se mai caută niște țipare de frumusețe și fotogenie de care nimeni în lume nu mai ține seama.

— Să sperăm că încă nu multă vreme.

Interviuri realizate de Florica ICHIM

Anul literar 1973

în promisiunile editurilor

Aspicul pentru cititorii „Magazinului" din planurile editoriale pe anul 1973 nu este o îndeletnicire ușoară. Aceasta pentru că, propunîndu-vă pe de-o parte să vă atragem atenția numai asupra cărții românești originale și limitîndu-ne doar la cinci edituri, profilate pe beletristică și pe literatura de informare, am avut de parcurs peste... 1 400 de titluri, însumînd producția proiectată a acestor edituri. În mod fatal deci, o asemenea călătorie prin făgăduielile editoriale ale anului ce vine va fi nu numai selectivă, ci restrictivă (din motive de spațiu) și pe deasupra subiectivă, orice alegere fiind implicit subiectivă.

Vom începe cu clasicii. **EDITURA MINERVA** ne promite primele trei volume dintr-o ediție **Eminescu,** avînd la bază cele șase volume din ediția integrală și critică, Perpessicius **In colecția „Scriitori români",** alături de edițiile în mai multe volume care-și vor continua apariția **(Alexandrescu, Alecsandri, Asachi, Coșbuc, Delavrancea, Ghica, Heliade Rădulescu, Anton Holban, H. Papadat Bengescu, I.M. Sadoveanu, Slavici, Teodoreanu, D. Zamfirescu)** vor fi lansate noi suite de scrieri „integrale" sau larg selective ale lui **Bacovia, Nicolae Costin, Gib Mihăiescu, Ion Minulescu, Camil Petrescu, Ion Pillat, G.M. Zamfirescu.** Nu ne rămîne decît să dorim ducerea la bun sfîrșit, într-un ritm mai alert decît pînă acum, a tuturor acestor ediții. Ca de altfel și a celor dintr-o serie înrudită, **ediții definitive** (tip **Sadoveanu, Călinescu, Arghezi).** Sub acest marginal va fi lansată anul viitor „definitiva" lui **Blaga.** Ca un detaliu pitoresc, semnalăm intenția Minervei de a reedita în seria **Restitutio** cîțiva autori „uitați" : **Jean Bart, Gr. M. Grandea, Iulia Hașdeu, Radu Ionescu, Spiridon Popescu, M. Săulescu.**

Trecînd la una din importantele edituri al cărui profil este atribuit de literatura originală contemporană, **EDITURA EMINESCU,** reținem : **Eugen Barbu** primele trei volume ale unei **„Forsyte Saga" românească,** romanul „Frica". Eugen Barbu figurează și la capitolul „Critică, teorie literară" al aceleiași edituri cu „O istorie antologică și polemică a literaturii române". **Ștefan Bănulescu** își anunță debutul în roman cu „Strada Făgăduințelor", **Traian Filip** va preda cel de al patrulea volum din ciclul „Pavilionul" — „Pelerina Arlechinului", **Alecu Ivan Ghilea** figurează cu romanul „Așteptarea", **Alexandru Ivasiuc** cu „Apa", **Ion Lancrănjan** cu „Monu", **Fănuș Neagu** cu „Frumosii nebuni ai marilor orașe", **Bujor Nedelcovici** cu volumul al doilea din „Fără vîrstă", **Pop Simion** cu „Lungi fulare de ceață", **Titus Popovici** cu „Fals tratat de memorii", **Petru Popescu** cu „Următoarea", **Petre Sălcudeanu** cu „Procesul muribunzilor".

O nouă trilogie extrasă din aceeași zbuciumată biografie a lui Darie va încredința tiparului **Zaharia Stancu** — „Războiul".

La „Poezie" sînt anunțate printre multe altele volume de **Ioan Alexandru, Ion Brad, Ion Horea, Dumitru M. Ion, Dan Laurențiu, Ileana Mălăncioiu, Dumitru Micu, Vasile Nicolescu, Marin Sorescu, Dragoș Vrînceanu.**

Dintre romanele pe care-și propune să le tipărească **EDITURA ALBATROS** am reținut „Sfîrșitul bachic" de **Petru Popescu,** carte în care se întîlnesc „temele predilecte ale scriitorului : ritmul marelui oraș contemporan, trăirea intensă a prezentului țării, specificul și farmecul peisajului românesc". **Radu Tudoran** ne propune un nou roman în care cititorul va fi „purtat alternativ pe meridianele realității și pe acelea ale imaginației", **Titus Popovici,** primul volum dintr-un roman de aventuri „Pomuț", inspirat din viața unui personaj din secolul trecut cu o biografie plină de neobișnuite peripeții, Gheorghe Pomuț.

Tot Editura Albatros și-a făcut un frumos renume prin publicarea în trecutul apropiat a unor interesante lucrări de referință din seria „Dicționarele Albatros". În anul ce vine ar urma să apară un „Dicționar al bunei cuviințe" de **Gh. Paschia,** „Dicționar de literatură universală", redactat de un colectiv sub conducerea lui **Romul Munteanu** și un „Dicționar de chimie" de **I. Rișavi.**

Din proiectele editurii clujene „DACIA" am reținut reeditarea evocării lui **Radu Boureanu** „Viața spătarului Milescu", romanele „Cei doi în fața Tebei" de **D. R. Popescu** și „La ferestrele Europei" de **Vasile Rebreanu.** Bine reprezentat este sectorul de teorie, critică și istorie literară din care reținem „Eseuri de literatură engleză și americană" de **Ana Cartianu,** „Barocul sau descoperirea aramei" de **Al. Ciorănescu,** „Panorama poeziei românești contemporane" de **Petru Poantă,** „Poezia unei generații" de **Ion Pop,** „Teoria epicului" de **Ion Vlad,** „Panorama literaturii franceze în secolul XX" de **Nicolae Balotă.**

În sfîrșit, menționăm prezența în plan în chip de cap de listă la **EDITURA ENCICLOPEDICĂ** a Micului Dicționar Enciclopedic. Așa cum se menționează într-o notă care însoțește anunțul, lucrarea a fost „înscrisă în Proiectul de plan de apariție pe 1973 sub nr. 1".

Nădăjduim că această nouă „înscriere" va putea fi luată drept o promisiune fermă.

ECOURI • ECOURI

Recent, publicul Capitalei a făcut cunoștință, pe scena Sălii Palatului, cu interpreta franceză France Pommery. Dedicînd fotografia și rîndurile de mai jos cititorilor „Magazin"-ului, France Pommery, ne-a împărtășit cîteva din proiectele sale.

Toute mon amicale sympathie pour ce bien Cher Journal de Magazine

France Pommery

Toată simpatia mea pentru cititorii „Magazin"-ului.

FRANCE POMMERY

În primul rînd, o așteaptă premiera unui mare spectacol de varietăți la Teatrul Marigny și apariția unui nou disc, conținînd piesele „Plus jamais" și „Parle-moi de ton enfance" — ambele de Pierre Sauvil. În ultimele luni a concertat la Cannes, Monte Carlo, Lyon, Lille, Le Hâvre. Pentru 1973 are deocamdată în plan un turneu în Bulgaria (în ianuarie), unul în Australia (singurul continent unde nu a cîntat...) și o eventuală colaborare cu casa de discuri Electrecord.

Puțini știu că foarte tînăra interpretă de muzică ușoară Olimpia Panciu posedă și un real talent de desenatoare ! Autoportretul de mai sus, pe care ni l-a oferit, o dovedește cu prisosință. În prezent, ea efectuează un turneu prin țară. Între ultimele melodii înregistrate : „Mărturisire" (de Mihai Constantinescu), „Ora". În proiect : două turnee în străinătate, apariția pe un disc E.P. la Electrecord. În primele luni ale lui '73 va fi prezentă pe micul ecran cu un microrecital.

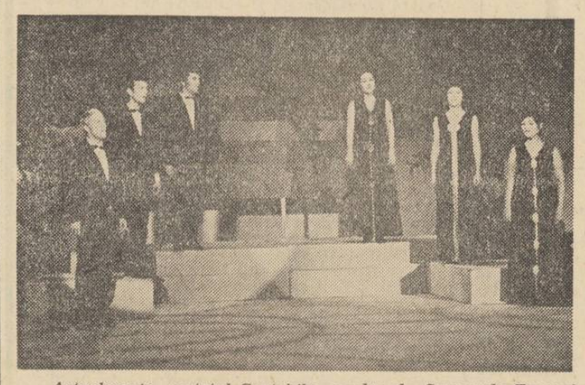

Actualmente, sextetul Cantabile, *condus de Smaranda Toscani, definitivează o serie de înregistrări pentru discul L. P. al Marinei Voica (la Electrecord) și pentru programele speciale T. V. de Revelion, Cintece recent imprimate (independent) : „Primăveri" (Poppa Joe) „La concert" de Richard Bartzer, „Valsul nostru" de. H. Mălineanu. În proiect : înregistrarea unor lucrări preclasice, un turneu în străinătate, o serie de concerte alături de Zalatnay Sarolta din R. P. Ungară (în turneu în țara noastră). Apariții recente : la „Student-Club" și la deschiderea cursurilor Universității populare.*

ITINERAR SOVIETIC

LENINGRAD

de I. COLESNIC

La 30 decembrie 1922 și-a început lucrările primul Congres al Sovietelor din întreaga țară. Delegații sosiți la Congres au sprijinit în unanimitate și cu entuziasm ideea uniunii republicilor. Forța vitală a ideilor leniniste, justețea căii alese erau limpezi pentru masele cele mai largi ale tuturor naționalităților care și-au exprimat voința fermă de a se uni în Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste. Anul acesta poporul sovietic și întreaga omenire progresistă sărbătoresc semicentenarul acestui eveniment memorabil.

Cînd sosești la Leningrad chiar pentru întîia oară, ai impresia că revezi o veche cunoștință, atît de familiare sînt multe din locurile de aici. Este și firesc să fie așa. Doar Leningradul este începutul Rusiei moderne, orașul în care V.I. Lenin a condus primele cercuri revoluționare muncitorești, a zămislit partidul revoluționar de tip nou al clasei muncitoare, a organizat și condus prima revoluție socialistă din lume, a proclamat puterea sovietică, victorie care a deschis o epocă nouă în istoria omenirii. Fiecare dintre noi am citit, vizionat filme, fotografii, albume, am auzit aitea lucruri despre Leningrad, încît cu ușurință recunoști gara Finlanda, Smolnîi, Palatul de iarnă,

Scara rulantă cu patru piste a marelui metrou leningrădean

crucișătorul „Aurora", Amiralitatea, Kronstadtul, Universitatea, căsuța din lemn a lui Petru I, fondatorul orașului, Călărețul de Aramă ca și celelalte statui ale oamenilor celebri, muzee, fabrici și uzine cu rezonanță istorică ca și cu faimă contemporană, siluetele podurilor de pe Neva, într-un cuvînt acele puncte de referință care conturează personalitatea prestigioasă a orașului.

Confrații noștri, ziariștii leningrădeni, ne arătau cu egală mîndrie că în orașul lor, denumit și „Veneția nordului" (pe Neva și ansamblul de canale din oraș sînt peste 360 de poduri iar cu cele din împrejurimi — 640) au pus bazele științelor moderne Mendeleev, Lomonosov, Popov, și-au scris operele nemuritoare Pușkin, Lermontov, Ceaikovski — ca să-i amintim doar pe aceștia din marea pleiadă de oameni de știință și cultură — s-au născut primele laminoare și turbine, primele kilograme de cauciuc sintetic rusești etc., că de fapt orașul vechi este un muzeu în aer liber. Încărcătura sa istorică, de tradiții revoluționare și științifico-culturale se vede și în aceea că pe foarte multe clădiri se întîlnesc plăci comemorative care atestă evenimentele petrecute de-a lungul timpului. Dar Leningradul zilelor noastre își are gloria sa — oraș erou, de două ori decorat cu „Ordinul Lenin", al doilea, după Moscova, ca mărime din Uniunea Sovietică, unul dintre cele mai mari centre industriale, culturale și științifice din țară. Muzeelor sale, de reputație mondială, li se adaugă o puternică industrie constructoare de mașini în ramuri cum ar fi: construcții navale, aparate de precizie, turbine, aparataj electrotehnic, mașini-unelte, industria chimică de cauciuc sintetic, mase plastice, fibre sintetice, industria textilă, de confecții și pielărie, de porțelanuri și poligrafie. Produsele industriei leningrădene se regăsesc pe întreg teritoriul Uniunii Sovietice, în multe țări ale lumii. Aici a fost pregătită aparatura pentru televiziunea în culori și a telecentrului Ostankino din Moscova, pentru cele mai mari acceleratoare de particole elementare, a fost creat cel mai mare telescop-reflector astronomic din lume.

Unul din giganții industriei orașului este Uzina metalurgică „Congresul al XXII-lea al P.C.U.S." al cărei colectiv a construit, de curînd, turbina de abur de 800 mii Kw putere și proiectează pe cea de 1,2 milioane Kw (față de 370 Kw în 1924). Dimensiunile pieselor produse aici au epuizat gabaritele posibile pe căile ferate și cele rutiere. Soluția a fost găsită printr-o construcție originală pe cheiul Nevei, unde se află amplasată uzina, și a unor vase fluviale speciale cu ajutorul cărora, pe traseele canalelor de navigație care brăzdează partea europeană a Uniunii Sovietice, turbinele fabricate ajung la beneficiar. Înrudită ca producție cu această mare uzină este și cea cu denumirea „Electrosila" care produce turbogeneratoare cu puteri de 300, 500 și 800 mii Kw și într-o perspectivă apropiată de 1,2 milioane Kw putere. Industria bunurilor de consum este reprezentată de mari întreprinderi ca cea de încălțăminte „Scorohod", combinatele textile „Kirov" și „Robicii", fabrica de ciorapi „Krasnoe Zname", fabrica de porțelanuri „Lomonosov", întreprinderi de prelucrare a blănurilor (anual aici se organizează o mare bursă internațională de blănuri), de marochinărie, ale industriei alimentare. Dinamica industrială a orașului este impresionantă, dacă luăm în comparație doi termeni: față de 1940 producția industrială a crescut de 6,8 ori iar față de 1913 de 83,3 ori. Zestrea intelectuală a Leningradului se compune din 400 000 de absolvenți ai institutelor de învățămînt superior, (o zecime din populația orașului), iar în cele 41 de institute se pregătesc aproape 300 000 de studenți pentru a deveni specialiști în diverse domenii de activitate. Leningradul este gazda primitoare a numeroase manifestări științifice și culturale internaționale.

Pustiitoarea blocadă de 900 de zile, distrugerile pricinuite de hoardele fasciste au rămas doar în amintirea leningrădenilor, păstrate cu venerație, într-un cutremurător monument memorial de la cimitirul Piskarevski, unde sînt înmormîntați 470 000 de leningrădeni („Nu-i chip ca să rostim a lor nume" cum spune poeta Olga Berggolț, în versurile sale) care au pierit „de pe urma foametei, a bombardamentelor și a tirului de artilerie" aparînd orașul lor, patria sovietică. Urmele războiului au dispărut. Întregul oraș a fost reconstruit, refăcut așa cum a fost ca și monumentele de arhitectură din împrejurimi, din Puskino, Pavlovsk și Petrodvoreț.

Leningradul postbelic a crescut de peste două ori. În virtutea unui plan de dezvoltare în următorii 20—25 de ani, anual se construiesc 53—55 000 de locuințe, noi magazine, școli, complexe sportive, așezăminte culturale. În perioada planului cincinal 1966—1970 peste un milion de leningrădeni s-au mutat în case noi. În aceeași perioadă au fost construite sala de concerte „Okteabrsk", palatul sporturilor „Jubileinîi", hotelurile „Sovetskii" și „Leningrad", noi stații de metrou, a fost terminată construcția portului și a noii gări fluviale. Noile siluete ale orașului îl impresoară pe cel vechi într-o îmbinare armonioasă între istorie și contemporaneitate.

Prin întreaga sa viață economică, științifică și culturală Leningradul este deopotrivă leagănul revoluției și al modernului în toată accepțiunea cuvîntului.

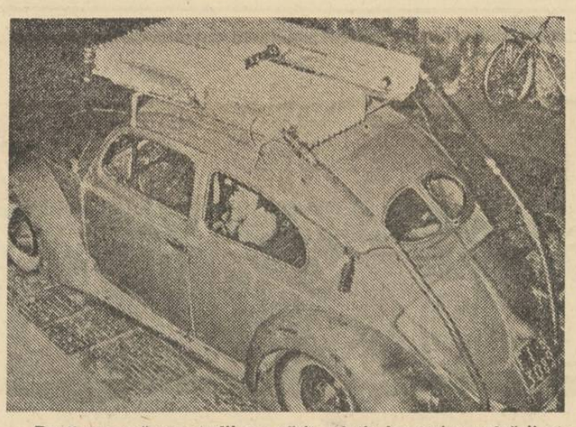

După nenumărate studii s-a găsit soluția împotriva poluării atmosferei marilor orașe cu gazele emanate de mașini. Inventatorul florentin a realizat un sistem de răcire a gazelor de eșapament — care în loc de a fi expulzate în aer — sînt reduse în stare lichidă, pentru a fi apoi refolosite ca îngrășăminte. Experimentările s-au făcut ocolind orașul Florența cu o mașină-mostră, al cărei acoperiș conținea radiatoare exterioare și o aparatură variată. Rămine ca această originală mașină să fie aplicată pe scară industrială.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

ÎN LOC DE DARURI...

de Nicolae LUPU

Faptul e cunoscut de cîtva timp .Actul final se va petrece însă la 29 decembrie. Din sacul său cu daruri bătrînul Santa Claus (cum i se spune în Statele Unite) va scoate 320 notificări de concediere pentru redactorii, fotografii și funcționarii revistei „Life", publicație care decedează după 36 de ani de la apariție. Nu-i revistă prea tînără dar nici prea avansată în vîrstă. Specialiști și cititori deopotrivă sînt interesați de cauzele care numai naturale nu pot fi. Unii s-au grăbit să îmbrățișeze teza că totul se datorează scumpirii costului de producție și tarifelor poștale. S-a calculat că tarifele poștale vor crește în viitorii cinci ani cu 150 la sută, ceea ce ar prevesti pentru „Life" în loc de cîștiguri o pierdere de 12 milioane dolari, care s-ar adăuga celorlalte milioane pierdute pînă acum. Alții au fost de părere că răspîndirea actualității televizate ar fi micșorat numărul amatorilor de reviste ilustrate care comparativ sînt silite să cuprindă imagini vechi și statice. Dar în viața revistei „Life" s-a petrecut un episod care nu trebuie ignorat la autopsie pentru că el permite concluzii mai largi.

În 1970 „Life" ajunsese la un tiraj de 8 500 000 datorită următorului procedeu: deși fiecare exemplar, ca urmare a volumului mărit și cheltuielilor de tipărire costa mult mai mult, prețul a fost redus la un nivel derizoriu pentru a se asigura desfacerea cît mai largă. Cine plătea diferența? Companiile și firmele doritoare de publicitate, cărora li se arăta că prin intermediul tirajului se asigură o difuzare lucrativă, largă, a reclamelor. Prețul unei pagini de publicitate în culori ajunsese la 64 200 dolari. În esență a fost vorba de o deplasare masivă a acoperirii costului publicației din sectorul cititorilor în sectorul firmelor ce furnizează reclame. Conjunctura afacerilor și diferite alte considerente au determinat la un moment dat firmele să nu se arate în aceiași măsură entuziaste de canalul de publicitate „Life". Conducerea revistei a încercat să treacă din nou povara pe umerii cititorilor, mărind prețul și reducînd tirajul cu 21%. Și nu a cîștigat nici cititori noi, nici noi amatori de publicitate. Cu alte cuvinte a făcut o afacere proastă. Și nu e vorba numai de „Life" ci de o întreagă tendință care pervertește activitatea de presă.

În locul unei legături clare, directe, de la publicație la cititor, în care totul să fie subordonat interesului acestuia din urmă de a cunoaște, de a se cultiva, de a comunica, cumpărătorul ziarului, revistei devine unul din pionii subsidiari ai marele război al firmelor pentru piețe de desfacere, în cadrul căruia manipularea psihologică publicitară joacă nu numai un rol primordial, dar costul său excesiv este incorporat în însuși produsul plătit de același pion. O relație directă, deschisă, neintinată de industria iluziilor și condiționării reflexelor ar face să poată fi depășite și handicapuri cum sînt creșterea costului producerii publicațiilor și concurența televiziunii. Pentru că în cele din urmă hrana oferită spiritului uman de cuvîntul tipărit, de imaginea ilustrată, fie ea și statică, nu poate fi de nimic înlocuită cînd posedă efectiv echivalentul a ceea ce dieteticienii numesc proteine. Și pentru asta cititorii vor ști să plătească.

„DE PRETUTINDENI"

ÎN ULTIMA VREME, în S.U.A. s-a înființat o universitate destinată celor peste 55 de ani, acelor persoane care doresc la această vîrstă să-și completeze studiile. În urma succesului înregistrat, s-au mai înființat, în diferite localități, alte nouă asemenea institute.

■

LA MÜNCHEN s-a deschis, într-o vilă, la periferie, primul hotel pentru sugari și copii pînă la 3 ani. Părinții ce vin în oraș pentru cumpărături și vor să se întoarcă seara pot lăsa aici copiii sub o îngrijire de specialitate. Taxa cuprinde nu numai cazarea, dar și hrana și rufărie curată. Micii oaspeți pot fi primiți pentru o noapte, pe un timp mai îndelung sau pe ore.

■

SPECIALIȘTII sovietici lucrează cu insistență pentru crearea de noi aparate și mijloace utile celor slabvăzători și orbilor. Două aparate au și fost create pentru persoanele care nu văd nimic chiar la distanța de 25 cm. Unul din ele este „Luci" care este destinat cititului. Cartea se introduce în aparat și imaginea textului tipărit se amplifică de 8 ori. Crește și contrastul și luminozitatea. Cel de al doilea aparat este un sistem de televiziune în circuit închis (televizor-receptor-emițător). Dacă acest aparat este îndreptat spre un obiect, imaginea lui apare de zeci de ori mai luminoasă și mai contrastantă. Cele două aparate sînt deosebit de simple în manevrare

■

Un răufăcător a pătruns noaptea într-un magazin din Paris. Pentru a se „asigura" a tăiat toate firele aparatelor electrice printre care și două fire cu destinație necunoscută lui. A „lucrat" la lumina unei lanterne și era gata să plece nevăzut, cînd s-a văzut în fața unui pistol amenințător. Ce se întîmplase? Patronul întreprinderii locuia la etajul de deasupra, iar cele două fire tăiate alimentau plapoma electrică cu care se învelise. Și cînd plapoma s-a răcit patronul a coborît să vadă ce se întîmplă, și a acționat în consecință...

remember • remember • remember

STOCKHOLM (III)

În pragul unui amurg lin și orizontal, mă îndrept spre casa lui Artur Lundkvist. Poetul locuiește departe, într-un cartier care era pînă nu demult o mică localitate satelită, Solna, datînd din evul mediu, după mărturia unei vechi biserici rămasă pînă azi. Strada ce urcă traversînd multe piețe și scuaruri îmi îngăduie să parcurg un spațiu mai anodin, unde civilizația rămîne singură să înfrunte, ca pretutindenea în orașele mari de azi, nevoia de intimitate a omului și să-l consoleze pentru pierderea identității. Căci are și Stockholmul asemenea zone ce sînt o fatalitate a oricărui oraș, cu imense adăposturi stratificate, fie și confortabile, dar lipsindu-te de orice sentiment al individualității tale și refulîndu-te în cel mai implacabil anonimat, dacă nu și în cea mai dezolantă periferie, cum se întîmplă încă în anumite capitale europene. Aici orașul nu mai e nici frumos, nici urît... nu mai e nici oraș ci o simplă aglomerare umană foarte civilizată, perfect funcțională, conglomerat de instalații desăvîrșite pentru trăit.

Casa lui Artur Lundkvist e un apartament nu prea mare dar agreabil, mai puțin opulent decît mi l-aș fi imaginat știind că la Stockholm există pînă și o Fundație Lundkvist care, între altele, tipărește și cărți ale unor poeți suedezi traduși în diverse limbi europene... apetitul pentru prosperitate al scriitorilor nu e întotdeauna egal cu anvergura lor, deși nu e nici obligatoriu s-o contrazică: exemple s-au văzut destule și la noi, cîndva, și aiurea. Poate că după ce ai tot ce-ți trebuie, începe să te plictisească ideea de a tot aduna, de a te muta într-o altă și altă casă, mereu mai mare, mereu mai plină de fast, real sau indoielnic și preferi să lași asemenea preocupări pe seama parveniților care, singurii, nu obosesc niciodată, chiar atunci cînd au obosit demult să mai scrie... Lundkvist a fost însă și mai rămîne un călător prin excelență care a trăit în Spania, în America Latină, în Africa de nord, în Canare, întotdeauna deschis oricăror orizonturi noi și permeabil la toate solicitările existenței încît simt că voluptățile sybarite nu-l vor fi frecventînd cu prea multă asiduitate... cunoscător subtil de poezie modernă franceză, americană, italiană, hispanică, dar fără pedanterii cărturărești, cred că el s-ar putea situa excelent într-o mare și confortabilă cabană de birne, cu condiția să nu fie prea adînc pierdută în pădure căci singurătatea pare să nu-l ispitească. Și nici mediul eminamente rural. Dimpotrivă.

Găsesc la el o mică și agreabilă societate scriitoricească. Fac cunoștința unui tînăr critic literar a cărui performanță filologică deconcertează: deși grec de origine, pe nume Theodor Kallifatides, și stabilit doar de cîțiva ani în metropola nordică, a izbutit să-și însușească o limbă complet străină graiului său, și să devină într-un timp record unul dintre cei mai ascultați critici ai noilor generații de literați suedezi. Mi-am descoperit anume afinități cu opiniile lui cel puțin asupra unor răsfățați ai supremelor jurii europene, care au reușit să travesteasă în forță poetică inflația verbală de tip metaforic și să colinde triumfal lumea, în baloane cu hidrogen. Confluențe secrete m-au apropiat de personalitatea atașantă a lui Lars Gyllensten, remarcabil prozator și eseist, unul din cei mai tineri membri ai Academiei suedeze. O inteligență vie și ușor melancolică, un scepticism nu străin de ingenuitate. Simplu, cordial, fără stratageme sociale și acele penibile supralicitări de conduită prin care adeseori literații caută să-și anticipeze legenda. Cînd am găsit, a doua zi, la hotel, romanul său, Infantilia, apărut în versiune străină, am aflat cu stupoare, din prefața traducătorului, că Gyllensten e o autoritate în materie de histologie pe care o predă la facultatea de medicină din Stockholm, deși îl știusem a fi unul dintre cei mai reputați și mai stimați scriitori apăruți în Suedia după război.

Atmosferă antrenantă, intimă. Amfitrionii te fac să ignorezi goana Timpului. Memorabilă discreția și finețea stăpînei casei, Maria Wine, soția poetului, ea însăși o scriitoare apreciabilă, care mi-a făcut plăcerea de a-mi turna în pahar, din greșeală, în loc de whisky, un excelent vin iberic și nu m-a lăsat să părăsesc Scandinavia fără a gusta o ciudată și admirabilă pastramă de ren.

a. e. baconsky

Don Cameron, un american în vîrstă de 32 de ani, a ajuns datorită unui pariu, la o adevărată performanță sportivă. Într-o discuție cu cîțiva prieteni el a afirmat că este capabil să zboare deasupra Munților Alpi cu ajutorul unui balon. Zis și făcut! Balonul condus de Don Cameron, ajutat de un vînt favorabil, a izbutit să treacă deasupra Munților Alpi astfel că prietenii n-au mai avut încotro și au plătit pariul pierdut.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

32 DE ZILE ÎN EPAVA AVIONULUI PIERDUT ÎN GHEȚURILE ARCTICII

• Un avion cu 4 persoane la bord este dat dispărut în teritoriul de nord-vest al Canadei • Nici un rezultat timp de peste patru săptămîni cît a durat operațiunea de căutare • Un semnal radio, aproape imperceptibil, permite depistarea avionului dispărut • Un singur supraviețuitor — pilotul • Bolnav, un eschimos reușește să reziste timp de 23 de zile

Zbor în teritoriul de nord-vest al Canadei. Decolînd de la Cambridge Bay, dincolo de Cercul arctic, cu destinația Yellowknife, localitate situată în marginea Lacului Sclavilor, un avion de tipul „Beechcraft-18", cu patru persoane la bord, a fost dat, după cîteva ore, dispărut. Pilotul, Martin Hartwell, în vîrstă de 45 de ani, transporta o eschimoasă care urma să aducă pe lume un copil, de asemenea un adolescent, tot eschimos, suferind de apendicită, și o infirmieră, însoțitoarea bolnavilor.

Totul s-a petrecut în ziua de 8 noiembrie 1972. Spre seară, după ce legătura cu „Beechcraft-ul nu a mai putut fi stabilită, a fost lansată operațiunea de cercetare. Vreo 15 avioane, aparținînd armatei canadiene, au survolat, timp de patru săptămîni, sectorul în care se presupunea că ar putea fi reperat micul aparat dat dispărut.

Și totuși, cînd toate speranțele erau pierdute, și cînd se considera că reluarea cercetărilor nu ar mai avea nici un sens — este foarte greu pentru un om să trăiască un timp mai îndelungat, fără hrană, în ținutul aspru al Arcticii canadiene — un semnal radio a fost captat de un avion de pasageri al unei linii de transport regulate. De o intensitate redusă, abia perceptibil, acest semnal transmis din necunoscutul nemărginit — instalația automată de alarmă a aparatului nu se defectase — a permis stabilirea zonei în care se află micul Beechcraft. Sîmbătă, 9 decembrie 1972, exact după 32 de zile de la decolare, avionul a fost descoperit pe întinsa mantie de zăpadă, prăbușit, la o distanță de aproximativ 50 km. sud de Lacul Ursilor.

În momentul în care elicopterul aterizează lîngă epava avionului, salvatorii au văzut că spre ei înaintează un om. În genunchi. Era pilotul, Hartwell. Bucuria sa, exprimată destul de evident pe față și în gesturi, a declarat dr. Warren Harrisson, era nemărginită. Înfășurat în mai multe combinezoane, supraviețuitorul a fost așezat în elicopter și transportat de urgență la spitalul din Yellowknife. Supus unor prime consultații, medicii au constatat că starea fizică a pacientului este relativ bună, dar avea mai multe fracturi — la glesnă, genunchi și nas, suferea de degerături; din fericire, corpul său nu a înghețat niciodată.

Pilotul a reușit să supraviețuiască timp de mai bine de o lună, întrucît s-a hrănit cu licheni scoși, cu destulă trudă de sub zăpadă și cu o mică cantitate de glucoză pe care a găsit-o într-o trusă medicală aflată la bordul avionului. Topind zăpada în gură, Hartwell a putut să-și asigure apa necesară.

Cei doi eschimoși și tînăra englezoaică au fost găsiți morți. Potrivit primelor informații date de Hartwell, infirmiera, Iudith Hill, și-ar fi pierdut viața în urma unei loviturî primite la cap, în timpul izbirii avionului de sol. Femeia eschimoșă a succombat la cîteva zile după accident, iar David Kootook, un eschimos în vîrstă de 14 ani, a reușit să trăiască timp mai îndelungat, dar trecînd printr-o lungă agonie. Moartea adolescentului a intervenit după 23 de zile de suferințe, la cîtăva vreme după ce unul din cele 15 avioane au trecut în apropiere de locul unde se afla epava, fără a observa focul pe care Hartwell îl aprinsese.

Cauzele acestui tragic accident rămîn încă necunoscute, ca de altfel sosirea aparatului în apropierea Lacului Ursilor. Zborul, a declarat supraviețuitorul, s-a desfășurat normal, dar, dintr-un motiv inexplicabil, au pierdut direcția.

Supraviețuitorul de pe „Beechcraft-18"

Ca să faci o simplă toaletă bucală unui hipopotam nu este o treabă chiar așa de ușoară. Dar să-i plombezi unul din uriașii săi dinți este o problemă mult mai complicată. O asemenea sarcină și-a asumat-o dr. Cecil Keyes de la grădina zoologică din Homosassa Springs Florida, avîndu-l ca pacient pe hipopotamul Clay.

CAZUL DOMINICI

O dramă care a zguduit întreaga Franță își păstrează misterul și după 20 de ani. Jean Gabin — protagonist al unui film inspirat din drama respectivă

Pastorul Gaston Dominici...

...și interpretul Jean Gabin

Haute Provence, regiune pietroasă, sărăcă, dezolantă; Sisteron, Manosque, Lurs, Peyruis, mici așezări cu nume muzicale, condamnate însă la singurătate. În zare verdele platanilor, măslini sălbatici, cîmpii de levănțică colorează peisajul gri, uniform, presărat ici și colo cu cîte o fermă cum este „Grand Terre" ce își păstrează încă după 20 de ani misterul său, enigma sa monstruoasă care a indignat întreaga Franță.

Era în anul 1952. În seara de 5 august, sir Jack Drummond, om de știință englez, descoperitorul sistemului de deshidratare a alimentelor, soția și fiica sa, aleg, inexplicabil, locul de camping pe o fișie ierboasă din vecinătatea fermei „Grand Terre". Familia se afla în Franța într-o călătorie de plăcere. A doua zi dimineața soții sînt găsiți ciuruiți de gloanțe iar fetița de 10 ani, cu capul zdrobit, în genunchi și cu mîinile ca pentru rugăciune într-o mută implorare.

Cinci dintre cei mai buni inpectori pe care îi are Quai des Orfèvres, sub conducerea comisarului Edmond Sebeille, (opinia publică îl asemuia comisarului Maigret), pornesc înarmați cu răbdare și inteligență lupta împotriva răului identificat la „Grand Terre".

O casă din piatră, o șură, un ocol pentru capre, cuști pentru iepuri și găini. În jur o bucată de pămînt cultivat. Peste toate stăpîn un fel de patriarh de 75 de ani, Gaston Dominici, cu fața arsă de soare și vînt, cu ochi mici și vicleni și păr bogat alb. Un tiran în fața căruia cei nouă membri ai familiei abia dacă îndrăznesc să respire. Între Sebeille și Gaston începe un război lung al nervilor; comisarul are motive puternice să observe cu atenție mișcările de la fermă, Gaston răspunde întrebărilor sigur pe el, cu ironie, cu maliție. Toți au dormit... nu au auzit zgomote...

După o lună opinia publică începe să critice confuzia cercetărilor, sînt luate peste picior metodele poliției franceze. Sebeille nu-și pierde cumpătul; interogatorii, contrainterogatorii, confruntări ale alibiurilor... Între cei doi ia naștere o prietenie ciudată. Comisarul încearcă să se apropie de omul simplu care nu știe mai mult de 50 de cuvinte franțuzești (fiind de origine italiană), dar care citește viețile regilor Franței. Polițiștii urmăresc încă alte trei piste... se fac zeci și zeci de ipoteze și cercetări pentru fiecare, ca în final să se afle că fetița mai trăia cînd Gaston a găsit-o „din întîmplare" dimineața. Bătrînul este închis două luni pentru culpa de a nu fi dat ajutor. Era clar că întreg clanul Dominici mințea și pentru a-i forța, comisarul folosește diabolica armă a urii; îl opune pe fiu tatălui. Se descoperă, după 15 luni, că familia a auzit împușcăturile, că au schimbat locul cadavrelor, că sînt proprietarii armei cu care s-a comis delictul și că ucigașul este bătrînul.

Era 13 noiembrie 1953. Asasinul are un nume, dar misterul este încă de nepătruns. Gaston Dominici ține piept lui Sebeille dar după două zile mărturisește că el a comis crimele fiind silit... Mărturisirea lui este uluitoare: încercînd s-o seducă pe lady Ann este suprins de soț și Gaston îi ucide pe toți trei. Autopsia n-a relevat violența. În timpul reconstituirii delictului apare clar nepriceperea lui Gaston în mînuirea armei. Imediat după recunoașterea vinei, bătrînul încearcă să se sinucidă, dar abia ajuns în carceră declară paznicilor că a jucat teatru. Din nou dubii, din nou minciuni. Autentică este doar mînia bătrînului cînd este confruntat cu cei doi fii și cînd îi blestemă. În timpul dezbaterilor, bătrînul își strigă vinovăția, fiul cel mare, Gustave, își retrage acuzarea, Clovis alt fiu, confirmă vinovăția tatălui... Cine minte?

Juriații îl condamnă pe bătrîn la moarte. Clovis, fiul blestemat, moare puțin după proces, „Grand Terre" este vîndută, toți se risipesc. Trec trei ani și procesul se deschide iar căci există certitudinea că Gaston Dominici n-a fost singurul care a folosit arma în noaptea aceea. Grațiat în 1960, în vîrstă de 83 de ani, Gaston moare în 1964.

Zeci de ani n-au ajuns pentru lămurirea misterului nici pentru uitarea lui. După sute de articole și șase cărți scrise despre delict, după polemici, suspectări și critici, iată un film de Claude Bernard Aubert care a lucrat doi ani la scenariu și în a cărui intenție a fost punerea în evidență a faptelor pe care cercetările le-au ignorat, lacune ale fazei de anchetă, piste abandonate. A fost un inocent? Pe cine a vrut să acopere Gaston? Filmul-anchetă va avea ca protagonist pe Jean Gabin.

1

PROGNOZA FRUMUSEȚII DE LA MIEZUL NOPȚII...

- *Idei, sugestii, sfaturi utile de la specialiștii Casei de Modă*
- *Soluții de ultim moment pentru „salvarea" eleganței*
- *Mici trucuri cu efecte mari*
- *Prognoză modestă dar... nu lipsită de fantezie*

Prognoza noastră este modestă. Ea nu încearcă să descifreze anii viitori ci privește o foarte scurtă perioadă vizînd ultima săptămînă dinaintea nopții de 31 decembrie a anului 1972 și primele ore ale anului 1973. Deci, spunem noi, avem mai puține șanse de a greși. Și apoi este de preferat să greșim din exces de fantezie, decît invers. Așa că, indiferent de vremea care va fi, de cele o mie de treburi care ne așteaptă, de vîrsta care nu numără totdeauna 20 sau chiar 30 de ani, să ne lăsăm seduse de ideea „viața începe mîine" pe care s-o transformăm ad-hoc în „viața începe la miezul nopții". Adică un minut după ce au pătruns zorile lui 1973.

Opriți timpul!

Începutul pregătirilor pentru acele momente festive va fi o după-amiază de dialog cu noi înșine. Avem nevoie de o retrospectivă, de cîteva amintiri practice, de informații precise și de decizii bine luate. Asta, în cazul cînd n-am putut să stăm încă de vorbă, noi cu noi. Am întîrziat prea mult? Nu, nu chiar atît de mult, dacă ne hotărîm să tratăm „bărbătește" cu timpul și să-l silim să ni se supună De pildă, sîntem descurajate că am rămas tot cu rochia de seară de anul trecut, iar planul de a petrece, cuminți și fără pretenții, revelionul la televizor, a căzut printr-o neașteptată invitație. Ceva trebuie descoperit. Un detaliu, un artificiu care să dea senzația de înnoire. Mai este doar o săptămînă. Opriți timpul! Foarte ușor de spus în cîntec... Nu-i opriți, zicem noi, dar nu-i lăsați să treacă în gînduri și discuții sterile.

O vizită rapidă în cîteva magazine vă va schimba dispoziția.

Creatoarea **GEORGETA BUCUR** de la Casa de Modă din București ne asigură — și vă împărtășim optimismul unei specialiste pe ale cărei afirmații vă puteți baza — că în cîteva zile se pot face minuni de fantezie. Totul e să avem idei cam de felul celor oferite de interlocutoare.

Mîneci improvizate

Unei rochii vechi din stofă moale, din voal de lînă, din jersey, catifea, mătase grea, fie că are sau nu mîneci îi facem niște mîneci moderne din voal, mătase naturală uni sau imprimată, material cu fir lucios. Mînecile pot fi realizate din material gofrat, plisat sau doar în pliuri, lărgimea lor fiind prinsă în manșetă sau lăsată liberă. **(fig. 1)** Rochia rămîne dreaptă, ușor evazată, cu decolteu în V, rotunjit, pătrat sau pe lîngă gît. Mînecile, ca singură garnitură, pot fi făcute și din benzi late de 3—4 cm din material uni sau imprimat, armonizat atît în privința țesăturii cît, mai ales, a culorilor. (fig. 2) Pe benzi se aplică cîte o paietă, ici, colo. Ele se string într-o manșetă. Aceleași mîneci se confecționează din bete românești pe care se cos paiete. Originalitatea unei astfel de rochii de inspirație folclorică, improvizată în ultimul moment, vă poate aduce un succes mai mare decît o rochie foarte pretențioasă. Încă un amănunt: mînecile se prind mai înăuntru decît linia obișnuită a umerilor.

2

Rochiile simple nu sînt banale

Simplitatea unei rochii este un avantaj pentru siluetă, pentru vîrstă, pentru eleganță. Georgeta Bucur explică afirmația de mai sus, care îl aparține: **„Orice femeie are o rochie dreaptă, închisă în gît cu sau fără mîneci și lungă cam pînă la jumătatea genunchilor. După un timp, rochia i se pare banală. Greșește. Ce nu se poate face dintr-o rochie simplă! De pildă, se deschide în față, este pusă și prinsă bord-à-bord, astfel ca să devină un fel de vestă, bordată cu pasmanterie, șirasuri, benzi pe care s-au cusut mărgele sau paiete. Dacă sîntem foarte tinere, lăsăm rochia fără mîneci sau îi facem mîneci largi din voal la culoare. Dacă nu mai putem cocheta cu tinerețea, adoptăm mîneca, lungă și largă sau una mai mică, aidoma unei aripioare. Sînt de preferat brațelor lăsate descoperite". (fig. 3)**

Pentru a lungi o rochie simplă și cam scurtă pentru seară, confecționăm din dantelă sau voal la culoare sau în culoare contrastantă două mîneci aripioare și o bandă lată de 25—30 cm, care se intercalează la tiv. Pe dantelă sau pe voal, coasem, din loc în loc, paiete, mărgele ce au transparența cristalului. Alegem, pentru mai multă originalitate, paiete auriI, argintii, albe, (fig. 4).

Și mai ușor de schimbat o rochie veche este să ne mulțumim să-i transformăm decolteul și s-o purtăm cu o corsetă ușor rotunjită, sau dreaptă dintr-o țesătură în culoare contrastantă, pe care, de asemenea, coasem paiete sau mărgele!

Povestea unui decolteu

Decolteul unei rochii de seară decide, de multe ori, asupra aprecierii eleganței discrete, de nuanță fină, originală. Cum el se poartă în toate felurile, interlocutoarea noastră este de părere să dăm o notă de prospețime unei rochii vechi, tăindu-i un decolteu ascuțit, rotunjit, pătrat sau spre umeri (acesta din urmă, numai dacă sîntem tinere) și să îl subliniem cu o eșarfă gofrată trecută printr-un buton la gît sau cu o lavalieră moale, înnodată în jurul gîtului, (fig. 5) ambele lungi pînă la tivul rochiei sau doar o floare simplă. Pentru eșarfă, lavalieră sau floare folosiți voal, mătase naturală imprimată, satin, lame. Eșarfele nu trebuie să depășească 20 de cm în lățime, lungimea depinzînd de cea a rochiei.

Dar unui decolteu nu-i pot lipsi bijuteriile. Știți? Vi se recomandă discreție, armonizare etc., etc. Știm și noi. Ne repetăm. Se pare însă că nu

3

e niciodată de prisos — pe cuvînt de onoare că realitatea ne-o dovedește adeseori, din păcate — să sugerăm inutilitatea unui medalion atașat unuia sau mai multor lanțuri groase, inadvertența unor coliere lucitoare la o rochie care are deja paiete și mărgele. Clipsurile sînt de bon ton atunci cînd fac pereche cu colierul sau brățara sau cînd rămîn singura bijuterie. La fel, brățara sau agrafa din păr.

„Dacă rochia nu are paiete sau mărgele, nici eșarfe, nici flori, un pandantiv pe un lanț sau un simplu lanț lung pînă la tivul rochiei este deosebit de elegant" (fig. 6). Cu această idee de cochetărie fără cusur, Georgeta Bucur încheie o discuție darnică în idei, în sfaturi utile.

7

Ne permitem doar să vă amintim să vizitați magazinele de artizanat. Se găsesc coliere și cercei destul de originali.

Depinde ce înțelegem prin original

Orice femeie dorește să fie cît de cît originală în îmbrăcăminte, în întreaga ei înfățișare. Nu are rost deci să pledăm încă odată pro domo. Ne gîndim de data aceasta la personalitatea pieptănăturii sau, mai corect, la ce se înțelege prin originalitatea acesteia, uitîndu-se uneori vîrsta, forma obrazului, înălțimea, silueta, culoarea părului. Nici aici nu se poate lucra doar după inspirație. Se poate trișa, dar cu artă pentru a ascunde neajunsuri, pentru a crea iluzii plăcute, pentru a scoate în evidență orice trăsătură frumoasă. Există destule unități specializate în care puteți fi ajutate să alegeți.

O coafură cu totul nouă va trebui încercată înainte de Anul Nou iar o hotărîre extremă, cum ar fi aceea de a vă tăia foarte scurt părul pe care l-ați purtat lung pînă la umăr, comportă foarte multe riscuri. Încercați mai bine o perucă înainte de a face acest sacrificiu. Firește, schimbarea culorii părului trebuie și ea încercată din timp pentru a nu avea surprize nedorite. Nu vă sfătuim nici să purtați bijuterii greoaie în păr. Nici să luminați coafura cu fliter decît dacă rochia și ambianța în care veți petrece revelionul sînt deosebite. Funda din bucle rămîne apanajul celor foarte tinere, pînă la cel mult 25 de ani. Floarea prinsă în păr cochetează și cu vîrste mai... mature, cu condiția să acompanieze o rochie fără coliere, fără alte flori în decolteu și, de preferat, o rochie uni. (fig. 7).

Armonia dintre rochie, bijuterii, pieptănătură trebuie extinsă, după cum știți, și la alte accesorii: pantofii și poșeta. Completînd ținuta, aceste accesorii își păstrează pretențiile clasice. Aleși în ton sau în contrast cu rochia, pantofii și poșeta vor fi de aceeași culoare, vor avea aceeași garnitură. Se poartă sandale de seară pe talpă groasă și tocuri înalte, drepte. Pentru o femeie înaltă sau cu picioare mari și groase, apar însă ridicole. Sandaua sau pantoful cu vîrful ușor rotunjit, cu tocul drept dar înalt, atît cît se potrivește cu statura, sînt de preferat. O poșetă simplă, neagră se reînnoiește prin repetarea — în mai mic — a florii purtate în decolteu sau în păr sau prin cîteva paiete asemănătoare celor de pe rochie. Din aceleași fîșii de material sau bețe folosite pentru mîneci se lucrează rapid, o-mică geantă. O fîșiuță se prinde și la decolteul unui pantof simplu. Dar numai dacă țineți cu tot dinadinsul.

La „Venus" — o discuție despre frumusețe

Este mai corect, credem, să spunem că la unitatea de cosmetică și coafură „Venus", de la mezaninul complexului Casa de Modă discutăm despre sănătate și frumusețe, două noțiuni inseparabile în cosmetica de azi. Utilată ultramodern pentru tratarea obrazului și a trupului, unitatea „Venus" își propune să ajute femeia care i-a pășit pragul să capete și să-și păstreze o înfățișare îngrijită, agreabilă, o siluetă suplă, o „condiție fizică" cît mai bună.

Fiindcă discuția noastră cu cosmeticiana **ALEXANDRINA GASPAROVICI** se desfășoară atît de aproape de sărbătoarea Anului nou, sîntem rugate să facem o distincție între îngrijirile premergătoare și cele de ultimă oră care înglobează și machiajul. Pentru o maximă concentrare a sfaturilor cerute pentru dumneavoastră, le reproducem în cîteva puncte:

- PREGĂTIREA TENULUI în vederea acelei nopți, în care îl vreți în cea mai bună formă a sa trebuie făcută de obicei, cu mai mult timp înainte (curățirea obrazului, hidratarea, închiderea porilor, activarea circulației, măști speciale, depilarea picioarelor);
- UN TRATAMENT mai serios făcut în ajun riscă să vă lase un ten ușor iritat, congestionat. Dacă nu l-ați făcut din timp, mulțumiți-vă cu o ușoară curățire a tenului și cu măști speciale făcute sub supravegherea unei cosmeticiene;
- UN TEN FRUMOS și un trup zvelt cer și o pregătire de cel puțin o săptămînă în privința regimului alimentar și al odihnei. Încercați un regim ușor care să nu obosească sau să irite stomacul și ficatul. De asemenea, faceți efortul de a dormi, în această săptămînă premergătoare, 7—8 ore pe noapte;
- ALEGEȚI ȘI ÎNCERCAȚI machiajul pentru revelion cu ajutorul unei specialiste sau singură, ținînd seama de vîrstă și ținută. Faceți această repetiție cel puțin cu 3—4 zile înainte de petrecerea pentru care vă pregătiți;
- VÎRSTA este un element esențial pentru machiaj. Femeile foarte tinere au nevoie de tonuri cît mai naturale, în vreme ce femeile mai în vîrstă vor avea drept principală grijă să nu-și încarce obrazul cu farduri și nici să aleagă culori stridente. Cît privește machiajul de seară, el devine o problemă destul de delicată după 40 de ani;
- DIN TRUSA DE MACHIAJ nu ne vor lipsi: fond de ten, de două, trei nuanțe (să nu uităm că cele de culoare închisă estompează micile defecte iar cele luminoase atrag atenția asupra lor), pudră, ruj de buze și lac de unghii, toate trei în același ton precum și farduri pentru ochi. Accentele machiajului modern cad și pe gură și pe ochi care vor fi reliefate cu artă într-un obraz cu tenul fin, neîncărcat. În acest sens, un mic truc vă ajută să puneți accentele respective: o linie trasă sub sprîncene, alta sub ochi și una pe conturul buzelor cu fard lichid sau compact alb sau bej foarte deschis;
- ȚINUTA VESTIMENTARĂ pretinde și ea un machiaj adecvat. La o toaletă simplă — un machiaj discret, la o rochie lungă, un machiaj mai accentuat cu nuanțe aurii sau argintii și numai în ocazii deosebite, cu fliter pe pleoape, pe gene. Culorile rochiei și culorile fardului pentru ochi sau pentru buze trebuie riguros armonizate. Nimic mai nepotrivit ca un ruj de buze pe nuanțe ușor portocalii sau un fard de pleoape bleu sau verde la o rochie roșie. Rujul și lacul de unghii vor fi cît mai aproape de nuanța rochiei iar fardul de pleoape, bej auriu.

★

Dacă la cîteva minute după miezul nopții vă veți privi în oglindă și veți constata că propria dumneavoastră îndeminare — poate vom avea și noi un dram de merit — și însuflețirea momentului festiv v-au dat strălucirea pe care am prevăzut-o, modesta noastră prognoză n-a fost fantezistă Nu veți regreta că ne-ați citit și eventual ne-ați urmat îndemnurile, ne-ați adoptat sugestiile, nu-i așa?

L. MARINA

Desene de TANȚI PFENNINGS

4

5

6

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

Revelion '73

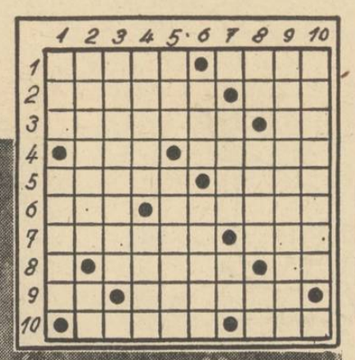

ORIZONTAL: 1) La mulți ani! — Se agață-n pomul de iarnă; 2) Rime... de revelion — Afinată la mijloc; 3) Temperatură mică — În moină! 4) În siloz! — Ține darurile în pomul de iarnă; 5) A... înghețat... într-un cuvînt!!! (nu vă speriați rebusiști) — Pomul de iarnă; 6) Darurile brădului (sing.) — Sînt acoperite, acum, de zăpadă; 7) Garnitură nedorită la friptură, și nici cu cozonaci nu merge — În ciorbă!; 8) nu-s plăcuți la gust — Paharul din față; 9) Pleacă și vine în noaptea de revelion... — ... și asta-i ghicitoarea (pl.); 10) Servit odată cu pieptul de pasăre — Întors la vin.

VERTICAL: 1) Anul nou îl prinde dormind — Aici se face revelionul în familie; 2) Păstrează prospețimea preparatelor — Începe ninsoarea! 3) Zăpadă căzută la munte; 4) Pe aici s-a trecut, ultima dată, cu plugușorul! — Stropit; 5) Aproape eșuat! — Ca zăpada, de albe; 6) Ceva mai mult... — Lumină... într-o mulțime de brazi...; 7) Ca zăpada (fem. pl.) — Frig de jos!; 8) Din plin! — Prăjiți peste măsură — Mac pe margini!; 9) Brr, brr...; 10) Vestită dansatoare.

Eva SELEJAN

DIN LUMEA LARGĂ

• Un fermier englez a găsit o sursă originală de cîștig: închirierea vacilor. Ideea i s-a părut ingenioasă, deoarece numai în cîteva luni a închiriat 60 de vaci la prețul de o liră sterlină pe săptămînă per-bucată.

• **În Italia se desfășoară anual un tradițional și amuzant concurs: al oamenilor cu cele mai mari nasuri. Ediția din acest an s-a încheiat cu succesul lui Aronne Rimon, cizmar din Viareggio, al cărui nas are următoarele dimensiuni: 55 mm lungime și 45 mm lățime!**

• „Cumpărați la noi 40 de litri benzină și — dacă nu sînteți căsătorit — vă organizăm întreaga ceremonie oficială a căsătoriei". Este anunțul ce poate fi văzut la numeroase stații de benzină din Texas.

• **Studenții Institutului de aviație din Harkov (R.S.S. Ucraineană) au pus la punct construcția unui avion experimental „H.A.I.-21" cu aripi triunghiulare elastice. Capacitatea motorului este de 32 cai putere, viteza maximă 100 km/oră.**

• Mii și mii de locuitori ai orașului Paris au avut prilejul să se amuze cu ocazia vizitării uneia dintre cele mai originale expoziții din lume. Este vorba de o expoziție cuprinzînd peste 500 de exponate...: năstrușnice, care mai de care mai neprevăzută prin soluție, plină de umor. Pentru ilustrare iată cîteva din produsele prezentate la această expoziție: mijloc de transport pentru... pisici; un ciocan îndoit la... cap; ceainic cu țeavă de scurgere montată... invers; mănuși pentru a merge în... mîini; bicicletă cu două cadrane... opuse.

• **În portul francez Bordeaux s-a descoperit autorul unei spargeri într-un mare magazin universal. Între altele s-a găsit asupra sa o poezie proprie în care acesta „cînta" desfășurarea operației de spargere. Poliția a găsit la domiciliul lui și o poezie lungă, în care proslăvea atacul unui vagon poștal ca și furtul a 130 000 franci. Ambele „poeme" erau în versuri însă sentința a fost „prozaică": 18 luni închisoare...**

• Anglia, patria autobuzelor cu etaj a lansat și cărucioarele pentru gemeni. Autorul noului produs lansat, un cărucior cu două locuri de dormit suprapuse, este, firește, tatăl unor gemeni.

• **Dornici cu orice preț să fie originali, tinerii londonezi Bill Woods și Jenny Campbel au decis să-și petreacă luna de miere într-un cavou înalt de 75 centimetri, lung de 1,80 m și larg de 75 centimetri. Cavoul era înzestrat cu lumină electrică și instalație de aer condiționat.**

• Miss Eleonore Burton are o profesiune neobișnuită — mai ales în rîndul femeilor — este înghițitoare de flăcări. Recent s-a măritat cu alesul inimii sale, tînărul George Bellcamp. S-au cunoscut la teatrul de varietăți unde ea își prezintă programul, iar el face parte din... corpul de pompieri.

• **Arheologii din Turkmenia au descoperit, în timpul săpăturilor efectuate pe teritoriul unui oraș antic de pe Altîn-Tepe (Muntele de aur), diferite obiecte de aur, printre care unele înfățișînd capete de taur și de lup. Cultura care a existat în zona respectivă în mileniile doi și trei înaintea erei noastre este comparabilă cu cele mai vechi culturi din India, Coreea și altele.**

ÎN 60 DE SECUNDE

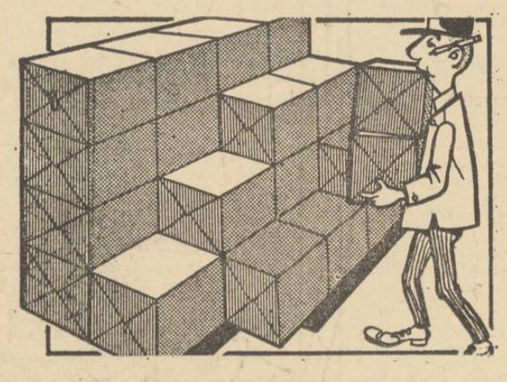

Aveți la dispoziție un minut. Examinați în acest răstimp desenul și precizați cîte cutii se află acolo (inclusiv cele două din mîinile omului).

CONFETII

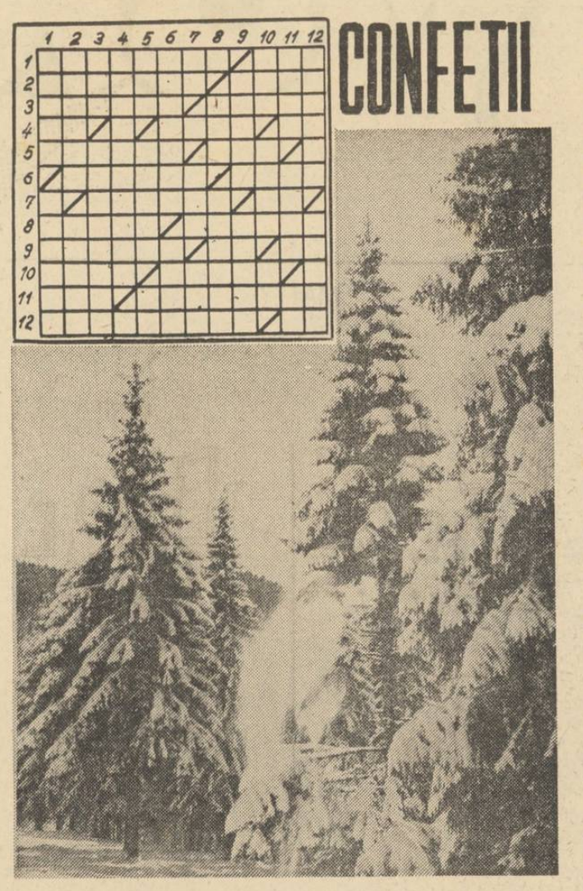

ORIZONTAL: 1. *Bătaie tradițională cu flori... — Tinut la rece;* 2. *Vine cu surle, trimbiți, artificii și „la mulți ani!" — Zăpada brazilor...;* 3. *Trasă pe picior — Explozie de veselie;* 4. *Servește! — Crenguță pentru cîștigători — Reduce glacialele distanțe dintre parteneri;* 5. *Nu-i a bună! — Se plătește cu un sărut;* 6. *Oameni de bun-gust — Foaie... dar nu de plăcintă;* 7. *Dă bici cailor-putere — Pătrunde în oase (simb.);* 8. *Peisaj hibernal cu ninsoare și ger — Aprindea vetrele de odinioară (pl.);* 9. *Autoglisor de sezon — Mai mare mirarea! — Coș gol!;* 10. *Baston confecționat la... Valea Vinului — Ferchezuit... și pus la cuptor;* 11. *Surpriză pentru cei dragi — Li s-au îmbujorat obrajii;* 12. *Vine imediat după ospăț... — Masca... Coanei Chirița.*

VERTICAL: 1. *Grijă estivală pentru sezonul alb — Calea lactee a iernii;* 2. *Un cuvînt cu greutate — De curățat parchetul după petrecere;* 3. *Dă foc buzelor... — Dau de mîncare și de băut;* 4. *Ține de toate anotimpurile;* 5. *Organizează revelioane în... deplasare — Întăritură de odinioară — Începe viscolul!;* 6. *Vizieră... clasică de damă — Cade mereu în picioare;* 7. *Hăulire — Refren popular — Prinde peștele (reg.);* 8. *Estradă încălzită odinioară — Îndrăgostit de frumos;* 9. *Urcuș pe serpentine — Pline de candoare;* 10. *Drum de munte — A încerca norocul — Din surle și trimbiți;* 11. *Servit cu salată — Spațiu pentru „Orășelul copiilor" — Opriți... timpul!;* 12. *Face figuri — Vin oțetit... de chimiști!*

I. PATRASCU

Cuvinte rare: ANA, ESTER.

JOCURI DISTRACTIVE

LABIRINTUL

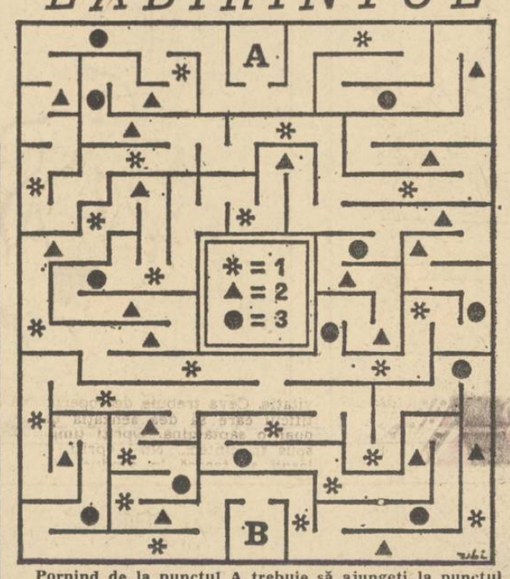

Pornind de la punctul A trebuie să ajungeți la punctul B, încercînd să evitați să totalizați prea multe puncte de penalizare (indicate în mijlocul desenului printr-o legendă)

TOTAL, 13

În cele opt pătrățele trebuie trecute cifre de la 1 la 9 (fără cifra 6) astfel încît, urmărind săgețile indicatoare pe coloanele respective, să apară total 13.

(Soluțiile, în numărul viitor)

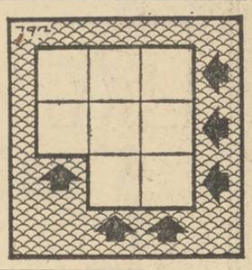

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

RADIO-TELEVIZIUNE

ORIZONTAL: Scala — Girafa — Tapițerie — IB — Anatomie — Alo — Dară — IL — Bran — Ila — Atac — Ața — O — Tema — Antet — AV — Tatar — Ala — Narator — Cri — Ela — OR — Alești — Orar — Ama — TD — AR — Cintice — E — Cina — Jucărie.

LA MOARA

ORIZONTAL: Renoir — Beniuc — Iliu — Boureanu — Sir — Cai — Monet — Noite — Tei — Ili — IT — Arie — TP — TU — T — Luna — Baudet — Ahu — Esh — Jir — A — Oce — Iut — Vim — Abaca — Sac — Lop — UB — Lautrec — RI — Remy — Voinicas — Ima — Sant — Tura — Castor — Ebenin.

PE LUCIUL GHEȚII

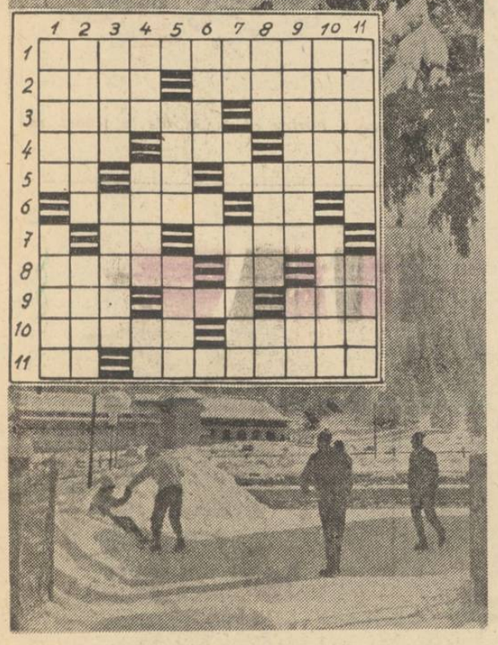

ORIZONTAL: 1) *Grațioase siluete pe luciul gheții;* 2) *Steluțe albe, fulgi de nea — Partenera lui Bäumler din filmul „Pe luciul gheții";* 3) *Patinoare naturale — Tîrg în Canada;* 4) *Compozitor german (1788—1847) — Își predau ștafeta-n toiul iernii — Bentiță pe cap!;* 5) *Nota maximă! — În cadă! — Primii concurenți ai Jocurilor Olimpice...;* 6) *Cunoscut cuplu al patinajului artistic cehoslovac (frați) — În piruetă!;* 7) *Nea! — Jucător de hochei la Steaua;* 8) *De proporțiile unui aisberg... — Începe răcoarea!* — *Con gol!;* 9) *Aurora la vechii greci — Resort — Scoase din fire!;* 10) *Puțin — Ține de cald iarna;* 11) *Campion — Cînd fulgi de nea plutesc în aer...*

VERTICAL: 1) *Un strat subțire și lucios de gheață — Orașul muzicii și al vestitelor reviste pe gheață;* 2) *Patinează de plăcere — O steluță a patinajului artistic românesc;* 3) *Dansează... în ritmul muzicii — Un om de treabă;* 4) *În bitum! — A pictat tabloul „Peisaj de iarnă cu scene de patinaj" — Ene!;* 5) *Adăpostul navelor pe timpul iernii — Construcții moderne pentru patinoare artificiale;* 6) *Oraș în S.U.A. — Niculescu Valentina;* 7) *La patină! — Port în țara noastră — Alunecă...* ușor *pe strune;* 8) *La polei! — Instrument muzical — În promoroacă!;* 9) *Bloc de gheață plutitor — Pasat pe centru!;* 10) *Îmbujorat de gerul iernii — Joacă în „Visul unei nopți de iarnă";* 11) *Poet sovietic, autorul poeziei „Nemeții de zăpadă se spulberă pe vale" — Nea...*

Călina GHEȚU

Cuvinte rare: ESME, ETT, EOS, AKIN.

CURIOZITĂȚI

• **„Poftiți la noi și veți afla ce l-a determinat pe Napoleon să părăsească cu atîta grabă insula" — este anunțul publicitar bazat pe antireclamă al unei firme de turism de pe insula Elba în ajunul Anului nou.**

• Thereza Mann, din Los Angeles, a obținut divorțul după ce a demonstrat tribunalului că soțul ei punea curse de șoareci prin toată casa și-n mod special în fața patului ei, în așa fel încît dimineața, cînd se scula, ea era victima acestor capcane...

• **Henry Kowe este primul om care a avut ideea transmiterii felicitărilor scrise de Anul nou pe o carte poștală ilustrată. Aceasta s-a întîmplat acum 100 de ani.**

• În regiunile sud-tropicale din Statele Unite este actualmente la modă un nou sport: curse de trap cu... struți.

• **Epitaf aflat pe o piatră funerară în cimitirul Belturbet (Irlanda): „Aici zace Jonathan Mound, care a dispărut în mare și n-a mai putut fi găsit"...**

Hibernală

ORIZONTAL: 1) „Veșmînt" de iarnă — Constanță (abr.); 2) Colții de ghiață — A suda; 3) Sosesc în noaptea de revelion — Animale din ținuturile înzăpezite — Sfîrșit de mitan!; 4) La mijlocul pîrtiei! — Albă-ca-zăpada; 5) Hibernal — Bucuria copiilor,iarna (pl.); 6) Sector pe unde se trece cu plugușorul... — Indică un punct final; 7) Sport de iarnă — A acorda o sumă de bani; 8) Plantă ornamentală — Măsliniu — În răcitor!; 9) Realizează un adăpost provizoriu, chiar și în expedițiile spre ținuturile gheților veșnice (pl.) — Deplasare în apă; 10) O întîlnim, iarna, pe cîmp — Înghețdezgheț ,de exemplu; 11) Un fulg de nea — În troică!

VERTICAL: 1) Animale din ținuturile albe — Mama adoptivă a lui Romulus și Remus; 2) Aici au loc concursuri pentru sporturile de iarnă — Bucată de gheață; 3) Urmă de ghețar! — Timp de iarnă; 4) Țeșite! — Pătruns de ger; 5) Consecințe (fam.) — La ieșirea din pădure!; 6) Ondulată — Verbal; 7) E pe derdeluș cu sania — Miez de pralină!; 8) Sui... de jos în sus!! — Din plin! — Scut!; 9) Ninsoare compromisă...; 10) S-a scufundat izbindu-se de un ghețar — La Sinaia!; 11) Stele pe gheață; 12) Perla Carpaților asaltată iarna — Însoțește plugușorul (mold.).

Olga ȚUȚAN

Cuvinte rare: OTARII, ACCA, OTIC.

Răvașe

Iți urăm — și n-ar strica
Permanent să te observi —
Ca-n activitatea ta
Să ai nerv doar, nu și nervi.

●

După zece șprițuri rect,
Ametit, te-ai dus la meci
Și casierului i-ai spus:
„Nu aveți un șpriț în plus?"

●

Bei, mănînci, faci chef la toartă,
Mesele le lași pustii:
Dacă poți, fă gol în poartă
Și nu gol în farfurii.

●

După-a stopului lumină
Potrivește-ți pasul,
Altfel poate ca să-ți vină
Mai de vreme ceasul.

●

Acuma porți în ghips o mînă
Dintr-o greșeală de picior!
L-ai pus pe accelerator
În loc ca să îl pui pe frînă.

●

Așa cum regula grăiește,
Semnalul roșu te oprește
Dar tu — din fire om chefliu —
Oprești și unde-i porfiriu.

Florin IORDĂCHESCU

FEL DE FEL

• Un pește care trăiește în Oceanul Pacific denumit „Porichtys natatus" emite sunete muzicale atunci cînd din ouăle sale apar pești mici. Sunetele sînt produse în urma vibrațiilor emanate de vezica sa înotătoare.

• **Pentru a demonstra tuturor că este încă tînăr, Raymond Hudnett din Portland (S.U.A.) a dorit să sărbătorească într-un fel original aniversarea împlinirii a 80 de ani de viață. Împreună cu opt prieteni a organizat un chef, după care, bine afumați, au străbătut noaptea străzile principale ale orașului sunînd din clopote și făcînd un zgomot infernal. „Călătoria" a continuat cu o... baie matinală într-o piscină publică și cu o... bătaie cu frișcă la un bar. După care a intervenit poliția și i-a „felicitat" pe toți și mai cu seamă pe „tînărul" octogenar.**

• Fernand Bachelard din orașul Roncourt (Belgia) se mîndrește cu titlul de cel mai înalt om din Europa (are 2,35 m și cîntărește 210 kg). Recent, el s-a decis să se căsătorească cu Renée Colin, eveniment care a fost sărbătorit cu mult fast în localitatea în care locuiește

• **Anul viitor, în Canada va începe construcția celui mai înalt hotel din țară. El va avea 48 de nivele și 900 de camere. În apropiere de acest zgîrie-nori se va înălța un turn cu restaurant. Prin rotirea acestuia clienții localului vor putea admira de la etajul 35 panorama orașului**

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Numere obișnuite și numere răsturnate

Astfel de numere pot prilejui unele amuzamente matematice, după cum ne demonstrează exemplul ce ni-l expune tînăra noastră cititoare **ELEONORA FRUNZĂ**, elevă la Liceul teoretic Slobozia, din jud. Ialomița, și pe care vi-l prezentăm în continuare.

Deci... să se găsească un număr care poate fi citit atît în mod obișnuit, ca orice număr, cît și dacă este răsturnat, cu condiția ca între acestea să existe o diferență de 21. Ca precizare, se exemplifică cu numărul 99, care răsturnat devine 66, sau invers.

Bineînțeles că în acest caz, diferența nu este aceea cerută, pentru că atunci nu-și mai avea rost întrebarea...

Problema tipografului

Un tipograf, pregătindu-se să culeagă cifrele necesare paginării unei cărți, și-a pus întrebarea de cîte cifre va avea nevoie, dacă întregul volum dispune de 100 pagini. Socotind în grabă, a ajuns la concluzia că-i trebuie 200 cifre, adică dublul numărului de pagini. Oare, așa să fie?

Ali-Baba și cei patruzeci de hoți

Cine nu a auzit de faimosul Ali-Baba și cei patruzeci de hoți, din poveștile orientale?

Dar, poate, se știe mai puțin că pînă și bătrînul Ali, la un moment dat, s-a săturat de atitudinile foarte „incorecte" ale unora din ciracii săi și s-a hotărît să se debaraseze de ei. Astfel s-a făcut că, într-o zi, i-a chemat la el pe cinci dintre cei mai hoțomani hoți și le-a spus că se dispensează de serviciile lor, urîndu-le să meargă sănătoși, singuri pe căile lui Alah. Dar, drept plată pentru activitatea de pînă atunci, le-a oferit o pungă destul de mare, plină cu pietre prețioase, sfătuindu-i să împartă nestematele în mod egal, între ei.

Hoții n-au mai zis nimic, promițînd doar că așa vor face, numai că împărțirea o vor realiza în ziua următoare, iar pînă atunci, au să ascundă punga în scorbura unui copac, pentru ca s-o ferească de ochii pofticioși — și mai ales de mîinile — celorlalți hoți. Dar, fiecare dintre hoți se gîndea cum să profite mai mult de pe urma acestei situații. Unul dintre ei, sigur cel mai hoțoman, s-a sculat noaptea, s-a dus la scorbură și a împărțit pietrele în cinci părți egale, dar i-a rămas una în plus. A luat apoi una din părți, împreună cu piatra suplimentară și s-a întors lîngă ceilalți hoți. Nu după mult timp, un al doilea hoț s-a dus și el la scorbură, procedînd la fel. A împărțit pietrele rămase în cinci părți egale și i-a rămas o piatră. A luat una din părți, plus piatra suplimentară. Și s-a topit în noapte, întorcîndu-se de unde plecase. Bineînțeles că nici ceilalți hoți nu s-au lăsat mai prejos, procedînd fiecare în același mod.

În ziua următoare, hoții au pornit împreună la scorbura cu punga și, de data aceasta, au împărțit „cinstit", în cinci părți egale, pietrele care mai rămăseseră în pungă. Lucru curios însă, acum nu a mai revenit nici unuia dintre ei vreo piatră în plus.

Oare cîte pietre prețioase să le fi dăruit Ali-Baba pentru ca să poată face o asemenea împărțeală „frățească"?

Un examen simplu al memoriei și atenției...

Îl propune cititorul nostru **MIRCEA BANCIU**, din Călărași. N-am putea spune cît de simplu este acest examen, rămînînd să o constatați dv., stimați cititori. Noi însă, ne-am gîndit că, în funcție de corectitudinea răspunsurilor, s-ar putea imagina și un fel de joc de societate, notînd fiecare răspuns corect cu cîte un punct, și făcînd apoi suma punctelor, pentru fiecare participant. Desigur că va cîștiga participantul cu numărul de puncte cel mai mare.

Și acum iată în ce constă examenul: pe o foaie de hîrtie, examinatorul va scrie diverse numere, cu două, cu trei, patru, cinci, șase, șapte, opt și nouă cifre, de exemplu: 82; 193; 2456; 38 575 etc.

Aceste numere nu trebuie să fie văzute de cei examinați.

Examinatorul va citi rar, primul număr, și va cere celui examinat, după ce a auzit numărul, să-l rostească invers. De pildă dacă examinatorul va spune „82", cel examinat va trebui să răspundă, „28".

Se va continua cu citirea pe rînd, a celorlalte numere, solicitîndu-se examinaților să răspundă după aceeași tehnică.

Cu cît participanții au o memorie și o atenție mai bune, cu atît vor fi capabili să rostească inversate numere cu cifre mai multe.

Un asemenea test ar putea fi folosit pentru a se verifica gradul de oboseală al unei persoane. Astfel, persoana în cauză ar urma să fie supusă testului înainte de a presta o anumită muncă, notîndu-se cîte puncte a realizat. După aceea, persoana va presta munca și, ulterior, va fi din nou supusă testului. În funcție de gradul de oboseală, se va constata că numărul de puncte obținut ulterior va fi mai mic decît cel inițial.

Mulțumim cititorului nostru pentru material iar dv., celor care veți experimenta acest test, vă dorim să obțineți punctajul maxim!

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

O problemă de... șah

Problema se poate rezolva după cum se vede în desenul alăturat. Fiecare din zonele hașurate în aceeași direcție reprezintă cîte una din părțile egale și identice ca formă. Caii sînt marcați în pătrățelele respective cu semnul X, la e4, f3, g2 și h1. Se observă că fiecare zonă hașurată identic cuprinde cîte 16 pătrățele.

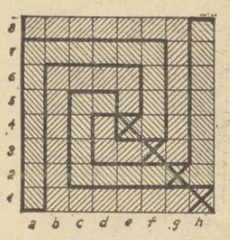

Accidentele de circulație în trecut

Deși pare paradoxal, numărul de accidente mortale provocate de diligențe, care totuși nu circulau cu o viteză prea mare, a fost destul de ridicat. Astfel, la Muzeul Poștei, din Amboise, în Franța, se menționează că în urmă cu 145 de ani, adică în 1827, s-au răsturnat pe șosele 4 000 de diligențe, provocînd moartea a 1 000 de călători. Dacă ne gîndim la numărul de locuitori de atunci, incomparabil mai redus decît cel de astăzi, ne dăm seama că numărul accidentelor mortale provocate de diligențe era totuși foarte mare comparativ cu cele produse în prezent, pe parcursul unui an, într-o singură țară, în domeniul cel mai folosit al transporturilor în comun, pe care-l reprezintă calea ferată.

Cauzele care au condus la atît de multe accidente, se pare că au fost determinate de starea deplorabilă a șoselelor și de insuficientul control al roților și axelor diligențelor.

UMOR

MATTY

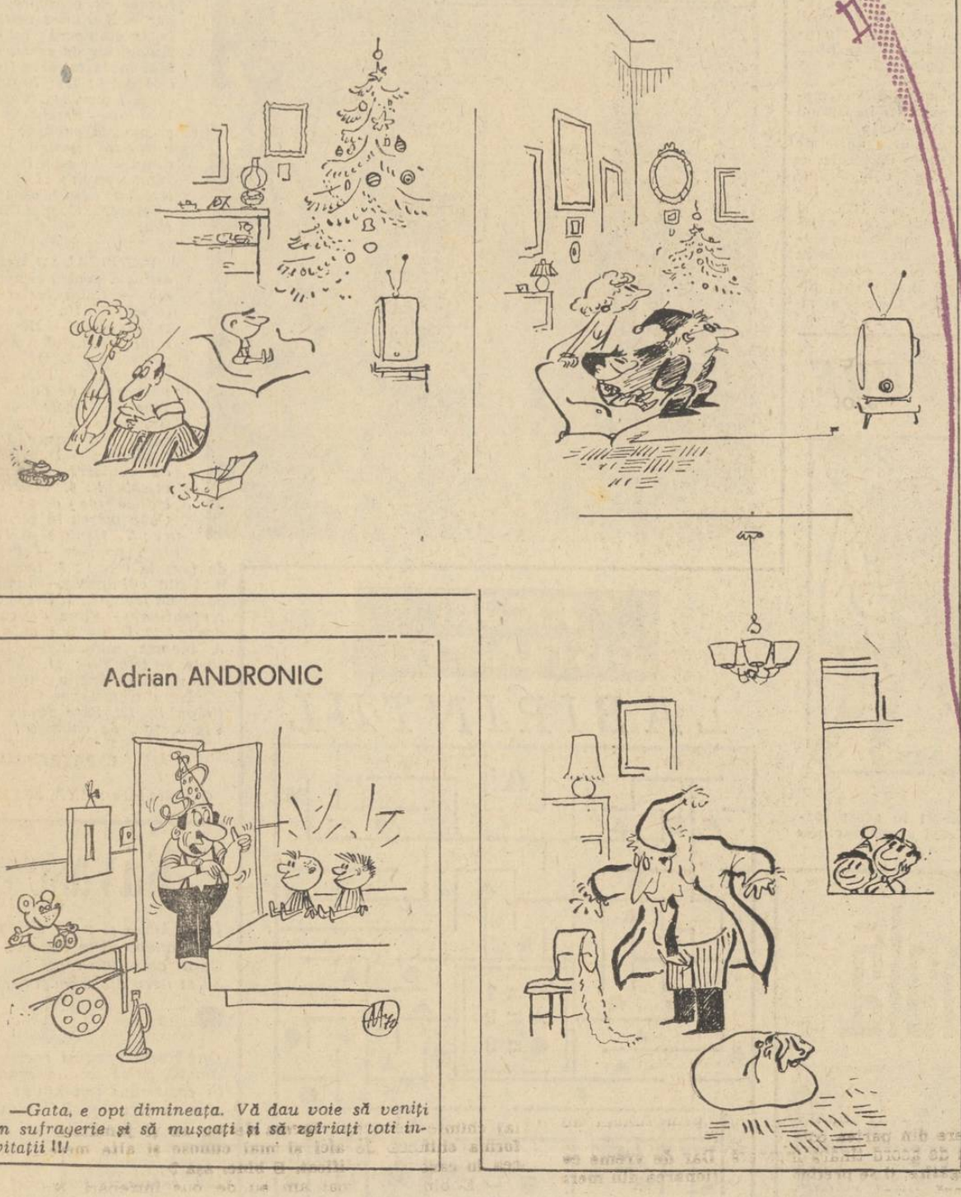

Cik DAMADIAN

G. BADEA

IN NOAPTEA DE REVELION
— Intreabă unchiul Costică, la ce restaurant le-ați spus că sînteți ?

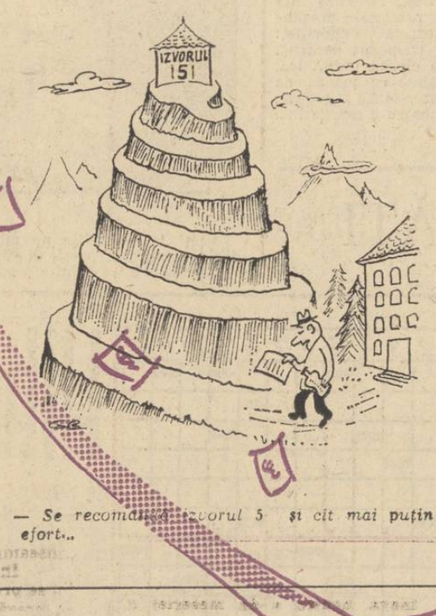

— Se recomandă Izvorul 5 și cît mai puțin efort...

REVELION ÎN EPOCA DE PIATRĂ

de Nell COBAR

— Dragă, mai scoate cîteva sticle de vin din Fram !...

— Ce e la televizor ?
— Un nou serial : Aventuri în epoca de... gheață !

— Ți-l vezi ? Pariez că acum tot la fotbal se gîndesc !

Adrian ANDRONIC

—Gata, e opt dimineața. Vă dau voie să veniți în sufragerie și să mușcați și să zgîriați toți invitații !!!

Gh. CHIRIAC

— Ce faci dragă, ai aranjat pomul ?!...

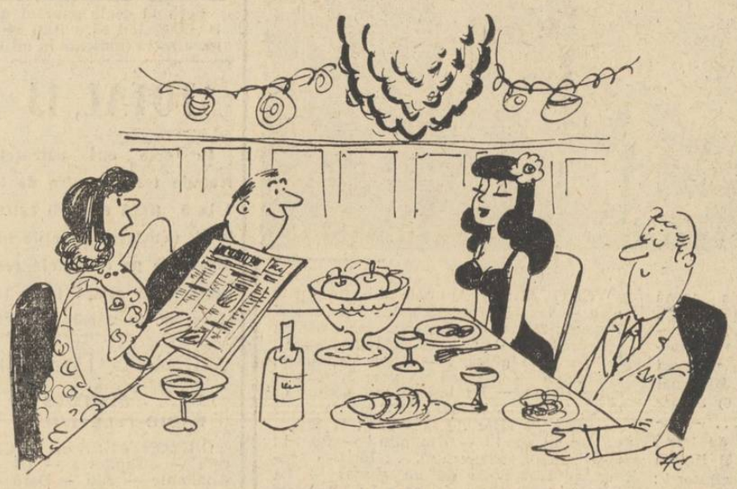

— Poftim ziarul, citește cum faci de obicei, acasă...

Sorin POSTOLACHE

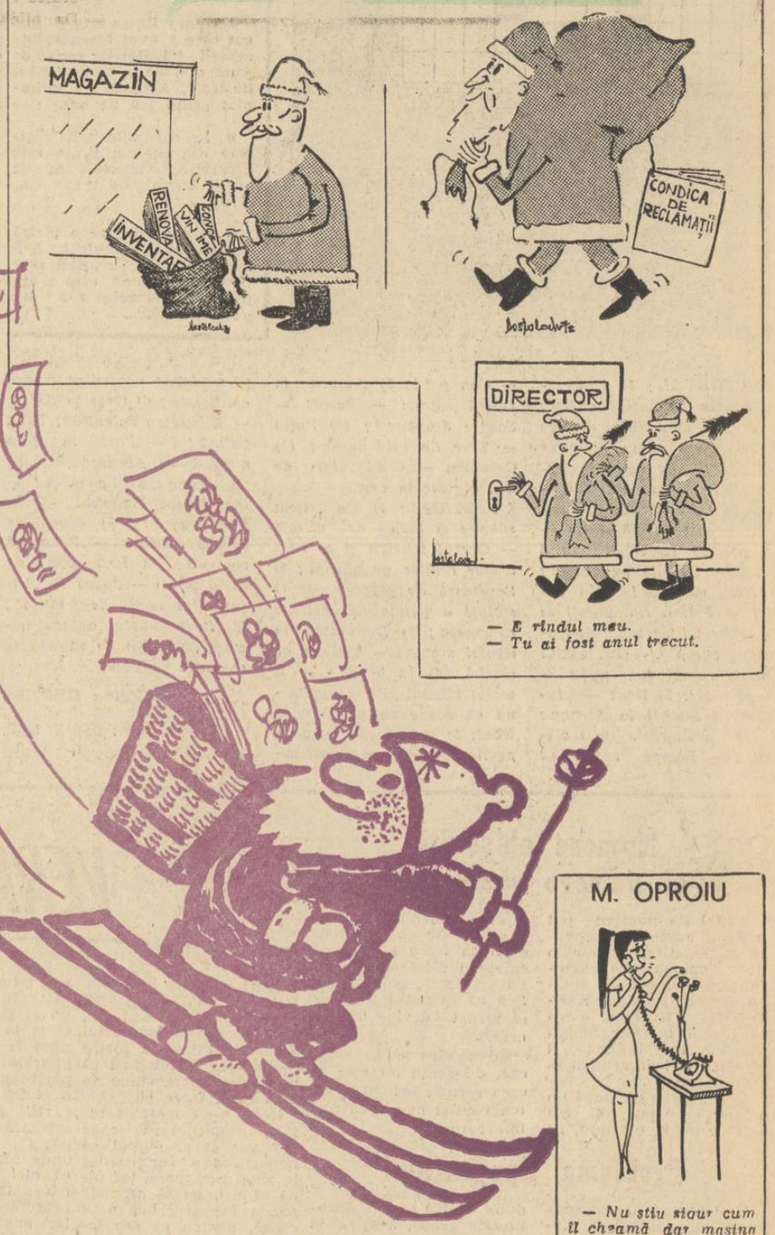

— E rîndul meu.
— Tu ai fost anul trecut.

V. TIMOC

— Zice că e Moș Gerilă dar cu vocea mieroasă a lui Nenea Ionescu cînd vrea să fie invitat la masă...

Viorel SANDU

— Ce era să fac ? Puștiul directorului susținea morțiș că un Moș Gerilă adevărat intră numai pe coș ! !

— Fiecare am organizat pînă acum cîte un revelion. Pentru anul acesta propun ca gazdă pe acela dintre noi care a scăpat cel mai ieftin cu reparațiile ! !!

M. OPROIU

— Nu știu sigur cum îl cheamă dar mașina lui precis e „Fiat".

ANDO

G BADEA

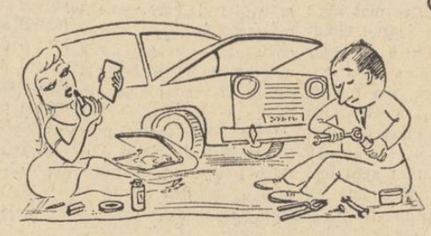

Reparații...

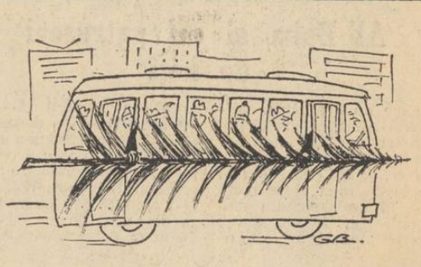

Fără cuvinte

- *Cinci tineri piteșteni își destăinuie gîndurile*
- *Înveți pentru a putea privi mai departe*
- *Obligația de a avea autoritate și inițiativă*
- *Minunații prieteni de pe platforma chimică*
- *Muncă, eroism, modestie.* ● *Tinerețe înseamnă participare...*

PASIUNI LA 25 DE ANI!

De data aceasta am impresia că reporterul trebuie să intre în subiect, încercînd să răspundă la cîteva întrebări, primele ce pot fi puse de cititorii acestui reportaj-anchetă.

— De ce ați ales Piteștiul ?

— Pentru tinerețea lui, ar răspunde reporterul.

— Prea scurt răspunsul. Cîteva explicații suplimentare...

— Pentru a doua tinerețe a orașului, regenerat de înfuzia unei rapide industrializări și pentru tinerețea efectivă a populației lui. Am aflat că aproape jumătate din locuitorii municipiului Pitești au încă vîrsta cînd mai pot fi trecuți în rîndul uteciștilor.

— Deci numai pentru tinerețe ?

— Și pentru ceea ce exprimă ea : cutezanță, însuflețire, dorință de afirmare, putere de muncă.

Întrebările pot continua. Răspunsurile pot și ele convinge cu argumente capabile să sensibilizeze posibilitatea de a înțelege dimensiunile unui ritm propriu tinerilor acestui oraș în devenirea sa precipitată de flacăra dorinței tuturor locuitorilor săi să atingă culmile de progres pe care și le-au propus.

Oricîte argumente aș folosi însă, ele nu vor dobîndi calitatea discuției pe viu, cu tinerii aleși astăzi, pentru acest reportaj, din pricină că felul lor de a gîndi, de a munci îi reprezintă și pe ceilalți, de aceeași vîrstă cu ei. Aleșii nu sînt dintre cei mai tineri. Cel puțin asta reiese din părerile lor și din datele unei comparații care se impune : media de vîrstă a salariaților capitalei meleagurilor argeșene este sub media de 25 de ani, la care ne-am oprit.

Tinerii pe care-i cunosc la Pitești au, la vîrsta considerată de ei un prag spre maturitate, un prag al primelor mari responsabilități în profesie, în familie, o seriozitate ce se armonizează foarte bine cu vioiciunea, cu spontaneitatea, cu sinceritatea crezurilor lor despre viață, cu curajul recunoașterii deschise a greșelilor, cu tăria, dublată uneori de încăpățînare, de a-și susține și argumenta părerile.

Cei cărora încerc să le deslușesc gînduri, credințe și aspirații s-au născut toți acum 25 de ani, într-un an marcat de evenimentul sărbătorit în acest sfîrșit de 1972, proclamarea Republicii. Nu știu dacă au ceva deosebit. Poate. Știu că sînt tineri cu calități și defecte specifice tinereții. Mi se par însă mai serioși, mai profunzi, mai meditativi și mai îndrăzneți decît ni i-am închipuit mulți dintre noi.

Un model care să te impresioneze

Acum, în plin decembrie, dar cu cîteva zile înainte de acea zi sărbătorească de 30, frezorul ION N. BOIAN împlinește 25 de ani.

— Cînd și de unde ați venit în Uzina de autoturisme ?

— Acum șapte ani am ajuns aici, direct din Școala profesională. De loc, sînt dintr-un sat, Bucșenești, ce aparține comunei Țițești.

Boian este unul din cei peste 6 000 uteciști ai uzinei și ai grupului său școlar. Talentat, deja cu experiență, are răspunderi față de alții mai tineri ca el, ucenici deocamdată.

— Credeți că vă cunoașteți meseria ?

— Cred !

Observ că roșește ușor cînd vorbește despre el.

— Fiindcă au trecut șapte ani ?

— Nu mă gîndesc doar la numărul anilor. Timpul ajută la calificare atunci cînd vrei să te ajute. Știți care a fost primul fapt ce m-a ambiționat cînd am început să-mi practic meseria ? Lucram pe o mașină la care lucrase șeful atelierului, Șerbănescu. Lîngă el m-am format, de altfel și voiam să fiu la fel de îndemînatic.

— Tînărul muncitor are nevoie de un exemplu, de un om pe care să-l admire și căruia să dorească să-i semene ?

— Eu am simțit această nevoie. După cîte știu, și alții simt la fel. Cu atît mai mult, cu cît munca îmi cere să fac piese unicate, după desen. Rareori se întîmplă să repet o piesă. Pentru asta nu e deajuns să fii pregătit bine, nici numai să ai talent. Chiar dacă absolvi o școală, meseria ți-o creezi, ți-o formezi, ți-o îmbunătățești lucrînd.

— Mai aveți și un alt model în muncă ?

— Mai am un model, dar nu numai în muncă. Ceea ce mă impresionează la Ion Cîrlan, șeful echipei în care lucrez, nu este doar faptul că îi place să inoveze, că nu e mulțumit pînă nu creează ceva nou, cu mîinile lui. Îl stimez ca om, doresc să-i semăn și în comportarea din fabrică și în cea din afara fabricii.

— Îl copiați ?

— Asta nu ! Nu se potrivește aici verbul a copia. Nu asta doresc. V-am spus că fiecare dintre noi lucrează la unicate. Ai desenul, faci piesa. Înainte s-o faci trebuie, cum să spun, s-o vezi. Aevea, firește. Dacă știi meserie, vezi bine piesa, parcă o și simți în vîrful degetelor. Cînd încep să văd piesa, eu rămîn singur, față în față cu creația mea. Tot ce am învățat îmi folosește, dar eu iau hotărîrile. După ce am terminat-o, pot fi controlat și îmi confrunt priceperea cu cea a unui muncitor mai bun ca mine, cu autoritate asupra mea, pe care îl admir. Cam asta e.

— La ce punct a ajuns priceperea, îndemînarea dv. profesională ?

— Încă departe de perfecționare.

— Îmi place că-mi răspundeți cu atîta convingere. Dacă este așa, ce credeți că trebuie să faceți în prima urgență ?

— Să-mi întregesc studiile. Am nevoie să urmez liceul industrial. De altfel e un angajament al nostru, al băieților din echipă.

— Pentru a face piese mai bune ?

— Și pentru asta. Mai ales însă pentru a privi mai departe.

— Adică ?

— De pildă, pentru a inova, pentru a da meseriei mai mult ca pînă acum.

— Ce reprezintă uzina pentru dumneavoastră ?

— Mult. Mă stimulează faptul că lucrez la o uzină atît de cunoscută în țară.

— Iar cei 25 de ani ?

— Într-un fel, o bucurie. Dar, mai ales o obligație. E vîrsta cînd începi să dai ce ai mai bun.

A trăi sub semnul îndrăznelii

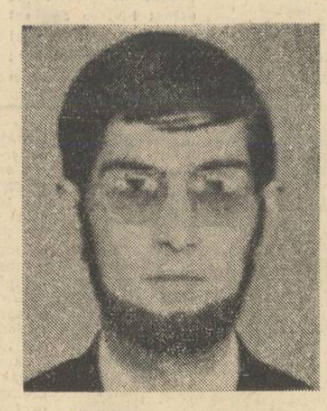

Cel puțin așa aș sintetiza convorbirea cu doi tineri ingineri ai aceleiași uzine, prima de acest fel din țară, de unde au plecat — pînă la 1 august 1972 — peste 66 000 autoturisme, care, așezate în șir, ar ocupa toată autostrada București—Pitești.

— E cumva obligatorie tinerețea pentru cei ce lucrează în această foarte tînără ramură a industriei românești ?

— Este greu de dat un răspuns ca un verdict, îmi atrage atenția inginerul MAXIMILIAN MILATA, **șeful biroului sistem de rulare** din centrul de proiectare autoturisme, cu o voce joasă, cu pauze lungi între cuvinte, cu un calm aparent, de invidiat. **Tinerețea ar fi obligatorie atît timp cît este socotită sinonimă cu îndrăzneala. Fiindcă într-o industrie atît de tînără, la o experiență și ea încă tînără, este multă nevoie de inițiativă, iar aceasta presupune îndrăzneală. De la noi proiectanții, pleacă proiecte, la noi vin piese care își așteaptă verdictul. E o muncă de neîncetate căutări, de permanente reluări. Totul se cere făcut rapid : să gîndești, să experimentezi, să acaparezi noul.**

— Faptul că sînteți niște experimentatori impune prezența tinerilor. Sau nu ?

— Da, este un adevăr în asta. Deși maturitatea altora ne este nouă, celor tineri, tot atît de necesară cît îndrăzneala noastră.

— Vreți să-mi explicați puțin ?

— Încerc. Vorbesc de maturitatea ca vîrstă și experiență a altora fiindcă deseori, cînd gîndesc, concep, trebuie să mă întreb : am gîndit bine sau nu ? Uneori mi-e teamă să pun aceeași întrebare altora. Dar dacă întreb pînă la urmă, o fac fiindcă am nevoie să mă confrunt, nu doar cu propria-mi îndrăzneală.

— Dar dumneavoastră, tinerilor, vi se cer păreri autorizate ?

— Ni se cer.

— Dați-mi voie să vă contrazic puțin, intervine prompt, o fată cu privirea și vorba mai repezită, inginerul chimist ANA NICOLESCU, **șefa laboratorului segmenți. Ceilalți nu au încă deplină încredere în noi. N-am devenit încă specialiști, nu avem o experiență și nu ni se cere pe cît am vrea și am putea da.**

Rezerve de pricepere

— De ce credeți asta ? o întreabă inginerul Milata. Dialogul se transferă puțin de la noi trei la cei doi tineri. **Sîntem obligați să emitem păreri,** continuă el, **ba chiar, să avem autoritate.**

Intervin iarăși în discuție :

— Însuși faptul că aveți niște răspunderi, prin funcții nu înseamnă încredere din partea colectivului ?

— Înseamnă, e de acord tînăra ingineră. Dar de vreme ce ți se pretinde pregătire, ți se pretinde perfecționarea din mers a pregătirii de bază, curaj, decizii rapide, de ce nu ți se cere mai mult și din rezerva de pricepere și de pasiune pe care se presupune că o avem ?

— Aprinderea cu care ați vorbit mă obligă să vă cer amănunte...

— Vreau să spun că mulți tineri — iar eu mă număr printre ei — ar vrea să simtă că ajută efectiv uzina. Pentru asta, visul nostru ar fi, de pildă, un club tehnic al nostru, al tinerilor muncitori și ingineri, în care să dezbatem și să creăm altceva decît avem de realizat în mod obișnuit la locurile noastre de muncă. Am dori teme legate de procesele de producție, de piesele ce se fabrică, teme grele pe care să le cercetăm din simplă pasiune pentru tehnică, în timpul nostru liber.

— Cunoașteți Clubul tehnic al tinerilor, deschis în Pitești ?

— Îl cunosc. Prezența lui nu exclude dorința și posibilitățile foarte reale de a avea aici un club tehnic al nostru, al constructorilor de autoturisme.

— După cîte știu, sînteți cea mai mare organizație de tineret din municipiul Pitești și cred că dorința aceasta e firească. Bănuiesc că secretarul Comitetului U.T.C. al uzinei, aici de față, nu va lăsa în suspensie o propunere ca aceasta. Altceva aș vrea să vă întreb. Mi se pare că n-ați așteptat înființarea unui club pentru a vă manifesta pasiunea pentru inovații tehnice. E o încercare de a acumula dovezi în sprijinul ideii că tinerii au nevoie de mai multă încredere ?

— Ceea ce am realizat sau cercetez încă, împreună cu inginerul Eugen Diradurian, sînt doar cîteva încercări de îmbunătățiri. Se experimentează, de pildă, o componență îmbunătățită a amestecului de formare a segmenților la care s-au observat rebuturi deloc neglijabile. În experimentare se mai află un aparat pentru dozarea umidității, creat tot cu inginerul Diradurian. Nu-mi dau seama dacă am dorit să ilustrez, prin aceste încercări, ideea de care îmi vorbeați. Spun și eu la fel cu colegul meu, ing. Milata : am fost obligată, de niște realități imediate, să am inițiativă.

— Vreți să pretindeți că pasiunea nu are nici o vină ?

Drept răspuns, primesc o privire caldă și parcă ușor încețoșată de emoție. În schimb, inginerul Milata se simte dator să adauge :

— Pasiunea pentru tehnică este prezentă în tot ceea ce facem. Uneori, se însoțește și cu insatisfacția că procentul de contribuție la o realizare, în cazul meu la o omologare, e prea mic pentru ceea ce aș vrea să fie. Totuși, pasiunea rămîne lîngă noi, oriunde sîntem.

Pe cînd un trofeu al fericirii ?

Fac cale întoarsă — din nou 12 km — cu autobuzul care circulă între Pitești și Uzina de autoturisme, așezată în partea de est a orașului, între satele Colibași și Mioreni. Din centru, un alt autobuz mă lasă la uzina „Argeșeana", pe porțile căreia intru odată cu muncitoarele din schimbul doi. Componența colectivului, prin excelență feminină, (femeile reprezintă 83—84 la sută din numărul salariaților) impune și alegerea tinerei de 25 de ani, repansatoarea DOMNICA STĂNESCU. Din păcate, se lasă foarte greu convinsă să-și împărtășească păreri, să-și mărturisească dorințe.

— Sînteți mulțumită cu ceea ce ați reușit pînă acum în viață ?

— Știu eu, doar în parte.

— Cred că aveți o meserie ușoară.

— Credeți ? Nu e chiar ușoară. Cere mare atenție. Ceea ce contează în primul rînd la această profesie este calitatea.

— Ați greșit mult la începuturile ei ?

— Nu prea. O să credeți că mă laud, dar am reușit destul de bine de la început.

— Se pare că nu prea mai aveți ce învăța. Ce gîndiți pentru un viitor apropiat ?

— Dacă păstrez ceea ce am învățat, este un punct cîștigat. Mai încap și unele îmbunătățiri. Apoi, e timpul să-mi pun serios problema pregătirii altor muncitoare mai tinere. Sau măcar a contribuției mele la pregătirea celor ce vin acum, în fabrică. Mai e și învățătura.

— Vă continuați studiile ?

— Tocmai, că nu prea m-am ocupat de asta. Va trebui să mă ocup, dacă nu vreau să rămîn în urma altora.

— Țineți mult la faima de muncitoare fruntașă ?

— Care dintre noi nu ține ?

— Ce înseamnă, mai exact, muncitoare fruntașă, cîștigătoare, după cîte am fost informată, a unui trofeu al calității ?

— Înseamnă lucru fără cusur, nici un minut întîrziere, nici o penalizare !

— Ce alt trofeu vă propuneți să mai cîștigați în viață ?

— Mi se pare că faceți aluzii la viața de familie, răspunde Domnica Stănescu, puțin încurcată. **Mi-ar place, ca oricărei fete, să cîștig și un trofeu al fericirii în viața de familie. Dar nu știu cum s-a întîmplat că nu mi-am întîlnit încă alesul. Și ar cam fi timpul !**

Pentru restul dorințelor Domnicăi, nu pot afla mai nimic. Drept care, mă retrag cu discreție, fiindcă mîine dimineață mă așteaptă o nouă întîlnire cu un tînăr constructor de pe platforma chimică a Piteștiului.

Acolo unde poți întîlni eroi de roman contemporan

În contrast cu prea tăcuta repansatoare interlocutorul acestei ultime dimineți petrecute în Pitești este ceea ce se poate numi un model de comunicabilitate. Are plăcerea să-și transmită gîndurile și calitatea de-a le primi pe ale altora. Este un îndrăgostit, ușor romantic, un tînărul înțelept care acceptă greutățile fiindcă știe să vadă o parte plăcută în orice lucru neplăcut, să caute veselia dincolo de seriozitate.

— Ajutați-mă să știu cîteva date elementare despre dumneavoastră.

— Mă numesc ȘTEFAN IORGULESCU, sînt lăcătuș montor la grupul de șantiere Pitești al Trustului de montaj utilaj chimic București, lucrez de un an și jumătate pe platforma chimică de aici și mai cunosc și alte meserii decît cea în care sînt calificat. E bine, așa ?

— E bine, dar mai am eu de pus întrebări. Nu sînteți piteștean, nu ?

— Se cunoaște cumva ?

— Nu, am bănuit, doar...

— N-ați greșit. Sînt brăilean. Acolo, la șantierul Combinatului de celuloză mi-am început meseria.

— De aici, veți mai pleca ?

— Viața constructorului nu prea îi dă voie să se lege de un loc. Eu n-aș mai vrea să plec de aici, că între timp m-am însurat cu o piteșteancă. Așteptăm, în curînd, și un copil. Vom vedea. Deocamdată, mai sînt multe de construit pe această platformă chimică.

— Spuneați că mai cunoașteți și alte meserii. Cu ce scop le-ați învățat ?

— Din curiozitate, datorită interesului pe care mi-l stîrnește tot ce se întîmplă pe șantier și, la urma urmelor, din pricină că policalificarea este cumva impusă de condițiile muncii mele. Se înțelege că asta se întîmplă cînd nu-ți socotești munca doar o trecere de vreme sau o haltă pînă la o gară mai mare.

— Cei mai mulți cum socotesc munca aici, la dumneavoastră ?

— Ca pe ceva serios, foarte serios. Oamenii de pe șantiere nu sînt bine cunoscuți. Mulți îi cred duri, ursuzi, uscați sufletește. Greșesc enorm.

— Nu puteți susține totuși că nu sînt duri. Viața de șantier cere duritate, nu ?

— Da și nu. Ea îți cere să fii dur în ceea ce privește forța de muncă și puterea de luptă cu greutățile, o luptă bărbătească, uneori foarte aspră. Dar asta nu e totuna cu uscăciunea sufletească. Oamenii care lucrează pe șantier — și am în jurul meu exemple cîte vreți — sînt obișnuiți cu orice condiții, știu să meargă pe asfalt dar și să treacă voinicește, prin noroi. Ei sînt însă buni, calzi sufletește, minunați prieteni, au cuvînt și și-l respectă, se dovedesc generoși în profesie ca și în prietenie sau în dragoste, sînt foarte comunicativi.

— Ceea ce îmi spuneți despre ei, îi pune în lumina unor foarte interesanți eroi de roman contemporan. Îmi vorbeați de multe exemple. Nu vreți să-mi dați unul singur ?

— Uitați, pe sudorul Nicolae Mirolu, șeful echipei în care lucrez, formată din mulți oameni tineri, mai tineri ca mine, l-aș vedea foarte bine ca model pentru un erou contemporan.

— Nu cumva mi-l recomandați tocmai fiindcă e șeful echipei dumneavoastră ?

— Nu, nu mă bănuiți de servilism. Sincer vorbind, îl apreciez foarte mult. Apoi nici n-am nevoie să mă pun bine cu el.

— Fiindcă munciți bine, așa-l ?

— Fără modestie, așa e.

— Îmi place sinceritatea. Spuneți-mi, tot atît de deschis, care este cea mai importantă dorință profesională legată de contribuția dumneavoastră la construcțiile ce se ridică în acest cincinal aici, pe platforma chimică ?

— Angajamentul șantierului este să realizeze cincinalul în 4 ani și 3 luni. Angajamentul meu personal — nu știu dacă e bine să-l spun, fiindcă l-am luat numai față de mine însumi — este să termin cincinalul numai în 4 ani. Mai am încă două dorințe : să urmez școala de maiștri și să am un băiat.

— Vă urez împlinirea tuturor dorințelor.

— Mulțumesc.

— Înainte de plecare, mai am însă curiozitatea să știu exact, cînd împliniți 25 de ani.

— La 27 decembrie.

— Atunci, de două ori „La mulți ani !" pentru ziua de naștere și pentru Anul nou.

*

Nu știu dacă tinerii mei interlocutori au ceva deosebit față de alții de vîrsta lor din Pitești sau din oricare alt oraș al țării. Știu doar că pe mine m-au impresionat seriozitatea cu care cercetează prezentul, luciditatea, curajul cu care scrutează viitorul. Iar mai mult de orice, dorința lor acerbă de participare la tot ce-i înconjoară, de trăire cu toată intensitatea a ceea ce fac sau vor să facă de acum încolo, pentru ei și pentru țara în care trăiesc.

Lucia MANOLESCU

S-A ÎNCHEIAT CU BINE MISIUNEA „APOLLO-17"

LA REVEDERE, LUNĂ!

de Dumitru ANDREESCU

membru în Comisia pentru astronautică a Acad. Republicii Socialiste România

Pe curînd ? Se pare că da ! Deşi programul „Apollo" s-a încheiat şi nu se mai dispune nici de rachete purtătoare, nici de nave pentru continuarea expediţiilor pe suprafaţa astrului nopţii (ultimelor 3 complete li s-a schimbat destinaţia), totuşi se întrevede reluarea zborurilor navelor pilotate pe linia cosmică Pămînt-Lună şi retur, însă deocamdată numai în cadrul unor misiuni de inconjur al Selenei, fără debarcare. Şi aceasta destul de curînd, foarte probabil peste doi-trei ani, în etapa dezvoltării construcţiilor orbitale în spaţiul cosmic apropiat...

Aşadar, s-a încheiat cu bine şi ultima operaţie Apollo. Incît, la întoarcerea echipajului misiunii nr. 17 — Eugene Cernan, Harrison Schmitt, Ronald Evans — este potrivit un bilanţ, atît al activităţilor desfăşurate de acesta, cît şi al programului în ansamblu. Ceea ce fără îndoială, se va face. In ce ne priveşte, nu ne propunem recapitulări, ci doar cîteva punctări care ar putea defini cota progresului astronautic la acest capitol important al său: explorarea Lunii.

Efectivul detaşamentului de selenauţi a crescut la 12, durata popasului unei expediţii pămîntene pe meleagurile lunare, la 75 de ore, iar timpul petrecut de exploratori în afara vehiculului, la o ieşire, la 7 ore şi 30 minute; din cele 75 de ore ale şederii în lumea selenară, Cernan şi Schmitt au desfăşurat activităţi extravehiculare un timp record, de 22 ore şi 5 minute. Totalul orelor petrecute de cele 6 echipe de exploratori pe suprafaţa Selenei, în afara modulului lunar, este de 80 ore, 44 minute. După excursia inaugurală, din 20 iulie 1969, a echipei Armstrong—Aldrin, în cadrul misiunii Apollo-11, au urmat alte 13 incursiuni, la început cîte două, iar apoi cîte trei în timpul fiecărui popas selenar. In trei rînduri s-a folosit un automobil electric pentru deplasarea oamenilor şi transportul materialelor, distanţa cea mai mare parcursă fiind de 36,1 km — lungimea totală a drumului străbătut de selenauţii echipajului Apollo-17.

De la o lansare la alta, pe baza experienţei dobîndite şi a noilor posibilităţi de asigurare tehnică a voiajului, sarcinile au crescut, iar achiziţiile s-au înmulţit şi ele. Se dispune acum de încă 150 kg roci selenare, care se adaugă celor aproximativ 250 kg de pietre, bucăţi de rocă şi praf aduse de echipajele anterioare.

De asemenea s-a diversificat şi amplificat programul de observaţii, cercetări şi experienţe, introducîndu-se de fiecare dată un număr de experimente noi (10, în cazul expediţiei Apollo-17). Acestea s-au referit în principal la determinări ale proprietăţilor fizice şi chimice ale scoarţei selenare, la suprafaţă şi în diferite straturi, analize şi foraje, felurite măsurători privind nivelul de radiaţii cosmice şi solare, temperatura şi alte caracteristici ale mediului selenar. S-a cercetat propagarea undelor în sol, atît la căderea meteoriţilor mari, cît şi în momentul prăbuşirii pe suprafaţa Lunii a ultimei trepte a rachetei Saturn şi a etajului ascensional al modulului de debarcare, după transbordul selenauţilor în cabina navei. In acelaşi scop au fost detonate grenade şi încărcături explozive, de forţă cunoscută, plantate de exploratori în puncte bine stabilite. Experienţe au confirmat că Luna are o rezonanţă, ca de clopot, datorită neomogenităţii materiei crustei sale, pe o grosime de cel puţin cîteva sute de kilometri.

Sînt acum în funcţiune pe Lună cinci staţii automate Alsep, cu un total de 28 aparate înregistratoare, destinate sesizării, printre altele şi a seismelor selenare — indicator important pentru cunoaşterea satelitului natural al Terrei. Li se prevede o viaţă activă de circa 5 ani. De notat, că materialul ştiinţific furnizat de aceste staţii constituie de pe acum un mare depozit de informaţii, pe care maşinile electronice de calcul nu prididesc să-l trieze şi să-l prelucreze. Dealtfel această „criză" s-a cronicizat în ultimii ani, ca urmare a avalanşei de date furnizate de sumedenia de obiecte cosmice scoase în explorare atît în spaţiul periterestru, cît şi pe domeniile Lunii, planetelor Marte şi Venus şi chiar pe domeniul planetei Jupiter (sonda Pionneer-10, care în decembrie anul viitor va trece la numai 160 mii de km depărtare de Jupiter, în drumul său lung spre alte sisteme solare)...

Deosebit de importante sînt şi cercetările efectuate simultan de pe sol şi din orbita circumselenară pentru precizarea configuraţiilor, în interes cartografic. Această activitate, cu durata de 6 zile, la ultimele misiuni, este menţionată ca activitate principală în cadrul programului desfăşurat. Cu atît mai mult, cu cît ea a cuprins mai multe aspecte de mare însemnătate, pe plan ştiinţific, printre care evaluarea cîmpurilor gravific, magnetic, termic şi electric ale Selenei.

Numeroase sînt astfel problemele ajutate în rezolvare de misiunea Apollo-17 şi de celelalte misiuni care i-au premers. In acelaşi timp însă, o mulţime de probleme, cum sînt cele privind vulcanismul, magnetismul, radioactivitatea şi starea termică a nucleului selenar etc., au rămas controversate sau au sporit numărul semnelor de întrebare. Urmează ca o vreme să se dea automatelor sarcina elucidării lor. (Un exemplu edificator al acestei posibilităţi l-au oferit staţiile sovietice Luna, care în două rînduri au adus „pămînt", din Lună, au explorat suprafaţa astrului prin colindul telediriJat al laboratorului ştiinţific mobil Lunohod şi au evoluat în jurul astrului ca sateliţi artificiali, efectuînd timp îndelung măsurători sistematice).

Spaţiul nu îngăduie şi alte consideraţii.

Inainte de a încheia se cuvine totuşi cîteva propoziţii şi asupra perspectivei, enunţate prin sublinierile de la începutul articolului.

Doar peste 4 luni, dacă totul se va petrece conform planului, va fi plasat pe orbită circumterestră laboratorul ştiinţific Skylab, care va găzdui pe rînd, pînă la finele anului trei echipe de cercetători, prima pentru 28 zile, iar celelalte pentru cîte 56 zile. Foarte probabil, 1973 va fi anul acestui gen de activităţi.

O dată consolidate, staţiile orbitale locuite, cu existenţă îndelungată vor facilita şi pregătirea excursiilor lunare de durată, mai întîi numai cu satelizarea navelor în jurul Lunii, iar ulterior, la etapa navelor spaţiale recuperabile (sarcină a anilor 1968—1980), şi cu debarcare.

Trebuie acceptat, prin urmare, că urarea de „Bun venit !", la întoarcerea din misiune a echipajului „Apollo-17" are şi consensul unui duios „Bun rămas, Bună !", pentru un timp acum greu de precizat.

Cei şase din fotografia de mai sus sînt reprezentanţi ai unei profesiuni noi — degustători de aer. Autorităţile oraşeneşti din Los Angeles (S.U.A.) folosesc mirosul fin al acestor slujbaşi ai lor pentru analiza gazelor. Firească, nasul omului oricît de fin ar fi, e mai puţin sensibil decît aparatele electronice. Dar un lucru este neîndoios — dacă aerul e atît de poluat încît mirosul omului îl percepe, înseamnă că se impun măsuri.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

NĂSTRUŞNICUL PAPAGAL...

...era cel care punea în pericol viaţa călătorilor dînd semnalul de plecare a trenurilor înainte de staţionarea regulamentară !

Acţiunea s-a petrecut într-o mică gară spaniolă cu numele de Cestoma. De cîteva luni, traficul feroviar cunoştea perturbări. Trenurile porneau cîte o dată înainte de vreme, riscînd primejdia unor ciocniri, ori, altădată de-abia ajunşi în gară, pasagerii nici nu apucau bine să coboare, că vagoanele porneau nebuneşte mai departe. Mai multe anchete întreprinse nu au putut da la iveală cauza. Nedumeriţi, oamenii nu au vrut să renunţe să afle adevărul. Au hotărît să analizeze cazul pe... viu.

Zis şi făcut. Trenul personal de-abia sosise în micuţa gară spaniolă. Nici nu se liniştiseră ultimele învîrtituri ale roţilor, cînd acesta a pornit în viteză. Precum se ştie, semnalul de plecare a unui tren este dat de către şeful de gară, sau de ajutorul acestuia. Se foloseşte o paletă ridicată în aer, sau în unele cazuri fluierul, semnal sonor al plecării. In cazul nostru, şeful gării Cestoma, utiliza semnalizarea sonoră. O considera mai comodă, deoarece obişnuia să poarte fluierul cu el, întotdeauna pe un lănţug atîrnat de gît.

Anchetatorii au rămas surprinşi. Urmăreau cea mai mică mişcare a şefului de gară, fiind extrem de atenţi, dacă acesta va da semnalul sonor. După cum povesteam, oprirea trenului n-a durat decît puţin şi fluierul a pornit să sune. Bineînţeles, la auzul semnalului sonor, mecanicul a dat drumul la locomotivă. Pentru ca fluierul şefului de gară să fi intrat în funcţiune, trebuia neapărat ca acesta să îndrepte mîna spre lănţug, să prindă fluierul şi să-l ducă la buze. Nici unul din aceste mici gesturi nu fusese executat. Dimpotrivă. Şeful gării şedea liniştit. Imobilizat, ţinînd ambele mîini de-a lungul trupului. Atunci cine dăduse semnalul de plecare ? Cine fluierase cu un timbru identic fluierului şefului de gară ? Percheziţionarea făcută pe peroane, în scuar, în birouri, a fost zadarnică. Nici cea mai mică urmă de persoana care fluierase şi nici de... fluier.

Problema devenea pasionantă. Lumea nu mai crede în fantome. Şi nici chiar în sunete emise de pe altă planetă. Atunci ?

Anchetatorii nu s-au dat bătuţi. Însoţiţi de o echipă de poliţişti au „vizitat" toate locuinţele din jurul gării. Printre acestea se afla şi un hotel, situat în imediata vecinătate a gării. Proprietarului, un om ciudat şi foarte tăcut, nu prea i-a convenit vizita. Iar pe anchetatori i-a aşteptat o „mică" surpriză. Ascuns într-un soi de mică seră, au găsit un papagal, de prezenţa căruia nu se ştia nimic. Maliţioasa pasăre, care aparţinea patronului hotelului, dobîndise nefericitul obicei de a imita la perfecţie fluierul şefului de gară. Printr-o ciudată coincidenţă, pasărea fără scrupule începea să fluiere imediat ce un tren sosea în gară.

Autorităţile au cerut proprietarului să-şi găzduiască „odrasla" într-un loc mai îndepărtat, unde fluieraturile lui inoportune nu riscau să provoace plecarea inopinată a trenurilor.

(S-a întîmplat recent în Spania)

SERVICIILE tehnice ale municipalităţii din Dayville (SUA) au realizat o metodă prin care sticlele goale se fac... ţăndări şi se transformă în materiale folosite pentru fabricarea asfaltului (înlocuind tradiţionalul nisip şi pietriş). Metoda permite rezolvarea în mod avantajos a problemei distrugerii ambalajelor.

Prima aplicare : renovarea trotuarelor şi a parkingurilor din oraş. Cinci sute de mii de sticle pot acoperi... o suprafaţă de 50 mii de metri pătraţi.

■

LA PARIS s-a deschis un restaurant, desigur cel mai original din lume. Este vorba de un restaurant cu autoservire unde consumatorii după ce consumă cît vor, plătesc la... plecare tot cît vor în funcţie de... posibilităţile lor personale. Este inutil de subliniat succesul restaurantului, care, deocamdată, n-a dat faliment...

■

O ECHIPĂ de agronomi americani a ajuns la concluzia — după ani îndelungaţi de studii şi experimentări — că este posibilă obţinerea unui nou hibrid vegetal datorită unei fuziuni atomice între specii diverse la nivelul celulei genetice. Rezultatul — noua plantă — poate trăi şi creşte în cele mai neprielnice condiţii.

■

UN CETĂŢEAN din New York a vrut să verifice gradul de cultură al concetăţenilor săi. El a publicat un anunţ prin care informa că are de vînzare un aparat de radio, bine conservat, care a servit lui Cristofor Columb, în călătoria lui cînd a descoperit America. Spre mirarea lui, el a primit 66 de propuneri de la cetăţeni dornici să-l achiziţioneze.

■

EXPERIENŢE făcute la o clinică de boli de piele din Anglia au confirmat că zincul ajută la vindecarea rănilor deschise. Unui din exemple : tumori la gambă, tratate fără succes ani îndelungaţi, s-au vindecat după folosirea unor preparate cu zinc. Rana s-a acoperit cu o piele nouă. Aceste rezultate au fost verificate deja la mulţi pacienţi vindecaţi.

■

Tina este numele unui simpatic cimpanzeu din grădina zoologică din oraşul Twyoross, lîngă Londra, prieten nedespărţit cu micul Neil, fiul secretarului parcului John Robinson. Tina manifestă faţă de prietenul său tandreţe şi grijă. Atunci cînd Neil trebuie să-şi facă baia, Tina se preocupă să-şi îndeplinească obligaţiile cu toată seriozitatea.

„Saltul teroarei"

Intr-o lansare de la 5 000 de metri, toate cele trei paraşute nu se deschid pînă la sol. Şi totuşi paraşutistul trăieşte.

Pe aeroportul Phoenix din Arizona (S.U.A.) totul decurgea normal, la capătul unei zile de activitate intensă. Urma să fie lansat ultimul grup de elevi. Avionul se afla la înălţimea de 5 000 metri, condiţiile atmosferice erau prielnice, astfel că instructorul a comunicat că saltul poate fi efectuat. Curînd, au apărut pe cer, deschise, paraşutele multicolore. Dar, dintr-odată, toţi cei ce priveau au simţit că li se taie răsuflarea. Unul din cei ce efectuau saltul se îndrepta spre sol ca un bolid. In astfel de situaţii sfîrşitul este unul singur. Şi, totuşi, eroul acestei întîmplări se află în viaţă şi a putut relata ce s-a întîmplat. Se numeşte Bob Hall, este în vîrstă de 19 ani şi are o mare pasiune : paraşutismul. Iată ce povesteşte : „Îmi amintesc că, după ce am părăsit avionul, am tras de manetă, pentru a deschide paraşuta principală. Am ridicat ochii, ca de obicei în astfel de situaţii, pentru a vedea „cupola" paraşutei. Dar, în locul acesteia, am observat că paraşuta era înfăşurată. Am tras imediat de coardele celor două paraşute de rezervă. În clipa următoare, am simţit un fior rece : şi acestea se înfăşuraseră în jurul celei principale. Din acel moment am trăit momente de teroare. Uitîndu-mă în jos, vedeam cum mă apropii, cu o viteză ameţitoare, de pista aeroportului. M-am gîndit că nu se mai poate face nimic, nimeni nu mă mai poate salva. Mă apropiam cu iuţeala fulgerului de finalul inevitabil. M-am resemnat cu gîndul că, pentru mine, totul se sfîrşise.

In clipele următoare, mi s-a perindat prin faţa ochilor toată viaţa. Am revăzut momente din copilărie, pe mama, amicii, colegii de şcoală. A urmat lovirea de sol şi de atunci, nu-mi mai amintesc nimic : nici durerea nici transportarea la spital, nici intervenţiile medicilor pentru a mă readuce la viaţă. O singură întrebare îmi pun : cum a fost posibil să mai trăiesc ?"

Este o întrebare, într-adevăr, firească, la capătul unei asemenea întîmplări care l-a prilejuit lui Hall să vadă, cum se spune, „moartea cu ochii". De altfel, nici tehnicienii aeroportului, nici medicii nu-şi pot explica motivul ce a determinat evitarea finalului tragic. Potrivit unei prime ipoteze, ar fi posibil ca, în ultimul moment, să se fi format un „sac de aer" în una din paraşute, ceea ce ar fi amortizat şocul. Un singur lucru este cert: Bob Hall a declarat că după vindecarea fracturilor căpătate la capătul acelui „salt al teroarei" va practica din nou... paraşutismul.

(S-a întîmplat în noiembrie, în Arizona, S.U.A.).

PINIONUL CU BUCLUC...

...perforează o clădire de la acoperiş pînă la subsol distrugînd mai multe apartamente. Locuitorii au scăpat teferi

Cadrul imobilul nr.433 Avenue Louise, la Bruxelles Casa de care e vorba este parţial ocupată de doi locatari. La etajul II locuieşte o infirmieră, iar la parter un bărbat în vîrstă de 64 de ani, Armand Meurant. Pe terenul învecinat se construieşte un bloc, care actualmente a ajuns la etajul treisprezece...

In dimineaţa aceea de toamnă tîrzie, se aşeza un planşeu de beton. Deodată, o masă de zidărie, un pinion de 6 m. lungime şi o înălţime de 2,40 m. s-a prăbuşit. Blocul în construcţie era despărţit de imobil de un simplu gard obişnuit. Pornind de sus, masa a basculat, a sfărîmat acoperişul imobilului vecin. Trecînd apoi de-a lungul etajelor şi a ajuns ţăndări în subsol. Toată casa era literalmente devastată de trecerea imensului bloc, care a antrenat, în căderea sa, etajele superioare. In bucătăriile din subsol, zidurile şi mobilele erau făcute zob.

Acest extraordinar accident, care ar fi putut avea un epilog catastrofal, s-a produs puţin după ora zece dimineaţa. Din fericire, infirmiera era plecată în concediu, iar Armand Meurant ieşise cu cîteva minute mai înainte din casă, ca să se ocupe de ultimii trandafiri de toamnă. Nici el nu a ştiut de ce, a ridicat ochii, exact în momentul în care uriaşa secţiune a pinionului a basculat. A mărturisit, încă palid de emoţie :

— Am văzut zidul căzînd ca o bombă, traversînd acoperişul a cărui ţigle au zburat în toate părţile. A urmat un puternic zgomot. M-am gîndit să fug. Am sărit gardul şi am aterizat pe... şantier, unde toţi s-au grăbit să-mi vină întrajutor. Erau îngroziţi. Mă crezuseră îngropat sub dărîmături.

Pompierii au sosit imediat şi au luat măsuri menite să consolideze clădirea. Năpraznica întîmplare nu a făcut nici o victimă omenească. Şi aceasta este ce trebuie reţinut.

(S-a petrecut în toamna anului 1972 în Belgia).

MILIARDUL NEŞTIINŢEI

• In lume — un miliard de neştiutori de carte. • Cifra a fost calculată cu ajutorul... ordinatoarelor • „O sursă de irosire a resurselor umane" • Harta analfabetismului şi cea a subdezvoltării se suprapun • Asia — cel mai mare „rezervor de analfabeţi" • „Oamenii uitaţi ai Americii" • Pentru un şcolar se alocă de 78 de ori mai puţin decît pentru un militar

DACĂ NE-AM IMAGINA că unicul mijloc de comunicare între oameni ar fi scrisul, faptul că unii dintre pămînteni au reuşit să pună piciorul pe suprafaţa Lunii ar fi rămas necunoscut de aproximativ un miliard de semeni ai noştri. Pentru că acesta este numărul neştiutorilor de carte care există astăzi în lume, aşa cum reiese din datele statistice întocmite sub egida UNESCO. După un studiu întreprins în 198 ţări şi teritorii, cifrele dezvăluie o realitate ce pare greu de crezut, mai ales dacă este pusă alături de colosalele cuceriri semnalate în multe domenii ale ştiinţei şi activităţii practice : **peste 44 la sută din populaţia globului, a cărei virstă trece de 15 ani, este analfabetă. Procentul analfabeţilor adulţi depăşeşte 65 la sută în timp ce numărul copiilor care, deşi ajunseseră la virsta adecvată, nu aveau noţiunea şcolii, atingea un sfert de miliard.** Poate ar mai trebui adăugat că la aceste cifre globale ale analfabetismului s-a ajuns prelucrînd datele culese cu ajutorul celor mai perfecţionate calculatoare electronice...

DUPĂ UNELE ESTIMĂRI, mai mult de o treime a populaţiei ce trăieşte şi îşi desfăşoară activitatea pe Terra nu are acces la valorile culturii dobîndite şi transmise, de-a lungul istoriei şi civilizaţiei de veacuri ale umanităţii. „Este cea mai scandaloasă irosire a resurselor umane" declara, nu de mult, René Maheu, directorul general al UNESCO. Desigur, cifrele globale exprimă o anumită stare de lucruri, dar ele nu pot ascunde, totuşi, că cea mai mare pondere o reprezintă analfabeţii din ţările în curs de dezvoltare. Aici, neştiinţa de carte împarte cu şomajul şi subnutriţia primele locuri într-un clasament inedit al flagelelor cu mare răspîndire. **Cumularea datelor obţinute în 43 de state din Africa, Asia şi America Latină a dat la iveală o cruntă — deşi, oarecum previzibilă — realitate : aici se concentrează nu mai puţin de 88 la sută din analfabeţii lumii.** Este clară concluzia ce se impune : numărul cel mai mare al celor ce nu ştiu încă să desluşească slova scrisă se întîlneşte acolo unde, de-a lungul secolelor, s-au simţit cel mai mult — în unele locuri se mai manifestă şi în zilele noastre — exploatarea, dominaţia, practicile coloniale. Pentru că interesa sau mai interesează numai profitul, spolierea de resurse, cu cheltuieli cît mai puţine. In 1971 — şi de atunci situaţia nu s-a schimbat cu nimic — Asia era ceea ce un ziarist numea cel mai mare „rezervor de analfabeţi" din lume. **Numai în India, din 150 milioane de adulţi, 109 milioane sînt analfabeţi. In altă zonă a globului, America Latină, Guatemala se remarcă cu 2,5 milioane neştiutori de carte, la o populaţie ce trece cu puţin de cinci milioane.**

CEEA CE SURPRINDE este faptul că, deşi nu se întîlneşte aceeaşi situaţie dezolantă, sînt şi ţări dezvoltate în care, cu toate succesele obţinute pe planul ştiinţei, sînt prezente unele aspecte de-a dreptul surprinzătoare : **în Franţa erau, cu doi ani în urmă, aproape un milion şi jumătate de persoane neştiutoare de carte. Ţara de unde provin primii soli ai Terrei care au călcat pe solul lunar datorită ultimelor cuceriri ale tehnicii, are nu mai puţin de trei milioane de analfabeţi.** Este cît se poate de edificatoare declaraţia lui James Allen, unul din principalii consilieri ai Casei Albe pentru educaţie : „Realizăm programul Apollo, deţinem recordul în materie de ordinatoare şi, în acelaşi timp, societatea noastră face, practic, prea puţin pentru a învăţa să scrie şi să citească peste trei milioane de analfabeţi care mai există în ţară". Ceea ce atrage atenţia, însă, în ţările capitaliste dezvoltate este discrepanţa procentului de neştiutori de carte în privinţa diferitelor pături sociale. Aşa cum remarca ziarul „New York Times" cele trei milioane de analfabeţi provin din acea lume pe care o denumeşte „a oamenilor uitaţi ai Americii", unde veniturile sînt „cu mult sub nivelul sărăciei". Aici, datorită condiţiilor precare de trai, copiii nu merg la şcoli, pentru a putea munci alături de părinţi, pentru a prelua o parte din povara de pe umerii acestora. Cînd a fost întrebat de un redactor al companiei de televiziune C.B.S. de ce nu-şi trimite copiii la şcoală, Alvaro Rodriguez, muncitor agricol în Texas, a răspuns : „Aş vrea mult ca şi copiii mei să meargă să înveţe, pentru a nu mai fi obligaţi să ducă aceleaşi poveri ca mine. Dar, pentru a trăi, ei au nevoie de hrană, pe care o pot avea numai muncind alături de mine pe cîmp".

UN ASPECT APARTE se remarcă în ţările occidentale în care conviet̨uiesc mai multe rase : cele dominante, numără, invariabil, mai puţini analfabeţi. In S.U.A. în rîndul populaţiei albe între 14 şi 24 ani, procentul neştiutorilor de carte este de 0,8 la sută, pe cînd, atunci cînd e vorba de populaţia de culoare, cei analfabeţi sînt în număr de patru la o sută de persoane. „Imensa majoritate a analfabeţilor din ţara noastră — remarca, într-un interviu, August Haekins, cunoscut jurist din California — provine din rîndurile negrilor şi ale aşa-numitelor minorităţi etnice din ţară. Cum se poate spera ca juriştii, comercianţii şi alţi oameni de afaceri, adică tocmai cei care-i supun discriminării, să-i alfabetizeze ?" **Concluzia enunţată este şi mai evidentă dacă ne aruncăm ochii pe două cifre ce oglindesc starea de fapt din „citadela apartheidului", Republica Sud-Africană. In timp ce, dintr-o sută de albi, doi nu ştiu să scrie şi să citească, la populaţia autohtonă, majoritară, procentul este de-a dreptul uluitor : 75 la sută din persoanele „de culoare" sînt analfabete.**

DESIGUR, nu trebuie negate unele rezultate favorabile obţinute în bătălia pentru eradicarea analfabetismului. Potrivit datelor publicate de organismele Naţiunilor Unite, în ultimii 20 de ani peste 600 milioane de analfabeţi au învăţat să se bucure de binefacerile desluşirii cuvintelor scrise. S-a ajuns aici prin coroborarea iniţiativelor fiecărei ţări interesate cu măsurile întreprinse pe plan internaţional. In special în ţările ce şi-au dobîndit independenţa s-a semnalat o adevărată intensificare a eforturilor. In multe din tinerele state s-a alocat, în acest scop, pînă la a cincea parte din bugetul naţional, au fost elaborate veritabile strategii de combatere a neştiinţei de carte. Astfel, **guvernul Indiei a pus în aplicare un program de 10 ani, la capătul căruia cîteva zeci de milioane de persoane vor ieşi din „întunericul neştiinţei". In Iran, folosirea „armatei ştiinţei" a dat bune rezultate în cele aproximativ 65 000 sate. Recent, în Irak, s-au alocat credite suplimentare în vederea dezvoltării reţelei şcolare. Se preconizează imprimarea unui ritm accelerat în construirea noilor localuri destinate învăţămîntului. In Republica Chile a fost lansată „campania pentru eradicarea analfabetismului" care, angrenînd majoritatea cadrelor didactice, urmăreşte să pună capăt situaţiei existente : 600 000 locuitori nu ştiu carte, din care două treimi sînt în mediul rural.**

ŞI TOTUŞI, situaţia continuă să fie alarmantă. Pentru că, deşi se obţin unele succese, ele sînt relative, numărul global al analfabeţilor scăzînd foarte puţin ; **la O.N.U. se aprecia că în anul 2000 aproximativ 15 la sută din populaţia globului va continua să rămînă analfabetă. Căutînd să afle cauzele ce determină această stagnare, experţii apreciază că principalele sînt : situaţia ce s-a perpetuat de-a lungul anilor, imposibil de rezolvat într-un timp scurt ; explozia demografică superioară ritmului de creştere a şcolarităţii ; insuficienţa resurselor materiale ; împrejurările economico-sociale locale.**

SE ALOCĂ, într-adevăr, aşa cum am văzut, o mare parte din bugetul ţărilor în curs de dezvoltare. Dar, cel mai adesea, însuşi acesta este insuficient... Incet, încet proiectele iniţiale sînt întîrziate, iluzia se destramă. Cu 11 ani în urmă, la Addis Abeba, ţările africane preconizau ca anul 1980 să fie termenul limită pentru cuprinderea în sistemul de învăţămînt a tuturor copiilor de vîrstă şcolară. Acum, însă, experţii îşi dau seama că ţelul este greu de atins, pentru că, în timp ce într-un deceniu, numărul copiilor şcolarizaţi se măreşte cu doi la sută, numărul celor ce ating vîrsta şcolii şi nu pot frecventa cursurile din cauza insuficienţei clădirilor sau cadrelor didactice, creşte într-o proporţie incomparabilă.

LIPSA LOCALURILOR adecvate este, se pare, o foarte acută problemă. O anchetă efectuată în Guatemala releva că din 600 şcoli vizitate, numai 40 corespundeau în sensul propriu destinaţiei. Cît despre ritmul construcţiei de clădiri noi în unele ţări cu un procent ridicat de analfabeţi, este semnificativ aspectul redat de ziarul elveţian „Neue Zürcher Zeitung", care zugrăvea starea învăţămîntului din Portugalia ca „un tablou trist al unei înapoieri culturale, plină de consecinţe". Din 120 şcoli ce trebuiau construite în trei ani, au fost date în folosinţă doar... 22. Iar în loc de angajarea, în acelaşi interval de timp, a 4 000 profesori, au fost încadraţi numai 500. Mai miră, oare faptul că această ţară numără aproape cinci milioane de analfabeţi ?

ESTE UNANIMĂ PĂREREA că şi în domeniul învăţămîntului se manifestă cu pregnanţă decalajul dintre statele industrializate şi ţările în curs de dezvoltare. Cu toate că pe teritoriul acestora din urmă trăiesc aproape trei sferturi din populaţia mondială, alocaţiile pentru educaţie nu reprezintă decît 11 procente din suma globală afectată. **In 1968, cheltuielile alocate educaţiei în ţările dezvoltate au depăşit 120 miliarde dolari, cele din ţările în curs de dezvoltare erau sub 12 miliarde. Discrepanţa se menţine şi în privinţa cadrelor didactice. Statele în curs de dezvoltare au cu 65 milioane mai mulţi copii de vîrstă şcolară decît cele industrializate.**

Dar numărul învăţătorilor şi profesorilor este aproximativ acelaşi în ambele părţi.

PROFESORI, ŞCOLI, MANUALE — iată principalele elemente ce sînt adevărate „obiecte de lux" pentru un miliard de oameni ce nu cunosc încă satisfacţia de a-şi pune semnătura pe o hîrtie sau de a citi numele copiilor lor pe certificatul de naştere. Dar aceste elemente trebuie să preocupe comunitatea umană. Pentru că rezolvarea, se ştie de mult această, există. Milioane de dolari ce ar putea fi transformate în şcoli, cărţi, caiete sînt irosite pentru bombe, pentru descoperirea altor mijloace de distrugere. Numai cheltuielile anuale pentru un soldat erau evaluate, de un expert american, la 7 800 dolari. In aceeaşi perioadă, pentru educarea unui copil se aloca 100 dolari. De 78 de ori mai puţin. Şi, poate, dacă s-ar ţine seama că numai două procente din cheltuielile mondiale făcute anual pentru înarmare ar asigura şcolarizarea pe timp de patru ani a tuturor analfabeţilor din lume, s-ar găsi „miraculoasa" soluţie a lichidării analfabetismului şi subnutriţiei din lume. Numai că aceasta cere ca armele distrugătoare să fie schimbate cu cele paşnice — cărţi, caiete, şcoli — singurele capabile să învingă în acel „război" ce trebuie declanşat — o cere raţiunea ! — împotriva neştiinţei de carte.

Ion STOICA

O imagine mai mult decît grăitoare a penuriei de şcoli din unele ţări în curs de dezvoltare. Cei ce n-au putut ocupa un loc aici, îngroaşă numărul analfabeţilor...

In lipsa pupitrelor, un mod mai puţin obişnuit de a desluşi secretul slovei scrise...

MAI EXISTĂ ENIGME? ● MAI EXISTĂ ENIGME? ● MAI EXISTĂ ENIGME? ● MAI EXISTĂ ENIGME? ● MAI EXISTĂ ENIGME?

CASTELLUM CARPORUM

de prof. univ. dr. docent Dumitru TUDOR

● Unde a fost castelul carpilor amintit de o inscripție din secolul III ? ● Carpii alcătuiau o uniune de triburi geto-dacice care au dat numele lor Munților Carpați ● Descoperirile arheologice localizează „Castellum Carporum" la răsărit de Olt.

În ajunul primului război mondial, arheologii maghiari descopereau în ruinele cetății romane Intercisa (azi Dunapentele) un fragment dintr-o piatră funerară al cărei text latinesc a putut fi însă reconstituit abia după cincizeci de ani de către epigrafistul Sandor Soproni. Din lectura acestui epitaf aflăm că soldatul Publius Aelius Proculinus, după ce trecuse prin mai multe unități militare romane, fusese mutat în cohorta a șaptea din garda pretoriană, pe timpul împăratului Filip Arabul (244-249). În această ultimă unitate „murise pe timpul unui război din Dacia, la localitatea „Castelul Carpilor" (Castellum Carporum). Părinții săi, care locuiau la Intercisa, i-au ridicat un cenotaf, în cimitirul orașului, drept amintire.

Dacă în privința datării războiului, învățații au ajuns la un acord aproape unanim, nu tot așa a fost rezolvată problema localizării acestui enigmatic „Castel al Carpilor". Editorul inscripției se gîndea la existența unei cetăți purtînd acest nume, ridicată de carpi pe teritoriul estic al Transilvaniei sau undeva la nordul Daciei, în ținutul carpic. Regretatul arheolog Mihail Macrea se declara pentru o cetate fortificată de carpi în regiunea din fața Pannoniei inferioare (Ungaria), deoarece prin acele locuri geograful Ptolemeu (sec. II. e. n.), amintește localitatea Carpis. Același învățat se gîndea și la posibilitatea instalării carpilor în timpul invaziei lor, într-un castru roman de pe Olt, ca cel de la Romula-Malva sau cel de la Slăveni, ipoteză ce trebuie înlăturată a priori. În sfîrșit, acum nouă ani, arătam că acest Castellum Carporum, trebuie căutat pe undeva prin Muntenia, deoarece pe vremea lui Filip Arabul carpii se găseau bine fixați la răsărit de Olt, de unde porniseră atacul asupra Daciei și Moesiei inferioare (nordul Bulgariei).

O știre din istoricul Zosimos (sec. V. e. n.), precum și descoperirile arheologice din ultimii treizeci de ani ne ajută astăzi să întărim această ultimă localizare pentru Castellum Carporum. Autorul grec notează următoarele despre luptele amintite : „Socotind că în felul acesta își va vedea întărită domnia, Filip (Arabul) a pornit cu oastea împotriva carpilor, care acum (anii 245-247) pustiau meleagurile de lîngă Dunăre. Și, avînd loc o bătălie, barbarii n-au îndurat atacul, ci **au fugit într-o cetate,** unde au fost împresurați. Văzînd că, aceia dintre ei care se împrăștiaseră în toate părțile se strîng laolaltă, au prins curaj. Ei năvăliră afară din cetate și pe negîndite se năpustiră asupra oștirii romane. Dar neputînd ține piept atacurilor (cavaleriei) maurilor, ei propuseră „o înțelegere pe care Filip a primit-o ușor".

Din relatările lui Zosimos rezultă în primul rînd, destul de clar, că luptele s-au desfășurat pe țărmurile Dunării inferioare (dobrogene, muntene, bulgare și oltene). Istoricul mai arată că atacuri înverșunate s-au dat în împrejurimile „unei cetăți", așezată de romani, și care pentru noi este identică cu Castellum Carporum din inscripția de la Intercisa. Prin **Castellum** se înțelege **o întăritură militară,** fie de pămînt, fie de piatră etc. În cazul de față, ea nu poartă un toponimic autohton geto-dacic care să indice o veche așezare stabilă, ci romanii au denumit-o Castellum Carporum cu prilejul războiului, nume ce trebuie tradus prin expresia **„tabăra întărită a carpilor".** Este deci vorba de o fortificație temporară, desigur cu șanțuri, valuri și palisade. Unde se găsea aceasta, nu putem ști precis. În orice caz ea trebuie căutată în zona de deal sau de cîmpie a Munteniei, adică în acel ținut de unde năvăliseră carpii peste Olt și pe drumurile pe care ei fuseseră urmăriți de oștile lui Filip.

Din spusele lui Zosimos, rezultă că nu toți luptătorii carpi încăpuseră în tabăra fortificată, ci mulți se împrăștiaseră în jur ca să atace pe neașteptate pe asediatori, însă planul lor a fost dejucat de cavaleria maură din oștirea împăratului. Acești mauri sînt cunoscuți din scenele Columnei lui Traian și din diferite izvoare istorice, ca cei mai destoinici călărași folosiți la urmărirea inamicului, ca în luptele date cu dacii, parții, britanii, germanii etc. În garnizoanele Daciei existau mai multe escadroane de cavalerie maură, pe care, fără îndoială, Filip Arabul le-a folosit pentru obținerea victoriei sale de lîngă Castellum Carporum.

Dîrzenia carpică l-a silit pe împărat ca, în timpul incursiunilor inamice, să-și arunce în luptă și garda sa formată din pretorieni. Desigur, în aceste momente grele și-a pierdut viața soldatul P. Ael. Proculinus, căzut lîngă fortificațiile carpice de la Castellum Carporum. El a fost îngropat în locurile unde murise, iar la Intercisa părinții săi aminteau aceasta prin cenotaful păstrat fragmentar. Ce ne spun izvoarele arheologice despre aceste evenimente ?

Numai în ultimii zece ani, mai ales prin cercetările arheologului Gh. Bichir, s-a reușit a se preciza cultura materială a carpilor, populație care a dat numele său și munților Carpați. S-a stabilit că această uniune de triburi geto-dacice, prin secolul al II-lea e.n., locuia intens actualul teritoriu al Moldovei, de unde în prima jumătate a veacului următor, a pătruns și în Muntenia, pentru ca după părăsirea aureliană să se extindă în întreaga Dacie, luată de ei în primire și nu de goți. Carpii au atacat primii provincia romană de la nord de Dunăre, iar la mijlocul secolului III e.n., împreună cu goții, au devenit cei mai primejdioși dușmani ai granițel romane de la Dunărea de Jos. Istoricul Jordanes (sec. VI e.n.) îi prezenta pe carpi ca un neam de oameni totdeauna gata de război și care adesea au fost dușmănoși romanilor.

Cea mai mare invazie a carpilor în Dacia și Moesia are loc prin anul 245 e.n. și prin virulența ei a reclamat prezența lui Filip Arabul pe teatrul de război de la Dunărea de Jos, timp de trei ani (245—247). Îngroparea de tezaure monetare este o dovadă că atacul lor a pornit din Muntenia, s-a extins asupra celei mai mari părți din Dacia sudică, străpungînd limesul transalutan, o graniță fortificată romană ce trecea pe lîngă Tr.-Măgurele-Roșiorii de Vede-Costești-Pitești-Cîmpulung Mușcel-Rîșnov. După ce au trecut Oltul, carpii au prădat castrul roman de la Slăveni și au jefuit orașul Romula-Malva (Reșca, lîngă Caracal). O ramură a invadatorilor a pătruns pe Olt în sus, cei puțin pînă la Pons Aluti (Ioneștii Govorei) unde au ars castrul roman. Un mare grup carpic a jefuit cîmpia Olteniei de azi, drumul fiindu-ne indicat de îngroparea multor tezaure monetare și de arderea tîrgului Aquae (Cioroiul Nou-Dolj). Alții au trecut Dunărea în Moesia, probabil pe la Sucidava (Corabia-Celei).

În acest timp Filip Arabul, care abia încheiase pacea cu parții în Orient, a venit repede la Dunăre cu armatele de acolo și a deschis războiul cu carpii pe care cu greu i-a aruncat dincolo de Olt. Pînă unde i-a urmărit pe teritoriul Munteniei, am putea ști numai dacă s-ar identifica locul acelui **Castellum Carporum.** Cert este că în urma încheierii păcii, Filip Arabul ia măsuri de refacere a regiunii devastate. De astădată ne vorbesc inscripțiile. Castrele de la Slăveni și Ioneștii Govorii sînt restaurate : colonia Romula-Malva se închide cu două rînduri de ziduri defensive ; Sucidava (poate și Dobreta-Tr.-Severin) își iau aceleași măsuri de apărare. Textele epigrafice ne indică că toate aceste lucrări s-au făcut manu militari, cu soldați din legiunile și trupele auxiliare ale multor provincii care participaseră pînă atunci la „războiul cel greu cu carpii." Bucuros de încheierea acestui război în care pierduse mulți oameni, unii chiar din garda sa, cum a fost soldatul Proculinus, Filip Arabul își ia titlul de „Mare învingător al carpilor" (Carpius Maximus). Monetăriile din imperiu popularizează și ele această izbîndă prin emisiuni de piese ce poartă legenda Victoria Carpica.

Din Dacia împăratul va pleca liniștit spre capitala imperiului, ca să sărbătorească un mileniu de la fondarea Romei. În acest timp (248 e.n.) la Dunărea inferioară prin alianța carpo-gotică se adunau nori și mai amenințători pentru liniștea imperiului.

Vechi temelii din secolul XIII găsite sub construcții din secolul XIV

Legendă și realități istorice la Curtea de Argeș

de dr. N. CONSTANTINESCU
cercetător principal la Institutul de arheologie

Cercetările arheologice aruncă noi lumini asupra Curții de Argeș și a întemeierii Țării Românești ● Ele coboară istoria cu un secol și chiar cu două față de ceea ce se știa pînă acum în problema genezei statului feudal muntean ● O fază de viețuire premergătoare epocii lui Basarab I : s-au găsit monede din secolele XII-XIII. Vechea biserică datează de la începutul veacului XIII.

Să luăm exemplul vetrei istorice a Argeșului.

Aici, legenda și personajul ei de acoperire sînt acasă, în mai mare măsură decît în orice altă parte. În Argeș îl aduce **Cronica țării** — după etapa „descălecătoare" din Cîmpulung — pe Radu Negru Vodă, dar îl așază **aici** în scaun și nu la Cîmpulung, **aici** îi știa mormîntul („în biserica lui") ; **aici** i se putea vedea chipul săpat pe piatră. Sîntem deci la Curtea domnească. De asemenea, elementul popular de tradiție, al cărui suflet nu se împacă totdeauna cu creația singulară (ca persoană) pentru același timp și același loc, îl readuce — „pe Argeș în jos"... pe Negru Vodă, legîndu-i numele de ctitoria din 1517 a lui Neagoe Basarab, din alt colț al vetrei argeșene.

Dar iată că Argeșul începe să arunce cu totul alte lumini asupra istoriei locului și a Țării Românești, datorită recentelor explorări arheologice desfășurate la Curtea domnească. De această dată metoda elimină posibilitatea de a ignora, cum ar fi spus Nicolae Iorga, **bietele fapte locale** — adică tocmai cărămizile de care aminteam adineauri. Și trebuie să evidențiem acest lucru, întrucît, cum vom vedea îndată, **istoria coboară la Argeș cu un secol bun înapoi față de ceea ce se știa pînă acum.**

Cercetările arheologice la care ne referim ne-au permis, în primul rînd, să cunoaștem mai bine opera voievozilor din veacul al XIV-lea. Este vorba de Basarab I, care construiește curtea voievodală aflată azi în ruină — și anume, **în jurul anului 1340** și apoi de Vladislav I (sau Vlaicu Vodă) ctitorul **din temelie** al splendidei Biserici domnești de alături, **terminată la 1369.** Am expus cu alte prilejuri temeiurile documentare ale acestor datări, decurgînd din observații directe în teren și asupra monumentelor propriu-zise (și vom reveni curînd asupra lor, într-o lucrare monografică aflată în pregătire).

Un dialog imaginar ar fi continuat astfel :

— Curtea e înălțată, zici, în jurul anului 1340 ? Atunci înseamnă...

— Da, da, înseamnă că la 1 330 Carol Robert vedea alte acareturi voievodale la Argeș ; se vedeau atunci, în acea toamnă memorabilă, vechile alcătuiri ale curții feudale timpurii dinainte de secolul al XIV-lea — felurite construcții din piatră, cărămidă și lemn, din păcate pierdute pentru știința noastră, deoarece pe locul lor s-a clădit actualul spital orășenesc, iar în preajma acelei curți se afla o mică biserică adăpostită într-o incintă de piatră. După dramaticele, evenimente provocate de invazia regelui amintit, înfrînt în cele din urmă, Marele Basarab Voievod a găsit de cuviință să renunțe la vechile construcții și să înalțe propria-i curte, păstrînd însă bisericuța de închinare. A venit apoi rîndul nepotului său, Vlaicu Vodă, care a dărîmat și această biserică — clădind pe același loc marea Biserică domnească din Argeș...

Semnificația majoră a cercetărilor de la Curtea de Argeș constă, așadar, în definirea **unei faze de viețuire premergătoare epocii lui Basarab** (veacului al XIV-lea în genere), **fază ce include în întregime veacul al XIII-lea.** Într-adevăr, descoperirile numismatice sînt grăitoare în această privință ; cea mai veche monedă de la Argeș aparține ultimului împărat bizantin dinainte de cucerirea latină — Alexios III Anghelos, 1195—1203 — și este urmată de alta, provenind din același sud bizantin, de data aceasta de la despotul din Salonic, Theodor Anghelos Ducas Comnenus, **1224—1230** ; ultima monedă datează faza de existență a vechii biserici dispărute, dar este lesne de dedus că ansamblul civil de construcții trebuie să fie mai vechi decît biserica. Mai mult, descoperirile arheologice din anii 1971—1972 ne-au permis noi observații care ne îndreptățesc să reevaluăm problema datării vechii biserici. Într-adevăr, datarea propusă (1220—1235) ne apare acum prea tîrzie, opinînd în consecință că edificiul datează chiar de la începutul veacului. Cîteva monede găsite datează de la finele veacului — una aflată încă în 1920, fiind bătută de regele ungur Ladislau IV Cumanul, **1272—1290,** altele provenind tot din Bizanțul Paleologilor, de pildă, de la Andronic II și Mihai IX, **1295—1320.**

Din toate acestea se vede că data pretinsului descălecat, din Cronica țării 6798/1290), devine, una oarecare, fiind prea tîrzie în raport cu descoperirile de la Argeș, cu realitățile istorice de aici. De asemenea, oarecum tîrzie ni se pare acum și data de 1247 — cînd, prin cunoscuta Diplomă a Ioaniților, aflăm de existența în stînga Oltului a „țării voievodului Seneslau al românilor" **(terra Szeneslai woiawode Olatorum),** identificată în zona Argeșului — **iar noi îl vedem pe acest voievod zidind în vechea curte din Argeș și închinîndu-se în vechea biserică de aici.** Cu alte cuvinte, **ALTCINEVA, la rădăcina veacului al XIII-lea și eventual încă în cel precedent, și-a durat la Argeș acel cadru de existență din care va crește apoi, organic, viitorul stat feudal muntean. Cine va fi fost și cum se va fi numit ? — iată întrebări încă fără răspuns...**

Rămîn însă faptele, la care se vor adăuga desigur altele, și ele ne îndreptățesc să afirmăm continuitatea noastră, pe pămîntul nostru. Vorba lui Miron Costin : **„Biruit-au gîndul să mă apuc de această osteneală, să scot lumii la vedere felul neamului..."**

Argeș : Biserica domnească. Urme ale vechii construcții din secolul XIII suprapuse de morminte din secolul XIV

Vechimea Hanului Gabroveni

de Panait I. PANAIT
șef de secție la Muzeul de istorie a municipiului București

● Un șanț săpat pe strada Gabroveni a scos la iveală urmele unei porțiuni din palanca Curții domnești ● Șirul de trunchiuri de lemn găsit pe o distanță de 20 de metri denotă că Hanul Gabroveni a fost ridicat după 1798

O imagine din București de altădată : un han din cartierul comercial al Lipscanilor

Cînd porțile masive de fier ce străjuiesc intrarea caselor din str. Lipscani nr. 22 se deschid scrîșnind din balamalele lor mult încercate de vreme, în față se arată un culoar prelung ce se oprește într-un alt rînd de porți ce permit ieșirea din str. Gabroveni. Acum liniștea și-a pus pecetea peste zidurile atacate de mușchi și fisurate haotic. Este o liniște vremelnică, deoarece Hanul Gabroveni, acest pasaj între două vechi străzi bucureștene, se află în pragul unor ample lucrări de restaurare.

O veritabilă uliță negustorească medievală

Din însemnările risipite în multele documente bucureștene răzbat știri interesante despre negoțul de altădată, despre aspectul ulițelor orașului feudal. Dar prefacerile intervenite în acest centru, îndeosebi în ultimul veac, au produs metamorfoze radicale care fac extrem de anevoioasă reconstituirea imaginii Bucureștilor secolelor XVIII-XIX, ca să ne oprim numai la această perioadă. Și iată că din conglomeratul acesta de case pretențios ornamentate cu motive florale și zoomorfe, sau durate din beton și sticlă țîșnește aspectul vechi străjuit parcă simbolic de porți masive de fier. Fiindcă în fond Hanul Gabroveni reproduce în mod fidel nu numai aspectul unei clădiri negustorești, ci și unele din trăsăturile uliței de altădată. Un culoar îngust de circa 5 m flancat de două șiruri de prăvălii cu uși și ferestre dotate cu obloane de fier cu bare masive, cu închizători tainice. În dreptul fiecărei uși cîte două trepte de piatră te îmbie să pătrunzi în prăvălia umplută altădată cu diferite vase de aramă sau cupru lucrate la Gabrovo, Moscopole sau Istanbul, cu țesături colorate în nuanțe vii, cu citrice, mirodenii și multe altele. Acum, din fostele dughene au rămas două săli lungi de la o stradă la alta, paralele, impresionant de înalte, acoperite de bolți ovale susținute pe arce scurte și dublouri. Totul este aici neobișnuit de înalt : ușile, ferestrele camerelor și chiar subsolurile închise și ele cu o boltă continuă semicilindrică. Numai extremele din Lipscani și Gabroveni au beneficiat de încăperi la etaj. Șirul de camere de pe corpul vestic s-a adăugat abia către sfîrșitul sec. al XIX-lea. Intrarea principală era în str. Lipscani unde gangul de acces este mult mai adînc. Tot acest dreptunghi este susținut pe pivnițe extrem de spațioase. Cu greu mai putem avea din orașul feudal subsoluri atît de impunătoare ca acelea de la Gabroveni. Capacitatea lor de depozitare întrece cu mult subsolurile Hanului cu Tei aflat în imediata apropiere și ele reamintesc ceva din partea inferioară a Palatului voievodal. Toate aceste calități conferă Hanului Gabroveni un loc aparte în șirul monumentelor feudale bucureștene.

Un oaspete francez în 1739 la Hanul Gabroveni ?

Istoricii bucureștenilor au catalogat de mult timp Hanul Gabroveni ca fiind un edificiu datorat primei jumătăți a secolului al XVIII-lea. Izvorul principal a fost însemnările unui mult prea pretențios oaspete francez sosit pe malurile Dîmboviței în 1739. Este vorba de Jean-Claud Flochat care, însoțit de un dregător al Curții domnești, face o lungă plimbare pe ulițele orașului. Notîndu-și impresiile el menționează că domnitorul Constantin Mavrocordat a înălțat, pentru ca să-și „veșnicească gloria în toată strălucirea ei — un „bezistan" am spune noi — un bazar unde se vînd obiecte de valoare. Este o clădire mare — notează el — pătrată, în felul halelor, avînd de jur împrejur dughene. Ele nu pot fi ocupate decît de negustori străini, români, greci, turci sau unguri ; dar nici unul din aceștia nu se pot așeza aici pentru totdeauna, își vînde mărfurile aduse și de îndată ce le-a vîndut trebuie să plece". Și însemnările continuă cu aprecieri asupra străzilor, a caselor, a morilor de pe Dîmbovița, a unei pompe ce trebuie să alimenteze fîntînile țișnitoare ale Curții domnești ș.a. Nici un cuvînt despre locul hanului sau despre numele lui. Pornindu-se totuși de la această însemnare și de la înfățișarea de bezistan, este drept mai mult dreptunghiulară în realitate decît pătrată, s-a căzut de acord că hanul menționat este cel din Gabroveni. Dar lucrurile s-au complicat cînd s-a emis ipoteza că un alt han — cel numit Constantin Vodă, nu a fost înălțat de Constantin Vodă Brîncoveanu, ci de unul din succesorii săi. Și atunci nu cumva Flochat s-a referit la construcția aflată pe locul Palatului Muzeului de istorie al Republicii Socialiste România, pe care planurile îl descriu ca fiind într-adevăr pătrat? Mergînd mai departe cu investigația s-a constatat că nici unul din planurile secolului al XVIII-lea nu redă construcția Hanului Gabroveni. Ori este puțin probabil să fi scăpat din atenția meticuloșilor cartografi austriaci din 1789-1791 un atare edificiu aflat pe latura de nord a Curții Vechi pe care ei o înfățișează destul de corect.

Ce spun descoperirile arheologice

O revelatoare descoperire a fost făcută întîmplător în vara anului 1972 pe str. Gabroveni. Un șanț, atît de obișnuit în zona respectivă în ultimul timp, a căzut în dreptul caselor de la nr. 27-39 peste un șir de trunchiuri de lemn urmărit pe o lungime de cca 20 m. Erau stîlpi cu diametru de 0,20-0,25 m puși unul lîngă altul, lăsînd să se înțeleagă existența unei palănci. Gardul acesta intra sub latura sudică a Hanului Gabroveni îndreptîndu-se spre Bărăție. Ori se știe din însemnările juristului francez Pierre Lescolopier, trecător prin București la 1574, că terenul Curții domnești era fortificat cu trunchiuri de lemn. Ca atare limita nordică a Curții depășea actuala stradă Gabroveni în porțiunea ei dinspre B-dul 1848. Cu ocazia unei succinte cercetări în subsolul Hanului Gabroveni, aproximativ pe aliniamentul palancei, s-a reperat un zid identic cu cel surprins în curtea Hanului Manuc și atribuit lui Constantin Vodă Brîncoveanu. Deci și la începutul sec. al XVIII-lea limita terenului domnesc se menținea neschimbată în acest loc. Aparițiа unei construcții foarte lungi cum este fostul han în condițiile existenței Curții domnești ar fi strangulat una din ulitele frecvent întîlnite în documentele vremii. Ca atare posibilitatea datării Hanului Gabroveni înainte de anul 1798 cînd a fost scoasă la mezat Curtea Veche rămîne foarte discutabilă. Mai mult decît atît dimensiunile cărămizilor, mortarul, decorația existentă pledează mai degrabă pentru începutul sec. al XIX-lea. Este de fapt perioada unor ample construcții făcute de negustori cum este de exemplu Hanul cu Tei sau casele acelui Hagi Theodosie Gabrovaliu amenajate la poarta de sus a fostei Curți domnești. În acest caz Hanul Gabroveni este o construcție negustorească și nu domnească. Cercetările minuțioase ce se impun și aici ca și la Hanul lui Manuc vor aduce argumente suficiente pentru a spulbera această enigmă a vechiului han.

ENIGMATICA FRESCĂ ISTORICĂ DESCOPERITĂ LA CURTEA VECHE

O sesizare telefonică îi înștiința, acum un deceniu, pe cercetătorii de la Muzeul de istorie a municipiului București despre existența unui mare și ciudat tablou istoric în clădirea din strada 30 Decembrie numărul 29, clădire vecină cu casa parohială a bisericii domnești. Deoarece în acest loc arheologul Dinu V. Rosetti semnalase mai demult prezența cîtorva vestigii ale palatului domnesc, muzeografii s-au deplasat imediat spre a verifica informația. Într-adevăr, într-o ușoară nișă a zidului din fața scării interioare a imobilului, la înălțime, se vedea o porțiune dintr-o frescă înnegrită de vreme, imaginea zugrăvită direct pe tencuiala peretelui continuîndu-se, la etaj, pe o suprafață de aproximativ zece metri pătrați. **Pictura părea a fi o moștenire din perioada de funcționare a palatului voievodal, reprezentînd singura imagine istorică descoperită pe teritoriul Curții Vechi.** Cu părere de rău, oamenii de știință n-au putut atunci s-o studieze îndeaproape — fiind necesare unele amenajări, eventual chiar demolări de pereți — deoarece imobilul era locuit...

Mai tîrziu, cu prilejul lucrărilor întreprinse între anii 1968—1970, spațiul arheologilor s-au înfrățit cu cercetările amănunțite ale arhitecților, dîndu-se la iveală urmele celui mai important edificiu medieval al Bucureștilor — palatul unde au locuit Vlad Țepeș și alți numeroși voievozi ai Țării Românești. În locul fostelor case de la numărul 29 a apărut una din porțiunile cele mai bogate în resturi de construcție din secolele XVI — XVIII și anume camerele boltite de la parter, ziduri care indicau etajul palatului.

Ajungînd cu cercetările în dreptul peretului pe care era enigmatica pictură, după degajarea lui, s-a trecut la primele observații asupra operei de artă. În prim-plan se vedea un voievod călare, calul domnitorului fiind redat în galop, iar în spatele acestui personaj principal peisajul prezenta numeroase corturi ostășești întrucîtva o tabără militară. Chipul călărețului reda imaginea unui bărbat în vîrstă de 40—45 de ani, îmbrăcat cu o uniformă asemănătoare cu aceea a soldaților lui Matei Basarab din secolul al XVII-lea. **După fireturile ce împodobeau costumul militar al voievodului, după ambianța ce se degaja din succesiunea de imagini reflectate în frescă, se crede că este vorba chiar de Matei Basarab.**

Vasta panoramă zugrăvită multicolor în această frescă situată pe teritoriul Curții Vechi ridică trei întrebări importante ce-și așteaptă răspunsul : **cine este în mod sigur voievodul pictat în frescă, în ce perioadă a fost realizată opera de artă și cine este autorul ei ?** Sînt întrebări legate nu numai de dezvăluirea genezei picturii respective, ci și de aflarea elementelor istorice oglindite care reprezintă un moment important din trecutul orașului nostru, al Țării Românești.

Încercîndu-se determinarea vechimii tabloului istoric, s-a trecut la cercetarea zidului pe care este pictat. După îndepărtarea tencuielilor, după efectuarea măsurătorilor și a analizelor de mortar, concluzia i-a surprins pe oamenii de știință : peretele data din... primele decenii ale secolului al XIX-lea ! O dată stabilit acest lucru, s-a încercat explicarea prezenței unei asemenea fresce în acest loc, ajungîndu-se la ipoteza că unul din beneficiarii scoaterii la mezat a curții domnești în anul 1798 a ținut să lase în acest mod posterității o mărturie a funcționării cîndva aici a casei voievodale.

Deși specialiștii în domeniul istoriei artei nu și-au spus pe de-a întregul cuvîntul **se crede că fresca a fost realizată în prima jumătate a secolului XIX,** perioadă în care evocarea subiectelor istorice a cunoscut o intensă manifestare. În primăvară se va trece la studierea amănunțită a picturii ; pînă atunci, ea a fost protejată de restauratori, fiind acoperită cu o pojghiță de material plastic peste care s-a așternut un subțire strat de ipsos și o plasă de sîrmă. Vizitatorii, Curții Vechi vor avea astfel posibilitatea, la primăvară, să admire această operă de artă care completează în mod evocator atmosfera de la curtea domnească...

Circuitul muzeal de la curtea domnească se va îmbogăți cu alte cîteva secvențe necunoscute publicului, care, în viitorul sezon, va putea viziona casele voievodale înălțate în a doua jumătate a secolului al XVI-lea. Deși ne găsim în plină iarnă, lucrările de cercetare au continuat pînă de curînd, **scoțînd la iveală noi porțiuni din subsolurile caselor ridicate pe latura de est a bătrînelor ziduri durate de meșteri lui Vlad Țepeș. Notăm faptul că aceste vestigii alcătuite din ziduri înalte de 6—7 metri înaintează sub masivul bloc din strada Covaci numărul 6,** restauratorilor revenindu-le acum sarcina de a găsi soluțiile corespunzătoare simbiozei dintre vestigiile prezentate muzeistic și ansamblul de clădiri din imediata vecinătate.

Pagină realizată de Simion SĂVEANU

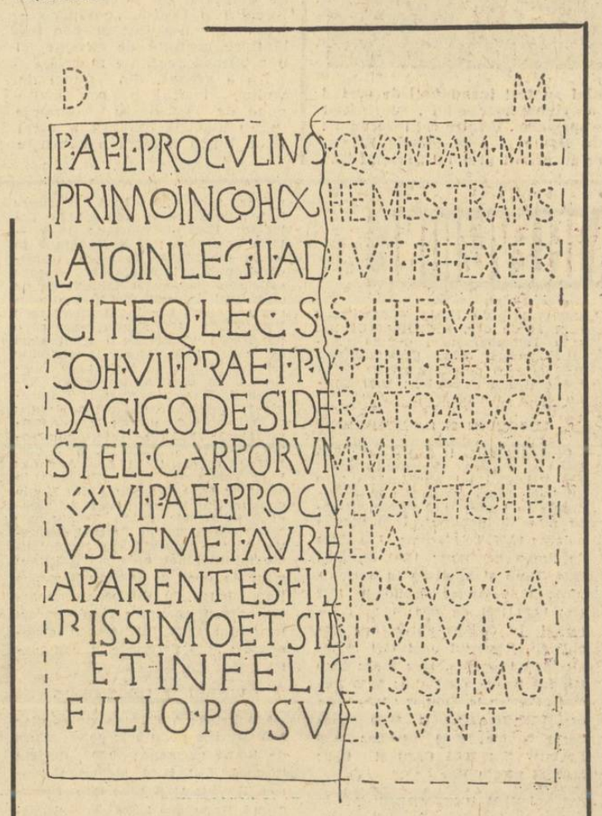

Piatra de mormînt a soldatului pretorian P. Aelius Proculinus, mort la Castellum Carporum

SPIRALE

Ilarie Voronca (II)

de Eugen BARBU

Sigur că dacă vorbim despre Ilarie Voronca nu putem să nu ne amintim de Vinea, Stephan Roll, Gellu Naum, și Trost, Gherasim Luca, H. Bonciu și alții, de marea familie a suprarealiștilor români, una dintre primele, dacă nu prima în lume, nu putem să nu ne amintim de revistele „Unu", „Integral", „H.P. 75", „Contimporanul", de „Buletinul Dada", de Urmuz, de revista „Integral". de Jacques Costin și de Ion Călugăru, de Virgil Teodorescu, de pictopoezie, de colajul în pictură, de imaginile kinestezice, de revista „Alge" și de cîți alții...

Evadat de sub pulpana lui Tzara sau a lui Breton care fluierase în biserica poeziei amorțite de reguli și metrică, așezate ca o cloșcă pe niște ouă clocite, Voronca trebuie însușit, nu fără rezerve, nu fără a lăsa deoparte ceea ce s-a perimat și nu-l mai reprezintă, lucru pe care de altfel *Editura Minerva* l-a făcut cu sîrg. Nu aș spune că o *integrală Voronca* nu ar fi fost mai interesantă, dar și atît cît avem în aceste două volume mi se pare reprezentativ pentru poet.

Trecînd la opera propriu-zisă trebuie spus de la început că evoluția de la formele tradiționale la inconformism este netă și surprinzătoare. Un poet așezat, pur, dedulcit la metaforă coabitează cu un răzvrătit plictisit să mai rimeze clasic, asta se poate vedea după datarea poemelor. Dedublarea lirică nu este deloc un inconvenient pentru Voronca. Mie mi se pare că atît bacovianul Voronca din primele poeme cît și cel năbădăios, nefrenat, ca un cal în buestru pot fi acceptați deopotrivă. Deci să încercăm să-i facem să existe pe amîndoi, prezentîndu-vi-l, cînd pe elegiac, cînd pe insurecțional, atît cît a rămas în această antologie.

Așadar, unul este Voronca din poemul „August 1942" în care cuvîntul său trage cu pușca și altul cel care cîntă localitatea Soveja de care este legat profund sentimental. Punct comun în toate, o melancolică înțelegere, o cenzurare a gestului poetic atunci cînd toate vorbele mari au fost spuse. El nu are ura unui Maiakowski, devenită artă prin upercutul poetic aplicat fără milă, exasperarea lui Voronca este parcă pusă în scenă cu minuție ; nici patos, nici jubilație, totul înăluit într-un subțire păienjeniș de tristețe. Spada acestui liric era un trandafir care ar fi făcut ca zidurile Ierihonului să se prăbușească numai din aluzia frumuseții rozei, ridicate deasupra cetății. Dar noi știm cît de amenințătoare poate fi o asemenea aluzie...

Cum scriam mai sus, începuturile amintesc flagrant pe Bacovia : *„Îmi port ca pe-un copil bolnav tristețea / prin parcu-n care frunzele asemeni clopotelor, pling / și-aud cum crește neliniștea începutului de toamnă departe / și cum aleargă păsările ploii pe acoperișuri negre și se fring / E-aceiași amintire și-aceiași deznădejde veche / Aș vrea cu brațele tale de-astă vară să mă cuprinzi / pășesc pe urmele trecutului nostru, cum aș merge după un om cunoscut / și totuși, nu-ți mai găsesc gestul în lacul cu mohorîte oglinzi / E pretutindeni un aer apăsător ca de spital / și pomii în despletiri își spun mîhniri știute / Amintirea ta îmi închide drumul ca un mal / și-mi simt gîndurile, în pietrișul umed, căzute..."*.

Sigur, sîntem departe de poezia nervoasă din ciclul „Zarzavagiului ambulant", scrisă în 1938, unde acest descriptivism lent, melancolia leneșă au dispărut puțin : *„Am sunat la ușile tale, casă vastă a verii / Urmele picioarelor mele în soarele drumurilor ? Grădina plină de țipete de fructe cobora spre mare / Copacii, jos de tot, în genunchi ca spălătorese / Pe terasă pietonii, familia, ceaiul care fumegă / Cerul ca o bucată de zahăr pe fundul ceștilor / Căldura, o muscă-nebunită, izbindu-se de geamuri / O oboseală plăcută amesteca fețele / O mînă arzătoare în zăpada altei mîini / Vorbirea ca o aureolă în jurul chipurilor liniștite / Seara arăta subit albeața dormitorului / Veni-vei să-mi deschizi ? Nici o grabă. Pot cobori / Treptele, spre aleia unde ziua-a-mbătrînit / Seara mi-a încîlcit liniile palmelor / Recunosc nimfele care se-ndepărtează / Risetele ca pietre care se macină / Pădurea e încă plină de murmure, de văluri / Mărturii tremurînde ale unei după amiezi de august"*.

Există o discursivitate, desigur încă în poezia asta, a lentă desfășurare a metaforei compuse, detaliată, dar deodată totul a luat aerul revoltat a celui ce nu mai suportă povara regulei. *Casa vastă a verii* este ceva foarte nou spus, ca și acei *copaci care stau parcă în genunchi ca spălătoresele*. Nici *cerul asemuit unei bucăți de zahăr pe fundul unei cești*, sugerînd albeața unei amiezi ucigătoare în care văzduhul și-a pierdut de tot culoarea sau *o mînă pierdută în zăpada altei mîini*, cu ce are eteric în imagine și fragil nu sînt decît dovezile unei mari poezii. Dar acest vers superb ? *Seara mi-a încîlcit liniile palmelor / recunosc nimfele care se îndepărtează / Risetele ca pietre care se macină"*, parcă semnate de Valéry. Lucrul era presimțit încă în „Amurgurile" anilor 23: *„Pe zidurile orașului, frunzișul serii a lunecat galben / Aud peaproape o cădere de zăpezi melodioase / Prin gene străvăd mîngîierea ta / și liniștea e aceiași batistă de melancolie și mătase"* sau aceste versuri care-l amintesc pe autorul „Plumbului" : -- *„Dacă rămîi așa, apa ochilor tăi se va lumina tot mereu / Degetele noastre, asemeni unor copile, au adormit îmbrățișate / În clavir, tristețea cantr-o streașină bate / și cu fruntea pe umărul rotund simt inima ta în pieptul meu"*, cu un ultim vers stîngaci, dar desigur tot atît de frumoase ca altele ale aceluiași, culese din memorie, din poemul „Din vară în vară" : *„Jurămîntele, făgăduielile care luminează căile / Adierea care antrenează părul, cuvintele / Și farmecul care încetează în apropierea orașului / Cabaretul unde marea plînge într-un acordeon"* sau și mai bunele strofe : *„Urc din nou scara verii spre terasă / Cîte lucruri se revarsă din ziua prea neîncăpătoare / Sufletul fluviilor moarte e alb în nisip / Și culoarea asta de cenușă și de sulf, încetineala asta / A timpului care gîfîie în spatele turmei de dealuri / Podgoriile se grăbesc să-și întîmpine zeul / Pescărușii își desenează zborul cu creță / Te cufunzi, te cufunzi, noaptea încîlcește semnele / Coloane mari de apă se năruie sub pămînt / Un miros de fum vestește o tabără foarte aproape / Curse în virful arborilor pentru prospețimea zorilor / Voci care se caută ca gura riurilor / Cerul ca un cal scapă din hățișurile privirilor noastre / Sare a pămîntului. Memorie care nu părăsești marea niciodată / O ! Tinăr înotător ce scoică magică e corpul tău"*...

Totul amintind măestria celui ce scria : *„Le frais gravier, qu'arrose et fuit sa course agile / Croule, creuse rumeur de soif, et le facile / Sable a bu les baisers de ses bonds puérils / Mais de mille regards ou perfides ou vagues / Son oeil mobile mêle aux éclairs de périls / L-eau riante, et la danse infidèle des vagues"*...

Este poreclit „Big Ben", orologiul din turnul Casei Parlamentului londonez, după numele de botez al arhitectului său, dar aici e vorba de altul.

Membrii tradiționalei Conferințe Internaționale Shakespeare, ținută la începutul toamnei acesteia în tîrgul natal al marelui Will, la Stratford-pe-Avon, au avut plăcuta surpriză de a li se prezenta o amplă și savantă expoziție comemorativă dedicată celui de-al patrulea centenar al nașterii lui Ben Jonson, contemporan și coleg de breaslă cu Shakespeare și bun prieten cu „dulcea lebădă de pe Avon", dacă în lumea măscuită și capricioasă a teatrului se va fi putut vreodată dovedi pe undeva o adevărată bună prietenie.

Despre Ben Jonson, contemporanii noștri mai știu cîte ceva, de pildă că este autorul lui **Volpone** și al altor cîtorva comedii celebre pe care teatrul Renașterii engleze ni le-a lăsat moștenire în lada de zestre, atît de bogată în capodopere, a dramei elizabethane și a scurtei perioade de strălucire ce i-a urmat, pînă la prohibiția instaurată de dogmatismul puritan. Se știe totuși mult mai puțin decît o merită poetul dramatic englez a cărui rivalitate cu amicul său Shakespeare a umplut una din paginile cele mai savuroase ale istoriei anecdotice a acelor vremuri.

A fost un om sărac și foarte învățat, care a știut să tragă foloase din învățătura lui. Omorînd, odată, într-un duel, pe cineva, tribunalul, impresionat de pledoaria sa de apărare rostită într-o latină fără cusur, l-a iertat de pedeapsă, aplicîndu-i privilegiul canonic al cărturarilor. Ben Jonson glumea pe seama lui Shakespeare zicînd că știa „puțină latină, dar și mai puțină greacă". Asemenea șarje colegiale, schimbate de obicei în animația cenaclurilor literare din taverna Sirenei și taverna Dracului, nu i-au împiedicat să colaboreze, și se știe că reputația lui Ben Jonson s-a stabilit grație versiunii inițiale a comediei **Fiecare cu năravul său**, jucată de trupa lui Shakespeare.

Ben Jonson a fost și un critic foarte dotat, precursor al lui Dryden, dar și autorul unor tragedii profund indigeste. Pentru contemporani, celebritatea lui a constat în marele număr de scurte piese de pantomimă, de „măști" cum se spunea pe atunci, foarte gustate și chiar jucate în saloane de lumea bună a timpului. E vrednic de ținut minte, (ca o trăsătură specifică a epocii de reviriment teatral din care a răsărit și geniul multicolor al lui Shakespeare) că scenograful — regizor al „măștilor" lui Ben Jonson a fost arhitectul englez de origine spaniolă Inigo Jones, supranumit Palladio al Angliei, una din cele mai proeminente personalități ale renașterii tîrzii. Dacă am dori să împingem și mai departe mica noastră investigație istorică festivă, nu poate fi trecut cu vederea un alt amănunt anecdotic semnificativ și anume că protectoarea și protagonista celor mai cunoscute din „măștile" lui Ben Jonson, era însăși Anne, soția regelui Stuart.

Cu toate acestea, teatrologia modernă ar păcătui față de admintirea acelui clasic de frunte, dacă n-ar sublinia, în primul rînd, alte aspecte ale operei sale.

Trecuseră numai doi ani de la dispariția lui Shakespeare și cincisprezece de la moartea Elizabethei I Tudor, cînd Capelanul ambasadorului venețian la Londra, **signor Orazio Busino**, trimitea acasă un raport care cuprindea și descrierea unui spectacol de „măști" la curtea lui Iacob I Stuart. Piesa, jucată în „a douăsprezecea noapte" a anului 1618, era „Plăcerea împăcată cu Virtutea" de Ben Jonson, al cărei text ne-a parvenit nu de mult, în culegerea **A book of Masques**, tipărită la Cambridge. Observatorul diplomatic relatează cum augustul spectator se arăta mult mai interesat de latura spectaculoasă a mascaradei și destul de plictisit la textul piesei, prea „serios" pentru o comedie de salon. Așa încît, fără menajamente protocolare, primul Stuart a urlat la actori : „La ce dracu' m-ați adus aici, dacă nu dansați dansuri spaniole ?!!!..." Și Capelanul observă, în raportul său, cum favoritul regelui, marchizul de Buckingham, a sărit atunci, prompt și grațios, de pe canapeaua suveranului său și a făcut un număr de dans, în aplauzele generale, urmat și imitat de actori.

Așa erau vremurile cînd scria Ben Jonson comedii. El era un om foarte învățat și foarte legat de teatru (destul de robust, de coleric și de aventurier ca să aparțină, cu trup și suflet, dramei elizabethane) care a încercat să ofere acelei lumi imaginea ei scenică, cu un fel de furie lucidă și didactică, prea monotonă totuși în abundența ei și prea monocromă în varietatea ei, pentru a putea concura geniul vital al lui Shakespeare, amicul și rivalul său mai puțin învățat. Țelul său, exprimat în „Fiecare cu năravul său" era îndrăzneț : „Am să-i flagelez pe maimuțoii ăștia, în fața ochilor lor frumoși am să instalez o oglindă mare cît scena asta pe care jucăm ; își vor vedea astfel toate diformitățile, disecate fără milă și fără frică pînă la ultimul mușchi și pînă la ultimul nerv, de mîna asta a mea, făcută să stringă de gît viciul și prostia lingăilor..." Cum se va fi simțit marchizul de Buckingham la auzul acestei replici în „comedia" de pe scenă ?...

Nu cred că Ben Jonson a fost, cum se spune, un exponent al reacțiunii clasicizante în drama Renașterii engleze, opunîndu-se adică stilului popular, mai accesibil. În veacul acela nu trebuia să fi fost „universitar" ca să înțelegi trimiterile mitologice de pe scenă, fiindcă toată literatura timpului era plină de ele, după cum astăzi nu trebuie să fii un om de știință emerit ca să citești și să te pasioneze aventurile energiei atomice sau ale astronauticii. Dimpotrivă, autorul știa să se plieze și să scrie „pe gustul publicului stagiunii", așa cum o declară în prologul lui **Volpone** (1606), comedia clasică despre virtuțile căreia H. Taine scria cu entuziasm : „atunci cînd Ben Jonson e confruntat cu patimi aprige, vizibil rele și înjositoare, va găsi, în energia lui și în mînia lui, talentul de a le reda odioase și evidente și va produce „Volpone", operă sublimă, cel mai viu tablou de moravuri al veacului, unde se etalează, de toată frumusețea, poftele răufăcătoare, unde corupția, cruzimea, iubirea de aur, desfriul imposturii desfășoară o poezie sinistră și splendidă, demnă de o bacchanală de Tizian".

Etica și estetica contemporană nu ne pretind decît să rîdem la această comedie, dar autorul ne roagă, în epilog, să mai și aplaudăm, căci se află încă pe lumea asta și se uită și știe.

Marele Ben

de Mihnea GHEORGHIU

MICA ENCICLOPEDIE

La masă în... cetatea antică

de L. SĂRĂȚEANU

Am făgăduit în numărul trecut să vă... invit la masă în Atena antică Lucrul n-ar fi părut neobișnuit celor de atunci, deoarece ei preferau să ia dejunul și mai ales cina în tovărășia oaspeților. E drept că aceasta și-o permiteau îndeosebi cei cu dare de mînă și chiar ei creaseră datina de a se organiza mesele comune cu „participarea" invitaților care aduceau bucate la paner. Pe de altă parte, deși aceste mese comune se numeau „banchete" („Simposion"), numele — făcut celebru de Platon și intrat în multe limbi moderne cu sensul de dezbatere spirituală, — nu trebuie să ne ducă cu gîndul la „ospăț" pantagruelic. Căci atenienii vechi erau oameni cumpătați și ei socoteau că o masă luată împreună cu alții constituie un bun cadru pentru schimbul de idei. Această concepție a dus la un fapt interesant : invitații puteau aduce cu ei și... musafiri nepoftiți, fără ca gazda să socotească faptul drept o necuviință. (Cu timpul, obiceiul a devenit totuși supărător, dovadă textul lui Plutarh, prin care acesta cerea atenienilor să nu abuzeze de datina oaspeților nepoftiți).

Cînd invitații — sau neinvitații — soseau, ei nu se așezau direct la masă. Politețea cerea ca ei să se plimbe prin casă și să laude gazda pentru gustul cu care și-a mobilat și decorat încăperile. Un obicei, a cărui dispariție o regretă, neîndoios, soțiile noastre, cerea tuturor celor veniți de afară să scoată sandalele pline de praful ulițelor și să rămînă în picioarele goale.

La masă, drept unic tacîm era cîte o lingură de lemn. Atenienii epocii nu cunoșteau nici furculița, nici cuțitul. Necunoscute erau și fața de masă sau șervetul. Mesenii se ștergeau cu miez de pîine. Același miez de pîine era folosit pentru a fi muiat în sosurile, de altfel savant dozate. Operațiunea — deși foarte atrăgătoare, dat fiind gustul delicios al acestor sosuri — nu era lipsită de... riscuri. Deducem aceasta din asprimea cu care Platon critică în „Banchetul" său pe cei care, mîncînd, își umpleau veșmintele cu sos și — fapt de neiertat pînă în zilele noastre — pătau și pardoseala.

În privința meniului, cel de la mesele mai opulente excludea supa, deși anticii recunoșteau valoarea ei nutritivă, iar eroul Heracle declara că „nimic nu i se pare mai delicios ca supa de mazăre cu gălușți". Faptul se explică prin aceea că atenienii socoteau supa un aliment prea „sărăcăcios" pentru ca privilegiații societății sclavagiste s-o admită la masa lor. În prima parte a banchetului se servea pește și — imediat după el — se aduceau păsările. Totul asezonat cu sosuri variate. Veneau apoi legumele iar, în ultima parte, desertul. Acesta era alcătuit din fructe proaspete sau uscate, migdale sărate, brînză, usturoi, ceapă și mai ales faima Aticii, care a rămas, peste milenii, aleasa specialitate grecească : plăcinta. Exista, de asemeni, un fel de pateu preparat din brînză frecată cu miere și usturoi.

Evident, pe tot parcursul banchetului, vinul — denumit omagial „laptele Afroditei" și considerat marele stimulent al discuției și al vorbelor de duh, nu lipsea nici o clipă. De altfel, atunci cînd unele gazde mai meschine tăiau vinul cu apă, atenienii protestau cu indignare, spunînd, în batjocură, că li s-a servit o băutură pentru... broaște, nu pentru oameni.

Încrucișarea de spade fine în discuțiile de la banchete era un obicei ținut în mare cinste. Vorbele de duh, rostite de unul sau altul dintre convivi, erau reluate a doua zi, povestite pretutindeni și făceau deliciul cetății. Unele dintre aceste vorbe de duh au fost reluate de scriitori și s-au păstrat pînă în zilele noastre. Iată o mostră, în care hazul decurge din faptul că, în elină, același cuvînt desemna și noțiunea de „rece" și pe cea de „plicticos" : un celebru dramaturg, participant la un banchet, și-a întrebat gazda cum reușește să păstreze vinul atît de rece. — „Îl înfășor în piesele tale", i-a răspuns cel întrebat. Și dacă istoricoara demonstrează că gazdele din Atena antichității știau să ....„servească" și bucate și maliție, în schimb, nici un text nu ne spune dacă vestitul dramaturg a... „gustat" poanta.

O călătorie prin România (I)

NE VOM OPRI PE DRUM, DACĂ NU PLOUĂ, LA COZIA...

de Constanța BUZEA

Plecam din București cu sentimentul că ploaia se va ține după noi. Un cer adînc cu norii groși lăsați pe orizont. Oricît de mare ar fi fost viteza, oricît de mare am fi plănuit-o, călătoria începu sub amenințarea zidurilor de nori care se dovediră fără fund. O apăsare în aerul cald, și, brusc, surpriză rară, cînd, de tristețe uitînd să mai respiri, ți se impune un oftat care dezmeticește.

Șoseaua cenușie însera strivită parcă între degetele de pămînt ale unei făpturi fabuloase sub vegetația de toamnă. De pe șosea privirile pe care le arunci fugar îți pot întoarce ca un bumerang orice stare de bine pe care o proiectezi asupra lumii, cînd între tine și lume există o distanță ca o anestezie.

Probabil că viteza este cel mai precar mijloc de înstrăinare, dar noi nu ne gîndim deloc la așa ceva, nu facem nici o legătură între una și alta. Probabil că viteza este ca un film haotic, fără acțiune, care se naște din interesul a două puncte unul pentru celălalt. Viteza este superficialitatea noastră.

Într-o mașină nu poți să gîndești un lucru pînă la capăt, pentru că într-o mașină nu ești niciodată singur. Nici cînd conduci, și nici cînd în dreapta și în spate, pe banchetă, nu e nimeni. Nici cînd șoseaua e un timp pustie nu ești singur. Cu farurile dilatate descoperi bizarul gigantic, ritmul lui păstrat aici intact. Un ritm de care nu poți să te lepezi decît atunci cînd nu ți-l amintești, decît atunci cînd tu îți dovedești că nu există pentru ființa lui mai mult decît ai reușit pe el să ți-l apropii și să existe pentru tine. Grigore Alexandrescu. Cît l-o fi căutat, ori singur i s-a așternut pe filă, ca o umbră pură, atunci cînd s-a oprit, aici, și ei, în înserare, amenințat de nori care împing vuirea apei în păduri : „Ș-ale valurilor mîndre generații spumegate / ...".

Acum cînd încerc să refac, să înfrumusețez cu sărăcie viața din linii și lumini a acelei înserări la Cozia, mi se face dor. Un sentiment asupritor, care acum a reușit să-mi scape : Intîi înveți la școală poezii, apoi norocul îți aruncă-n cale, acele locuri-mume care le-au inspirat. Noroc amestecat cu graba care nu-ți lasă nici măcar un timp egal cu timpul din copilărie, cînd recitai strîn de restul lumii poemul ca pe-o obligație școlară.

Sunt sigură că nimeni, dintre cei care știu, n-a încercat să scape de datoria de-a pătrunde în înțelesul locului altfel decît prin acest vers fără cusur, rostindu-l fiecare pentru sine cu vocea răgușită de mirosul virstnic al rășinii.

Un du-te-vino, mulți copii și tineri, ca într-un parc. Atît de multă lume, că ești puțin surprins. Cînd părăsesc lăcașul ei sînt, desigur, altfel. Aici însă, păstrează cu grijă, ca pe-o parolă pe care și-au amintit-o brusc în clipa în care-au dorit să intre, și pe care-o vor uita cînd vor ieși, o parolă cu ajutorul căreia ei pot petrece călătorind prin timp, un aer care nu e nici mistic, nici plin de supunere. Este un aer pe care-l au toți oamenii dăruiți cu harul tacticii, o curiozitate respectuoasă, o mască pentru bunele relații pe care vrei să le cultivi cu cineva mult mai puternic decît tine.

Recentele apariții pe scena Sălii Palatului au readus în atenția publicului nostru pe cel care a lansat șlagărul „Oh ! Lady Mary" : interpretul francez (de origine olandeză) David Alexandre Winter. Incredințîndu-ne o fotografie și cîteva rînduri pentru cititorii „Magazin"-ului, Winter a ținut să remarce căldura publicului bucureștean. La barul „Atlantic", a cunoscut și apreciat formația „Roșu și Negru" (cu care a cîntat cîteva piese !). La București a venit de la Londra, unde a înregistrat ultimele sale discuri: „Bonne, bonne chance" și „Young Girl".

Pentru cititorii „Magazin"-ului cu prietenie.
DAVID ALEXANDRE WINTER

Nu numai muzică...

de George SBÂRCEA

OMENIE. Una din urările cele mai frumoase de Anul nou mi se pare aceasta : omenie cît mai multă în relațiile dintre noi, în sentimentele ce le nutrim față de semenii noștri ! Nu știu dacă în vreo altă limbă va fi existînd un cuvînt asemănător. Însă chiar dacă există, el nu poate să sune la fel de frumos și nici nu tălmăcește atît de clar noțiunea pe care o definește. A fost nevoie de geniul expresiv al poporului nostru și de pașnicul său suflet iubitor de viață omenească spre a se ivi, din noaptea lungă a veacurilor, lumina celor patru silabe: **omenie !** E ca o stea cu raza lungă și strălucitoare, care ajunge peste tot și preface toate cîte atinge.

Nu este o născocire nouă omenia. Vorbesc de ea vechi ceasloave și mărturii chiar mai vechi decît cronicile, ai căror autori cîntăreau faptele dregătorilor puțini și ale norodului mult prin această omenie. Au și confundat-o, în cele din urmă, cu simțirea mai adîncă a poporului, cu năzuințele lui firești de dreptate. De pe vremea lui Neculce și Costin, „omenia celor mulți" n-a fost doar o înlănțuire gratuită de cuvinte, ci o profundă realitate morală.

Nu e așadar, din punct de vedere lexical, o combinație nouă de vocale și consoane într-o algebră fonetică a cărei taină limba noastră o cunoaște temeinic, deoarece ea a alcătuit și alte combinații de o infinită cantabilitate, ca dor, Luceafăr, omăt, cosiță, și altele. Dar e nouă în întregime, aparținînd societății care poartă grija tuturor moleculelor ce-o alcătuiesc, concepția de azi a omeniei. Simțim aproape, de la un an la altul, întoarcerea spre tot mai multă lumină a crugului vremii noastre, atenția de care se bucură adaptarea individului la ritmurile și țelurile complexe ale societății. E o mare tărie într-o lume ca aceea de la noi, căreia nu-i scapă nici detaliile cele mai infime și nu neglijează nici unul din amănuntele existenței. Omenia înseamnă, astfel, a ne ridica fiecare în parte și toți împreună la intențiile și recomandările celor ce veghează asupra binei stări morale și materiale a țării, omenia constituind esența însăși a societății noastre și forța ce-i poate garanta durabilitatea, prin coeziunea elementelor componente.

Omenie este pînă și în pilda unuia din vecinii mei care, în frigul iernii, scoate zilnic pe pervazul ferestrei sale grăunțe mici pentru păsările mărunte, vitregite de anotimp. Oare își dă el seama că slujește prin fapta sa anonimă marele echilibru ecologic al universului în care trăim ? Este unul din miile și miile de aspecte ale frumuseții omeniei românești, căreia îi dorim rădăcini tot mai adînci și mai trainice.

Clepsidra

LUNILE VISULUI

de Constantin VIȘAN

Într-o zi din toamna tumultuosului an pe care-l încheiem cu sărbătoarea sfertului de veac al Republicii, am zărit în vitrina unei librării un volum neobișnuit. O carte cu trup delicat de frunză, cu picioare de libelulă și ochi de stele. Auzisem multe vorbe bune despre ambiția unei „Antologii a inocenței", strecurasem chiar cîteva priviri prin dumbrăvile ei cu minuni, dar nu crezusem că va putea aduna din podul cu jucării și vise al lumii atîtea giuvaere ale cuvîntului și culorilor... Au trecut de-atunci și octombrie și noiembrie și decembrie dar eu nu mă pot sătura să cutreier aleile de basm ale acestui ingenios Luna Park al tuturor virstelor. Măcar cîte 360 de clipe în fiecare zi. Dar cît de frenetice sînt clipele acestea. Cîte năzbîtii și bucurii fără de seamăn nu reușesc să-mi dăruiască oceanele și cîmpiile, munții și cerurile planetei aflate în stăpînirea băiatului dolofan desenat de Brâncuși, a Lizucăi și a lui Patrocle ,a Micului Prinț și a lui Puk, a lui Picasso și Ion Barbu, a lui François Rabelais și Robinson Crusoe, a lui Mark Twain și Selma Lagerlöf, a lui David Cooperfield și a Fetiței cu chibrituri... ? Nu mai știu de zăpada din creștet și de afișul cu „Păstrați liniștea !" din holul blocului, de televizor și de reumatisme. Vin din depărtări caii copilăriei... Și tovarășu-mi de abecedar... Și mîngea de cîrpă pe care-o băteam pe izlazul satului... Și zmeul înălțat de vîntul Dobrogei pînă-n soarele ei de foc... Și valurile albastre ale Mării... Casa e plină de larmă. Degeaba mă admonestează toți. Mă joc de-a oina, de-a hoții și vardiștii, de-a berbeleaca, de-a pitulicea sau v-ați-ascunsul, de-a fripta, cu praștia, cu zbirnelul, mă dau în scrinciob, trag la roata noroculuI, călăresc un pur sînge arab furat din Munții Libanului, trec printre oglinzi cu chipuri fantastice, umblu după melci și după cuiburi de păsări, trec printre canioane cu poștalionul lui Buffalo Bill. Cum zice Radu Stanca...

Poștalionul acesta aduce un domn de seamă,
Un călător de vază și-un hoțoman de soi,
Aduce Timpul-domnul pe care nici o vamă
Nu l-a putut vreodată întoarce înapoi.

Și totuși... ciudata, strălucitoarea, mirifica, erudit-poetica „Antologie a inocenței" pe care Iordan Chimet și Editura „Ion Creangă" ne-au dăruit-o cu atîta fantezie și generozitate, are puterea miraculoasă de-a întoarce timpul înapoi, de-a ne proiecta din nou în universul colorat al copilăriei, în bucuria jocului : Am, dam, dez, / Zizi, mani, frez, / Zizi, mani, pomparez, / Ani, dan, dez.

Vă mai amintiți jocul ? Deschideți „Cele douăsprezece luni ale visului", și totul va fi ca pe vremea cînd... Șapte capre de hîrtie / și cu dinți de cașcaval / Jucau hora pe cîmpie / Și mîncau carne de cal.

Și vrînd-nevrînd, aveți să vă jucați din nou de-a puia-gaia, de-a pumnareta pumna pi, de-a ulii și porumbeii, de-a leapșa pe cuate, de-a ineluș învirtecuș, veți da cu tifla sclerozei și prejudecăților. Căci „Antologia inocenței", acest inestimabil dar editorial, are, cum am mai spus, puterea fermecată de a ne ajuta să aterizăm pe astrul miraculos al copilăriei.

În pregătire la „Electrecord"

Casa de discuri „Electrecord" va scoate de sub tipar, în perioada imediat următoare, un număr de discuri din diverse domenii ale muzicii.

DIN MUZICA SIMFONICA va apare un ciclu de sonate de J. Haydn interpretate de Maria Fotino (înregistrări mono și stereo). Continuă de asemenea să apară serialul de discuri despre „Istoria muzicii universale în exemple" de Zeno Vancea. Al șaptelea disc cuprinde creația muzicală apuseană în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea (pînă la clasicismul vienez).

DIN MUZICA POPULARA vor apare discuri cu cîntăreții : Ionela Prodan, Natalia Șerbănescu, Viorica Groza și violonistul Ion Copil. Din seria „Întîlniri cu România" apare discul „Sălaj", avînd ca soliști vocali pe Sava Negreanu, Domnița Sabados, Ileana Domuța și pe violoniștii Fr. Lacatos, H. Iorga, Radu și Ilie Vincu, A. Ionaș. Va apare un disc cu producțiile ansamblului „Rapsodia română" cu soliștii : Ștefania Rareș, Ana Piuaru (voce), Ion Cîrstoiu (caval), Remus Bistrița (taragot), Adriana Lăzărescu (oboi), Nicolae Bob Stănescu (țambal), Nicolae Pîrvu (nai).

Din muzica populară maghiară apare discul Vida Viktor.

LA CAPITOLUL MUZICA UȘOARĂ apar discurile : „Melodii de Renata Vasilescu" cu cîntece interpretate de autoare, precum și Mihaela Mihai și Jean Păunescu ; „Melodii de George Grigoriu" cu cîntece interpretate de Anca Agemolu, Aurelian Andreescu, Cristian Popescu, Angela Similea ; discul „Drafi Deutscher", cu patru noi înregistrări prelucrate de la casa „Metronom"-Hamburg ; discul „Shirley and Johnny", cu 12 înregistrări preluate de la casa „Philips"-Londra ; un disc cu formația „Phoenix".

DISCURILE CU PIESE DE TEATRU includ piesa lui Aurel Baranga, „Siciliana" (înregistrare radio) avînd printre interpreți pe Gr. Vasiliu Birlic, Natașa Alexandra, Al. Giugaru, Coca Andronescu, Dem Rădulescu. Regia artistică este semnată de Sică Alexandrescu și Mihai Zirra. În sfîrșit, se imprimă un disc în limba germană cu „Broasca țestoasă fermecată" și „Ziua muntelui", ambele basme de Petre Ispirescu.

Cîțiva dintre așii artei spectacolului au fost încununați de curînd în cadrul celei de a 27-a „nopți a cinematografului", cuprinzînd creatori din majoritatea formelor de spectacol. Printre cei încoronați: Annie Cordy, Elvira Popescu, Alain Delon și Jean-Claude Brialy, prezenți în această imagine, după ce au primit premiul „Triumf '72".

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 24 DECEMBRIE

PROGRAMUL I: 8.15 Gimnastică pentru toți ; 8.30 Cravatele roșii ; 10.00 Viața satului; 11.10 Orchestra Deutsche Bachsolisten din R.F. a Germaniei ; 11.55 Avanpremieră; 12.00 De strajă patriei; 12.30 Emisiune în limba maghiară; 14.00 „Fantezie în piatră"; 14.15 Cîntă Doina Badea. 14.30 Reportaj paralel după zece ani; 14.50 Desene animate; 15.00 Debut pe micul ecran; 15.30 Instantanee...; 15.50 Baritonul Dan Mușetescu ; 16.00 Ștefan Tapalagă vă prezintă filmul „80 000 de spectatori în goană după o minge"; 16.20 Edinburg; 16.30 Tabiouri celebre...; 16.45 Recitalul violonistei Gabriela Ijak; 17.00 Gina Patrichi; 17.20 „Din Montmartre în Saint Germain de Pres"; 17.40 Prolog la noaptea de Revelion; 17.50 Muzica ușoară; 18.05 „Pierduți în spațiu"; 18.50 Vetre folclorice; 19.20 1001 de seri; 19.30 Telejurnal. În cinstea aniversării Republicii — Raportul unei țări întregi; 20.05 Județul Vrancea; 20.30 Muzică populară; 20.40 Filmul „Fiul căpitanului Blood"; 22.10 Recital coregrafic. 22.30 Telejurnal. PROGRAMUL II: 12.30 Muzică ușoară; 12.45 Aventuri în epoca de piatră; 13.05 Corida în Provența; 13.15 Inventiuni coregrafice; 13.25 Un scriitor: Ion Băieșu. Un actor: Octavian Cotescu; 13.35 Microrecital: Cristian Popescu; 13.45 Umorul animalelor. 13.50 Intermezzo cu violonistul Ionel Dinicu; 14.00 „Vaccinul"; 14.10 Avanpremieră la un recital — tenorul Petre Munteanu; 14.20 Antologie comică; 14.30 Mozaic pe 16 mm; 14.40 Moment folcloric. 20.00 Eroi îndrăgiți de copii: Staflik și Spagetka; 20.25 Studioul muzical; 21.15 Reportaj bucureștean; 21.30 Romanțe și cîntece de petrecere; 21.55 Telex tehnico-științific. 22.10 Mannix.

LUNI 25 DECEMBRIE

PROGRAMUL I: 17.30 Curs de limba franceză ; 18.00 Căminul ; 18.40 Scena; 19.00 Săptămîna în imagini; 19.20 1001 de seri; 19.30 Telejurnal. În cinstea aniversării Republicii. Raportul unei țări întregi; 20.00 Bucureștiul reporterului; 20.40 Steaua fără nume; 21.40 Elizabeth R. ; 22.25 Avanpremieră ; 22.30 24 de ore. PROGRAMUL II: 20.00—22.45 Seară pentru tineret.

MARȚI 26 DECEMBRIE

PROGRAMUL I: 9.00 Telex; 9.05 Teleșcoală; 10.30 Căminul; 11.10 Bucureștiul reporterului; 11.50 Muzică populară; 12.00 Recital vocal: 12.20 „Pierduți în spațiu"; 13.10 Telejurnal; 15.00—16.00 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură: 17.30 Curs de limba rusă : 18.05 Moment folcloric; 18.15 25 de ani de artă plastică contemporană. Expoziție omagială în cinstea aniversării Republicii; 18.35 Steaua polară; 19.00 Caleidoscop cultural-artistic; 19.20 1001 de seri; 19.30 Telejurnal. În cinstea aniversării Republicii. Raportul unei țări întregi; 20.00 România în lume; 20.30 „Citadela sfărîmată", de Horia Lovinescu; 22.30 24 de ore. PROGRAMUL II: 20.00 Telecinemateca pentru tineret : „Draga mea Clementine" ; 21.30 Muzică populară ; 21.40 Viața economică a Capitalei ; 22.00 Emisiune de divertisment.

MIERCURI 27 DECEMBRIE

PROGRAMUL I: 9.00 Telex; 9.05 Dans și muzică de pretutindeni; 9.25 Prietenii lui Așchiuță; 10.00 Curs de limba franceză ; 10.30 România în lume; 11.00 Filmul „Draga mea Clementine", 12.30 Steaua polară; 12.55 Telejurnal; 17.30 Curs de limba germană; 18.00 Muzică; 18.15 Timp și anotimp în agricultură; 18.45 Anuar economic 1972 (I); 19.20 1001 de seri; 19.30 Telejurnal. În cinstea aniversării Republicii. Raportul unei țări întregi; 20.00 România, țara mea; 20.20 Mîndră floare a dorului; 20.55 Filmul „Fanfan la Tulipe" : 22.30 24 de ore. PROGRAMUL II: 20.00 Umberto Nobile; 20.30 Agenda; 20.40 Portativ '72; 21.35 Cărți și idei: 22.00 Elizabeth R.

JOI 28 DECEMBRIE

PROGRAMUL I: 9.00 Telex; 9.05 Vetre folclorice; 9.35 Umberto Nobile. 10.00 Curs de limbă rusă; 10.30 Micii meșteri mari; 10.50 România, țara mea; 11.10 Portativ '72; 11.50 Cărți și idei; 12.15 Teledisc; 13.00 Telejurnal; 16.00 — 17.00

Ancheta „Magazin"

TREI SPORTIVI, TREI PERFORMANȚE CARE V-AU REȚINUT ATENȚIA ÎN MOD DEOSEBIT ÎN ANUL 1972

1972 a fost un an foarte bogat în evenimente sportive, dominate, indiscutabil, de Jocurile Olimpice de la München. Pe terenuri, în săli, în bazine, pe absolut toate genurile de baze sportive, s-au perindat de-a lungul anului, pe diferite meridiane ale globului sute și sute de mii de sportivi, unii dintre ei reușind performanțe deosebite. Este dificil, fără îndoială, să alegi, dintr-un număr atît de mare de sportivi și de performanțe, pe cele mai reprezentative. Ne-am dat seama de acest lucru în timp ce am întreprins ancheta de față, în momentul interogării interlocutorilor noștri. Majoritatea dintre ei au adus în discuție mult mai multe performanțe, mult mai mulți sportivi și abia după o triere riguroasă s-au fixat asupra celor trei. Și chiar așa stînd lucrurile nu avem pretenția de a afirma că răspunsurile la ancheta noastră nu mai lasă loc unor îmbunătățiri.. Este, de altfel, să recunoaștem, un lucru greu de realizat. Dar să nu ne mai lungim cu justificările și să dăm cuvîntul celor care au răspuns la ancheta inițiată de revista „Magazin". Am adresat interlocutorilor o singură întrebare: TREI SPORTIVI, TREI PERFORMANȚE CARE V-AU REȚINUT ATENȚIA ÎN MOD DEOSEBIT ÎN ANUL 1972? Și iată răspunsurile primite:

ILIE NĂSTASE (maestru emerit al sportului, cîștigătorul Marelui Premiu F.I.B.T., unul dintre cei mai valoroși jucători de tenis din lume):

1. **Eddy Merckx**
2. **Mark Spitz**
3. **Billie Jean King**, jucătoarea de tenis care a cîștigat și în acest an toate cele patru mari turnee rezervate fetelor. Este, dacă nu mă înșel, pentru a treia oară consecutiv cînd reușește o asemenea performanță.

ARGENTINA MENIS (laureată cu argint la Jocurile Olimpice de la München, recordmenă mondială la aruncarea discului):

1. **Ilie Năstase—Ion Țiriac**, pentru tot ceea ce au făcut și în acest an pentru tenisul românesc.
2. **Mark Spitz**
3. **Ulrike Meyfarth**, această fetiță de 16 ani care le-a învins pe marile favorite ale probei de săritură în înălțime la Jocurile Olimpice.

VALERIA BUFANU (componentă a echipei naționale de atletism, medaliată cu argint la Jocurile Olimpice de la München):

1. **Ulrike Meyfarth**, cîștigătoarea probei de săritură în înălțime femei la Jocurile Olimpice, cu 1,92. m. „M-a impresionat în mod deosebit faptul că în ziua concursului și-a îmbunătățit propriul record cu zece centimetri, ceea ce în atletism se întîmplă foarte rar, mai ales la aceastăă probă."
2. **Ion Țiriac**, pentru modul exemplar în care a luptat în meciul cu Stan Smith din finala „Cupei Davis".
3. **Marck Spitz**, unicul sportiv din istoria Jocurilor Olimpice cuceritor a șapte medalii de aur la o singură ediție.

NICOLAE ROTARU (medalie de bronz, la tir, la J.O.):

1. **Gh. Berceanu**, pentru titlul olimpic cucerit la München și pentru faptul că de vreo trei ani nu a suferit nici o înfrîngere.
2. **Mark Spitz.**
3. **Eddy Merckx**, ciclistul care anul acesta a doborît recordul orei și care a triumfat în marea majoritate a curselor la care a participat.

COLEA RĂUTU (artist emerit):

1. **Eddy Merckx**
2. **Mark Spitz**
3. **Ilie Năstase.**

Ordinea indicată este absolut întîmplătoare. Pentru mine toți trei sînt la fel de valoroși.

ANGELO NICULESCU (antrenorul echipei naționale de fotbal):

1. **Ilie Năstase**, pentru tot ceea ce a făcut în acest an.
2. **Echipa de fotbal a R.F. a Germaniei**, cîștigătoarea titlului de campioană a Europei.
3. **Mark Spitz**, un fenomen care în sport apare extrem de rar.

CRISTIAN GAȚU (maestru emerit al sportului, component al echipei naționale de handbal):

1. **Ilie Năstase și Ion Țiriac**, pentru faptul că ne-au oferit prilejul de a vedea finala „Cupei Davis" la București.
2. **Eddy Merckx**
3. **Mark Spitz**

CORNEL DINU (component al echipei naționale A de fotbal):

1. **Mark Spitz**
2. **Ilie Năstase**
3. **Dave Wottle**, atletul care m-a cucerit în timpul probei de 800 metri. Mi-a plăcut cum a venit din urma tuturor concurenților și a cucerit medalia de aur la München. Se vedea că este foarte sigur pe posibilitățile lui.

NICOLA NEDEFF (antrenor federal la handbal):

1. **Ilie Năstase**
2. **Mark Spitz**
3. **Emerson Fitippaldi**, campion mondial, formula I, la automobilism.

JEAN ZAMFIR (secretar general al federației caiac-canoe):

1. **Valeri Borzov**, pentru maniera categorică în care a cîștigat probele de 100 și 200 metri la Jocurile Olimpice.
2. **Mark Spitz.**
3. **Ivan Patzaichin**, cîștigător a două medalii, una de aur, alta de argint, cucerite la München.

SILE DINICU (artist emerit):

1. **Mark Spitz**
2. **Ilie Năstase**
3. **Teofil Stevenson**, medaliat cu aur la categoria grea, la Jocurile Olimpice, un pugilist care, cred eu, poate boxa oricînd la profesionism.

RADU DIACONESCU (component al echipei de baschet a clubului Dinamo și al echipei naționale):

1. **Ilie Năstase**
2. **Lasse Viren**, finlandezul care a cucerit medaliile de aur la 5 000 și 10 000 metri, probe olimpice de o deosebită dificultate și spectaculozitate, după părerea mea.
3. **Ajax Amsterdam** și antrenorul ei **Ștefan Covaci**

NICOLAE VOICU (antrenor de ciclism):

1. **Eddy Merckx**
2. **Mark Spitz**
3. **Ilie Năstase**

CALISTRAT CUȚOV (component al echipei naționale de box):

1. **Ilie Năstase**
2. **Mark Spitz**
3. **Teofil Stevenson**, boxerul cubanez care m-a impresionat cel mai mult la Jocurile Olimpice, cuceritorul medaliei de aur la categoria grea.

Anchetă realizată de Ion BOCIOACĂ

RÎNDURI PENTRU PRIMĂVARĂ

de Valeriu MIRONESCU

S-a încheiat prima parte a acestui campionat cu o așezare a clasamentului general din care numai Rapid lipsește de pe cele trei trepte ale podiumului. O considerare a loturilor, din punctul de vedere al activității titularilor și al jucătorilor de rezervă, indica la începerea competiției naționale următoarea ordine teoretică: 1. Steaua; 2. Dinamo; 3. Rapid...

Unii pun rezultatele slabe ale giuleștenilor, din perioada de debut al întrecerii, pe seama defectelor de pregătire, mai ales a turneului întreprins în vară de către Rapid. E posibil să aibă dreptate. Astăzi, pentru a efectua un turneu se cere ca formația să fie pusă la punct. Nimeni nu mai acceptă turnee „de pregătire", nici măcar cluburile modeste. Nimeni nu mai acceptă să găzduiască meciuri „de pregătire" fiindcă acestea presupun un spectacol oarecare și nu atrag publicul. De aceea, echipele gazde își desfășoară întreg potențialul în fața spectatorilor proprii și, chiar dacă ai vrea să te pregătești nu te lasă, ci te obligă la joc. Trebuie acestea privesc nu numai echipele de club, dar și pe cele reprezentative. În locul unor turnee zise de pregătire, atît echipele cluburilor, cît și cele reprezentative, mai bine ar angaja meciuri serioase, în momentul în care formațiile respective și-au încheiat preparativele. Aici, Mircea Lucescu are dreptate. Echipei reprezentative a României i-au lipsit în ultimii doi ani partide neoficiale cu adversari foarte puternici, așa cum avusese în program în perioada de timp dinaintea calificării pentru turneul final — 1970. Iar echipele cluburilor nu vor intra niciodată în formă, o dată cu începerea campionatului sau a returului, atîta vreme cît vor juca niște meciuri ușurele, în locul unor întreceri cu adversari valoroși.

Mai mult decît oricui, un asemenea program de partide, apropiate de nivelul oficial, se potrivește echipei Rapid în cadrul preparativelor pentru sferturile de finală ale „Cupei cupelor". În treacăt, observ că intențiile bune și sugestiile vizînd întărirea formației din Giulești s-au dus pe apa sîmbetei, de parcă nimeni de la C.N.E.F.S., F.R.F. și chiar clubul în cauză, n-ar fi interesat să sporească cît de cît șansele dobîndirii unei performanțe în „Cupa cupelor".

Încă înaintea începerii campionatului acesta, ținînd cont de loturile de care dispuneau Steaua și Dinamo, două la număr erau motivele suplimentare care te puteau împinge la presupunerea că echipele arătate vor ocupa poziții fruntașe: întîi, formația reprezentativă avea un program ce nu suprasolicita pe jucătorii internaționali, în al doilea rînd, nici Steaua și nici Dinamo nu mai jucau în cupele europene. În asemenea condiții, favorabile față de anii trecuți, jucătorii celor două echipe au obținut, mai mult prin valoarea individuală decît prin randament de ansamblu, un plus de puncte. Adaug că prezența lui Dumitru în rîndurile formației Steaua riscă să dezechilibreze raportul dintre aceasta și Dinamo, încă din primăvara viitoare. Nu numai că Dumitru este el însuși un mare fotbalist, dar, alături de el în formație, sînt numeroși tineri jucători foarte înzestrați care pot fi puși în valoare prin contribuția halfului echipei naționale.

Totuși, în atenția cluburilor din județe care nu sînt dispuse să treacă cu vederea cele ce a înfăptuit F.C. Argeș în returul campionatului trecut, remarc că programul din primăvară al echipei reprezentative va fi mult mai dificil decît în toamnă, fapt ce va influența, cu mare probabilitate, jocul și rolul actualelor fruntașe ale clasamentului în competiția națională...

★

Dintr-o anchetă despre viitorul fotbalului, reține opinia lui Helmuth Schön cu privire la grijile pentru propria-i formație. Schön arată la un moment dat cît de repede se pierde valoarea generală a unei echipe atunci cînd din rîndurile ei absentează personalitățile acesteia. Insistența cu care atît Schön, cît și, înaintea lui, Sepp Herberger, revin asupra rolului personalității fotbalistice într-o echipă reprezentativă, ne îndeamnă să sugerăm din nou biroului F.R.F. și conducerii tehnice a lotului nostru o modificare în stilul de muncă față de componenții principali ai formației. Față de cei ce dau calitate formației, se cuvine, cred, muncă multă și supraveghere strictă în cadrul lotului, nu excluderi temporare. Sub ochii severi ai antrenorului, să fie obligați la un program exigent cei ce au mare talent. Deci să nu îngăduim ca acest talent să se irosească prin chiul și alte apucături. Aș mai propune ca antrenorul reprezentativei să se deplaseze la cluburile de care aparțin acele cîteva „piese" ale formației, iar, acolo, în trening să execute antrenamente speciale, individualizate, spre a-și asigura astfel funcționarea mecanismului propriei echipe. Trebuie să recunoaștem că, între perioadele de convocare a lotului, există foarte mult timp liber, pe care antrenorul reprezentativei, dispensat de alte sarcini în federație, l-ar putea folosi cu multă eficiență, în conformitate cu răspunderea sa tehnică.

Dispunem pentru sezonul internațional din primăvară de un număr important de jucători în care s-a investit pînă într-atîta, încît nu ne putem permite să pierdem nici un pic din experiența ce au dobîndit-o. Răducanu, Adamache, Sătmăreanu, Boc, Dinu, Deleanu, Dumitru, Nunweiller, Domide, Lucescu, Dembrovski, Dobrin, Dumitrache, Neagu, Iordănescu fac parte din categoria de mai sus. Revenind la Schön, acesta spunea că face tentative să-și lărgească lotul spre a înfrunta orice fel de imprejurări neprielnice. Contrar părerilor pesimiste, avem în fotbalul nostru tineri ce pot fi promovați în lotul prim, cu perspective de a crește foarte repede. Dau exemple pentru posturile de fundași dreapta și stinga pe Tănăsescu și Hajnal care, nu numai că sînt iuți și buni acroșeri — fapt ce-i face corespunzători pentru orice fel de joc în apărare — dar, în plus, sînt apți pentru zonele limitrofe și chiar pentru atac. Ambii au un serviciu de pase superior, ceea ce dă un caracter de construcție jocului chiar din momentul recuperării balonului în apărare, ambii sînt buni mijlocași, ambii, odată ajunși în poziție de atac, trag excelent la poartă. O demonstrație asemănătoare se poate realiza cu Bölöni, care a înregistrat o creștere spectaculoasă pentru cei 19 ani ai săi și care oferă speranțe mari pentru a acoperi posturi variate, ca acelea de stoper, half de apărare sau half de atac, cu aceeași trăsătură modernă de construcție a jocului din momentul intrării în posesia balonului. Din motive de spațiu mă rezum la numirea unor excelenți mijlocași și atacanți ce pot intra în componența lotului; prim spre a fi instruiți în atmosfera lui și în aceeași idee de joc: Beldeanu, Moldovan, Rădulescu (Farul), Multescu, Năstase, Aelenii, M. Stelian, Marcu. Mă opresc la aceste nume, deși, fără îndoială, tineri talentați mai sînt, în toate „compartimentele".

Fie ca anul 1973 să însemne un spor de glorie sportivă pentru consacrați, să însemne prilejul pe care-l așteaptă cei mai tineri, să însemne 1973 un an al reafirmării echipei României în preliminariile campionatului mondial.

ȘAHUL ȘI... AUTOMOBILIȘTII

sau cîteva sfaturi care invită la prudență cînd ne aflăm la volan

Jucătorii de șah ar trebui să se numere printre cei mai buni șoferi, pentru faptul că ei sînt întotdeauna obișnuiți să calculeze cel puțin cîteva din mișcările potențiale ale adversarului, care în trafic nu este altul decît automobilistul din fața, din spatele, din dreapta sau din stînga. A te lăsa angrenat într-un accident de circulație (azi o simplă tamponare, dar mîine poate o coliziune gravă) din încăpățînare, pentru a dovedi apoi (dacă mai poți face aceasta) că ai avut dreptate, reprezintă o concepție în totală contradicție cu normele conducerii defensive, cu siguranța circulației. A judeca, a calcula, a prevedea intențiile de manevră ale partenerului la trafic, este un deziderat impus cu tot mai multă stringență de dezvoltarea explozivă a traficului.

Sînt deseori situații, în special în locuri aglomerate, în piețe, în intersecții neorganizate unde trebuie să prevezi concomitent ce intenții au 4—5 conducători auto care se află în imediata ta apropiere. Aceste secvențe de circulație urbană aglomerată cer o concentrare maximă a atenției șoferului. Conducătorul auto este obligat de traficul din ce în ce mai mare să execute continuu o multitudine de manevre, să modifice regimul de viteză al mașinii, să schimbe direcția autovehiculului, să depășească, să frîneze, să accelereze etc. Cu atît mai multe manevre trebuie să efectueze în condițiile cînd traficul se desfășoară neregulat, cînd celelalte autovehicule își schimbă regimul de mers de o manieră bruscă, neașteptată.

Problema se pune: care sînt circumstanțele cele mai favorabile pentru efectuarea în siguranță a manevrelor? Cea mai elementară logică demonstrează că manevrele executate „solo" sînt mai sigure decît cele efectuate în prezența altor „parteneri".

Scepticii vor afirma că acest lucru este imposibil în condițiile traficului rutier modern. Și totuși asemenea manevre pot fi executate. Iată un exemplu: Intenționezi să execuți un viraj la stînga pentru a părăsi o arteră principală și a pătrunde pe o stradă laterală secundară. Ai ocupat o poziție corespunzătoare pe partea stîngă a sensului de mers creînd posibilitatea de a fi depășit pe dreapta. Semnalizatoarele în funcțiune indică clar intenția de viraj și te pregătești să efectuezi manevra. Din față și din spate la mică distanță se apropie însă alte autovehicule. Executarea virajului pe „sub nasul" celor ce vin din față și la mică distanță de unii imprudenți care se pregătesc poate să te depășească în pofida intenției tale clare de a schimba direcția, nu înseamnă altceva decît a amplifica starea de pericol care „plutește" în aer. În asemenea condiții automobilistul prudent realizează manevra numai după „curgerea" potențialilor „inamici". Putem concluziona că manevrele executate în prezența altor participanți la circulație sînt întotdeauna mai periculoase decît cele executate solitar.

Cum putem efectua asemenea manevre sigure? Foarte simplu:

1. Așteptînd pînă ce ceilalți participanți la circulație s-au îndepărtat.

2. Grăbindu-ne și luînd măsuri ca alți automobiliști să nu poată deveni „inamicii" noștri potențiali.

Bineînțeles, că fiecare din aceste două variante trebuie alese în funcție de situația reală, concretă a traficului în momentul respectiv. Pentru a putea face acest lucru cît mai bine este necesar să ne obișnuim să prevedem, să ne imaginăm la fel ca și jucătorul de șah ce se va întîmpla la mutările următoare — în situația circulației, în secundele următoare.

Colonel Beda VICTOR

MOZAIC

• *ERNST ZIMMERMANN, secretar general al Uniunii internaționale de tir, a făcut cunoscut că proba de armă liberă 300 de metri nu va mai figura pe viitor în programul Jocurilor Olimpice (hotărîre aprobată de Comitetul Olimpic Internațional). Decizia este motivată de prețul exagerat al armelor speciale, al cartușelor speciale și al instalațiilor necesare pentru această probă.*

• *CLAY RAGAZZONI, unul dintre cei mai buni piloți de mașini din lume, se bucură de o mare popularitate în țara sa, Elveția. Recent, el și-a deschis un bar la Lugano, pe care l-a botezat „Formula I". Succesul pe care l-a înregistrat, l-a convins pe Ragazzoni să mai deschidă și alte asemenea localuri în diferite orașe elvețiene.*

• *SPECIALIȘTII și-au pus următoarea întrebare: de-a lungul anilor oamenii (bărbați și femei) îmbunătățesc recordurile de viteză, aleargă tot mai repede, în vreme ce caii nu înregistrează același progres. Specialiștii sînt dispuși să avanseze următoarele două motive: în primul rînd, superioritatea metodelor de pregătire ale oamenilor și, în al doilea rînd, faptul că în curse de cai, jocheii recurg la reținerea animalelor în scopuri tactice.*

• *UN AMĂNUNT foarte interesant: echipa Real Madrid, prin victoria asupra formației F.C. Argeș și implicit calificarea în sferturile de finală ale competiției „Cupa campionilor europeni", reprezintă pentru spanioli o mare performanță, un adevărat record: viitorul lor meci va reprezenta al 100-lea joc în cadrul acestei competiții.*

• *PRESA de specialitate de peste hotare înștiințează că Mark Spitz a semnat un contract pentru a apare într-un film cu cunoscuta actriță Barbra Streisand. În același timp se menționează că el a semnat contracte cu diferite întreprinderi pentru popularizarea produselor acestora. Între timp, membrii clubului Indiana (din care face parte și Mark Spitz) și-au reluat antrenamentele și-l așteaptă în mijlocul lor.*

• *GRANIȚA distanței de 20 metri a fost depășită în acest an de 35 de aruncători de greutate.*

• *IN PRESA CANADIANĂ se discută cu viu interes bugetul viitoarei ediții a Jocurilor Olimpice, care vor avea loc în 1976 la Montreal. Specialiștii anticipează că cheltuielile vor depăși toate recordurile stabilite pînă acum, avansîndu-se chiar cifra de 1 miliard de dolari.*

• *CUNOSCUTUL atlet american Jim Ryun, recordmen mondial la proba de 1 500 m și la o milă a semnat un contract pentru a deveni atlet profesionist. Ryun și-a motivat decizia prin faptul că acum va putea să cîștige bani pentru a-și asigura lui și familiei sale condiții de viață corespunzătoare.*

8, 9, 10... OUT!

CLASAMENTE LA SFÎRȘIT DE AN

de Paul OCHIALBI

• **AM FOST ÎNTREBAȚI** de mai mulți cititori care au fost cei mai buni 10 pugiliști ai anului 1972. Iată clasamentul nostru: 1. **C. Cuțov**; 2. **I. Alexe**; 3. **V. Antoniu**; 4. **G. Pometcu**; 5. **C. Gruiescu**; 6. **A. Turei**; 7. **P. Dobrescu**; 8. **Al. Năstac**; 9. **A. Dumitrescu**; 10. **P. Nedelcea.**

• **MAESTRUL EMERIT** al sportului, tenismanul **Ion Țiriac** ne prezintă clasamentul primilor trei pugiliști români și străini după cum urmează: C. Cuțov, V. Antoniu, P. Dobrescu și Cassius Clay, Joe Frazier, Carlos Monzon. Mulțumesc, Țiriac.

• **LIDERII CLASAMENTELOR** pe calificative: „puncheur" — **Al. Năstac**; „varietate în lovituri" — **C. Cuțov**; „aparare" — **Al. Popa**; „spectaculos" — **Al. Năstac**; „rezistent" — **O. Amăzăroaie**; „agresiv" — **G. Pometcu**; „corp la corp" — **C. Gruiescu**; „tehnic" — **V. Antoniu**; „sportivitate" — **V. Antoniu**; „timid" — **Ion Alexe.**

• **CAMPIONII NAȚIONALI** pe 1972 în ordinea celor 11 categorii de greutate de la semimuscă la grea: **Șt. Bălatu, Tr. Cerchia, Toni Mircea, G. Pometcu, V. Antoniu, C. Cuțov, V. Zilberman, I. Gyorffi, Al. Năstac, P. Cimpeanu** și **Anghel Iancu.**

• **CAMPIONII OLIMPICI: G. Gedo (Ungaria), G. Kostandinov (Bulgaria), O. Martinez (Cuba), B. Kuznețov (U.R.S.S.), J. Sczepanski (Polonia), Ray Seales (S.U.A.), E. Coreea (Cuba), D. Kottysch (R. F. a Germaniei), V. Lemeșev (U.R.S.S.), M. Parlov (Iugoslavia)** și **T. Stevenson (Cuba).**

• **PREZENTĂM LISTA** campionilor europeni și mondiali (la profesionism cu categoriile de greutate); Campioni europeni: muscă (50,802 kg) **F. Chervet** (Elveția); cocoș (53,525 kg) **A. Senin** (Spania); pană (57,152 kg) **J. Legra** (Spania); semiușoară (58,967 kg) **T. Galli** (Italia); ușoară (61,237 kg) **A. Puddu** (Italia); superușoară (63,503 kg); **C. Kamaci** (Turcia); semimijlocie **R. Menetrey** (Franța); mijlocie mică (69,853 kg) **C. Duran** (Italia); mijlocie (72,574 kg) vacant; semigrea (79,378 kg) **R. Schmidtke** (R. F. a Germaniei); grea (peste 79,378 kg) **Joe Bugner** (Anglia). Campionii mondiali (versiunea WBA): **E. Salvarria** (Filipine); **E. Pinder** (Panama); **C. Sanchez** (Mexic); **B. Villaflor** (Filipine); **R. Duran** (Panama); **A. Cervantes** (Columbia); **J. Napoles** (Mexic); vacant; **C. Monzon** (Argentina), **B. Foster** (S.U.A.) și **J. Frazier** (S.U.A.). Cel mai tînăr campion este **B. Villaflor** (semiușoară) în vîrstă de 20 de ani. El a boxat pentru prima oară în carieră la 14 ani cu o licență falsă de profesionist.

• **CLASAMENTUL** rubricii noastre a celor mai buni trei pugiliști profesioniști: 1. **Carlos Monzon** (Argentina); 2. **George Foreman** (S.U.A.); 3. **Jose Napoles** (Mexic).

• **PRINCIPALELE EVENIMENTE** ale boxului nostru pe anul 1973: **„Centura de aur"** — București (14—24 aprilie); **Balcaniada** — Atena (5—10 mai): **Campionatele europene** — Belgrad (1—9 iunie); **„Turneul Prietenia"** — București (5—14 august); **Campionatele naționale** cu finalele la Cluj în septembrie. Echipa națională va susține **primul meci internațional al anului** la 5 ianuarie la Copenhaga în compania echipei Danemarcei. **În anul 1973 boxerii români vor întîlni echipele** S.U.A. la București, R. D. Germane, Poloniei, Franței, Iranului, Ungariei, Iugoslaviei, Italiei etc. De asemenea, unii dintre pugiliștii noștri vor participa la turneele internaționale de la Minsk, Sofia, Halle, Belgrad, Havana, Balaton, Viena, Leningrad etc.

PRONOSTIC „MAGAZIN"

Concursul „Pronosport" din 24 decembrie

1. ATALANTA — PALERMO. Ambele echipe au obținut duminica trecută rezultate bune, dar nu au părăsit zona periculoasă a clasamentului. Jucînd acasă Atalanta va căuta să cîștige ambele puncte, lucru absolut realizabil.

2. FIORENTINA — ROMA Oaspeții s-au comportat bine pînă acum în deplasare dar nu credem că pot rezista în fața lui Fiorentina.

3. INTER — LANEROSSI. Favorită netă echipa din Milano, lideră după 11 etape.

4. JUVENTUS — TERNANA. Campioana Italiei are o misiune ușoară în fața noii promovate.

5. LAZIO — TORINO. Întîlnirea se anunță echilibrată. Torino are șanse mai mari de victorie dar este posibil și un rezultat de egalitate.

6. NAPOLI — MILAN. Și această partidă anunță o luptă strînsă din care credem că nu va ieși nici un învingător. Milan poate scoate un rezultat egal la Napoli.

7 SAMPDORIA — BOLOGNA. Gazdele nu au realizat nici o victorie în 11 etape. Au posibilitatea de a o realiza mîine deoarece Bologna nu se descurcă prea bine în deplasare.

8. VERONA — CAGLIARI. Întîlnind acasă o echipă ce manifestă în acest sezon o acută criză de formă, Verona poate cîștiga meciul.

9. BARI — CATANIA. Dispută echilibrată între două formații angajate în luptă pentru promovare. 1, X sînt semnele cele mai indicate.

10. BRINDISI — GENOA. Aflată la conducerea echipelor din divizia B, Genoa poate spera la cel puțin un rezultat egal.

11. NOVARA — COMO. Judecînd după comportările de pînă acum ale celor două echipe socotim că un rezultat de egalitate este cel mai posibil.

12. REGGIANA — FOGGIA. Și în acest meci nu este exclus un rezultat de egalitate, dar echipa locală pornește favorită.

13. LECCO — MANTOVA. Derbiul codaselor în care favorită este echipa gazdă.

Concursul „Pronosport" din 31 decembrie

1. CAGLIARI — NAPOLI. Echipa locală are mare nevoie de puncte pentru a-și ameliora situația în clasament și nu le poate culege, deocamdată decît de pe propriul teren. Deci 1.

2. FIORENTINA — TERNANA. Cu toate că noua promovată are o prezență bună în prima divizie nu vedem cum s-ar putea ca Fiorentina să scape victoria.

3. JUVENTUS — ATALANTA. Diferența de valoare dintre cele două echipe și faptul că joacă acasă indică drept favorită echipa torineză.

4. LANEROSSI — ROMA. Jucînd bine în deplasare Roma poate obține un punct. Cel puțin, dacă ne gîndim că Lanerossi merge slab în campionat.

5. LAZIO — BOLOGNA. Pe propriul ei teren Lazio a dovedit că este o forță greu de îngenunchiat. Cu atît mai greu, deci, pentru o echipă de talia lui Bologna.

6. MILAN — TORINO. Oricît de multe surprize ne-ar oferi fotbalul nu vedem alt învingător decît echipa din Milan.

7. PALERMO — INTER. Greu meci pentru echipa din Palermo. Va trebui să lupte din răsputeri pentru un rezultat de egalitate.

8. SAMPDORIA — VERONA. O șansă bună pentru Sampdoria de a-și ajusta puțin zestrea de puncte, atît de săracă în momentul de față.

9. BARI — GENOA. Derbiul diviziei secunde promite o dispută echilibrată. Genoa are posibilitatea de a realiza un rezultat de egalitate. Îi va fi însă foarte greu.

10. CATANIA — AREZZO. Pozițiile în clasament ale acestor echipe ne obligă să acordăm șanse de victorie unei singure echipe: Catania.

11. COMO — CATANZARO. Ambele formații țintesc unul din locurile destinate promovării în prima divizie. Oaspeții sînt mai bine plasați dar Como joacă acasă, unde de regulă pierde greu puncte.

12. MANTOVA — FOGGIA. Neplăcută situația în care se află Mantova, echipă ce a activat în prima divizie. Azi este amenințată cu retrogradarea și din divizia B. Meciul este foarte important deci pentru gazde.

13. REGGIANA — BRESCIA. Cu toate că amîndouă echipele se găsesc pe la periferia clasamentului Reggiana are o poziție mai bună și o formație care știe să se impună acasă.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

Am mai spus și cu alte prilejuri (și n-am făcut asta din răutate) că fotbalul nostru poartă asupra lui niște vechi și nefericite blesteme. Mai întîi ne-a chinuit ani în șir obsesia că nu avem talente, că nu avem vocația marelui fotbal, pentru ca apoi să ajungem la jalnica concluzie că ne lipsesc antrenorii cu talent și personalitate, că jucătorii noștri sînt măcinați de complexe în fața marilor echipe ale lumii, pentru ca în ultimul timp să ne lovească altă pacoste: nu avem nici arbitri! Puținii noștri cavaleri cu fluierul legat de gît abia apucă să-și facă și ei un nume, pentru că imediat își dau în petec. Sigur că nu e acum cazul să generalizez și să-i vir pe toți în aceeași oală, dar, aproape că nu e etapă în care să nu se ivească un scandal sau o profundă nemulțumire din partea unei echipe sau chiar a unei localități întregi. S-a emis într-o vreme ipoteza că arbitrii noștri nu ar avea un stil unitar, în sensul că fiecare fluieră după cum îl taie capul, unul aplică legea avantajului, altul n-o aplică, unul trece cu vederea jocul bărbătesc, altul se sperie la fiecare ghiont și așa mai departe. Cert este că nu-i putem suspecta pe arbitrii noștri de lipsă de loialitate. E vorba, desigur, de frica lor de fazele complicate, de meciurile grele, încleștate. Le lipsește, adică, competența, sîngele rece, judecata rapidă și dreaptă. De curînd, s-au petrecut cîteva grave incidente, la București și în provincie. În Capitală, li s-a luat petroliștilor un punct, tocmai cînd Ilie Oană își pusese, după grele eforturi, echipa pe picioare, lansînd-o cu brio în primul eșalon. Dumitrache a fost, apoi, victima unei evidente erori de arbitraj, pentru ca la Reșița, meciul însuși să fie dat peste cap. Ultimul caz e cu atît mai îngrijorător cu cît acolo se afla unul dintre arbitrii noștri bine cotați, adică Victor Pădureanu, acoperit de laudele jurnaliștilor și federației cu un an în urmă. Stupefiant este și faptul că el însuși și-a recunoscut, imediat, greșeala. Mă rog, a greșit, e omenește, dar ce ne facem cu respectiva echipă frustrată și cu publicul reșițean, care a plecat de la meciul respectiv cu sufletul negru? Nu știu ce a hotărît federația în legătură cu acest incident (probabil că a lăsat lucrurile baltă), dar obligația mea este de a da cel puțin o satisfacție și mîngîiere morală celor nedreptățiți, publicînd măcar fragmente din două dintre numeroasele scrisori clocotind de indignare sosite din această localitate. Iată-le:

UN GRUP DE OȚELARI de la C.S. Reșița: „Etapa a XIII-a a campionatului diviziei A de fotbal a provocat, nu pentru prima oară, mîhnire în sufletul a zeci de mii de iubitori ai acestui sport...

„Echipa din Reșița a fost frustrată în acest campionat de 3—4 puncte (cu Petrolul, unde arbitrajul a fost, se zice, excelent, cu U.T.A., care a marcat golul victoriei cu mult după minutul 90, cu Steaua, unde știți și dv. cum a fost), pe cînd Steaua a acumulat cel puțin tot atîtea puncte nemeritate (cu C.S.M., F.C. Argeș și „U" Cluj). Și atunci reflectă clasamentul valoarea echipelor? Sau, mai precis, are federația vreun interes ca acest clasament să fie conform cu realitatea? Poate puteți da dv. un răspuns.

Referitor la meciul cu „U" Craiova, ne oprim doar la două aspecte ale arbitrajului prestat de V. Pădureanu, pe care le considerăm edificatoare:

1. La 2—0 pentru C.S.M., Universitatea beneficiază de o lovitură de la 11 metri, ca urmare a unui hent *neintenționat* comis de Kiss. Nu putem spune cu certitudine dacă a lovit sau nu mingea cu mîna, dar, dacă a făcut-o, hentul a fost neintenționat. Nu ne putem pronunța, pentru că din locul unde ne găseam, la centrul terenului, nu se putea vedea faza bine, mai ales că Kiss era cu spatele spre teren și cu fața spre Gornea. Dar V. Pădureanu se găsea tot la centrul terenului (la 40—50 de metri de poartă) și, repetăm, Kiss era cu spatele spre arbitru. În momentul cînd unul din jucătorii craioveni a ridicat mîinile în sus, arbitrul a acordat 11 metri, Reșițenii au protestat, s-au îndreptat spre tușierul Dinulescu, care nu s-a pronunțat nici pro, nici contra.

2. Beldeanu a executat o lovitură de la 18 metri în gol, iar arbitrul a dictat repetarea loviturii pe motiv că zidul a mișcat. Craiovenii au comis deci o nouă infracțiune și arbitrul nu i-a „iertat", repetînd lovitura. Am dori să vă întrebăm, tovarășe Băieșu, cum ar trebui să se comporte spectatorii în astfel de ocazii. Știu că trebuie să luăm atitudine împotriva tuturor celor care sînt necinstiți, a celor care fură munca altora. E adevărat că și F.R.F. ar trebui să știe acest lucru, dar a dovedit de multe ori că interese meschine sînt puse deasupra intereselor fotbalului românesc. Știu că se vor lua măsuri drastice împotriva spectatorilor reșiteni, poate și împotriva unui antrenor harnic și cinstit, dar am dori ca în viitor în fotbalul nostru să domnească o atitudine sportivă, de cinste și demnitate comunistă".

★ ★ ★

UN COLECTIV de ingineri și proiectanți de la U.C.M.R. (34 de semnături): „În ziua de 26 noiembrie, începînd de la orele 14, pe stadionul din Valea Domanului, în fața a peste 12 000 spectatori, pe un teren acoperit complet cu zăpadă, s-a desfășurat meciul de fotbal dintre echipele C.S.M. Reșița și Universitatea Craiova.

Pentru cei ce n-au participat la acest meci, rezultatul partidei ar putea să pară normal și echitabil pentru ambele echipe. Justificat, pe de o parte, pentru că participă la luptă o echipă cu experiență competițională și cu unele individualități de certă valoare („U"-Craiova), iar pe de altă parte o echipă nou promovată, dar cu dorința de afirmare, luptînd cu o deosebită dăruire și în același timp cu o remarcabilă disciplină.

Realitatea este însă că meciul a fost la discreția gazdelor și numai generozitatea arbitrului Pădureanu (care a acordat gratuit o lovitură de la 11 metri pentru „U" Craiova, neacordînd un fault în careu asupra lui Neagu, în prima repriză și, în plus, anulînd un gol perfect valabil înscris de Beldeanu la rezultatul de 2—2), a făcut ca victoria să nu le revină.

Puși în fața unor asemenea evenimente, spectatorii reșițeni au reacționat cu vehemență. A reacționat însă toată suflarea de pe stadion și nu unele persoane certate cu disciplina așa cum s-a afirmat, dimpotrivă, spectatori de toate vîrstele și ocupațiile revoltați de asemenea manieră de arbitraj. Să nu se uite că la Reșița s-au mai pierdut puncte, însă nu s-a reacționat astfel. În această situație, tov. delegat federal, în loc să calmeze spiritele sub o formă inteligentă, așa cum ar fi fost de dorit, a afirmat că în Reșița nu sînt decît bețivi și huligani (oare așa să fie?). Mai tîrziu, însă, a recunoscut că s-a greșit și chiar a afirmat posibilitatea rejucării meciului (?!!)

Rugăm pe această cale să se analizeze cît mai profund desfășurarea acestor evenimente, dorind totodată să se pună capăt unor asemenea procedeuri, de a defavoriza o echipă sau alta după plăcerea „cavalerilor fluierului" și de a frîna posibilitatea afirmării unei echipe disciplinate, cu o concepție tactică modernă, care luptă sportiv, cinstit, și cu un antrenor căruia nu i se poate reproșa nimic de-alungul carierii sale...

În încheiere, dorim să arătăm încă odată, că din Reșița au mai plecat echipe cu puncte cucerite pe stadionul nostru, aplaudate împreună cu arbitrii care au condus partidele (vezi meciul cu C.F.R. Cluj).

Este adevărat, atitudinea unui grup de spectatori, care au protestat după meci, cerînd socoteală arbitrului, este total nelalocul ei și ne exprimăm dezacordul în acest sens, dar tot atît de adevărat este și faptul că a fost generată de maniera cu totul curioasă în care a arbitrat tov. Pădureanu".

La ceasul cînd apar aceste rinduri, cei mai mulți dintre noi știm unde și cu cine ne vom petrece revelionul.

Invitațiile au fost făcute, meniurile gîndite, cea mai mare parte din cumpărături așteaptă pe rafturile cămărilor, listele de felicitări întocmite, multe expediate ; căutările prin magazine după mici daruri și surprize sînt și ele pe sfîrșite.

Celor care își mai pun întrebarea cum pot crea o atmosferă mai plină de culoare, de strălucire, cum vor face din masa de revelion altceva decît o cină bogată, cum se poate transforma banalul în neobișnuit, ne propunem să le oferim unele sugestii care să surprindă și să încînte.

Revelion 1973

O PETRECERE COSTUMATĂ...

...și mai cu seamă cu temă, e un mic eveniment care ridică valoarea sărbătorii din noaptea Anului nou dîndu-i o notă aparte, originală, care rămîne în amintirea oaspeților ca ceva cu totul deosebit. Vă sugerăm cîteva idei pe aripa cărora puteți călători în lumea largă.

SEARĂ ROMÂNEASCĂ „CA LA MAMA ACASĂ". Nu e pentru nimeni o noutate că succesul bunătăților noastre tradiționale, pe care le pregătiți, stă și în felul cum va arăta masa, cum vor fi înfățișate mîncărurile. Și toate acestea le puteți face fără cheltuieli suplimentare, care să vă dezechilibreze bugetul, fără eforturi care să vă epuizeze.

Cu o față de masă din pînză de in de culoare închisă sau chiar cu una albă, cu farfurii țărănești din ceramică viu colorată, cu ulcele pentru vin și o cană de lut smălțuite, cu un vas negru de Marginea plin cu spice aurii, puse printre ele și veți a vea o masă împodobită rustic, care va da o valoare nouă bunătăților ce se vor perinda pe ea.

Cu alte cîteva lucruri simple veți completa atmosfera specific românească. Așezați pe un bufet coșulețe de răchită umplute cu nuci, cu mere, un blid cu colăcei, ca cel pe care îi făceau bunicile noastre pentru colindători. Și cum de Anul nou urătorii nu trebuie să lipsească, costumați o sticlă în colindător. Îmbrăcați gîtul într-un sul mai larg de hîrtie albă pe care ați desenat un obraz cu ochi, nas, gură. Acoperiți „capul colindătorului" cu o căciulă mițoasă (din blană sintetică sau naturală). Pe „umerii" sticlei puneți un suman. Înzestrați colindătorul cu o stea din staniol.

Costume ? Din fericire moda actuală, bogat inspirată din folclor, ne dă posibilitatea să purtăm o rochie neagră discret decorată cu motive naționale : un cojocel de piele albă cu flori colorate, tivit cu blăniță și purtat peste o rochie simplă, de o față frumoasă, va evoca străvechile basmelor noastre populare. Aveți încredere în fantezia dv. O ie și o fustă elegantă, o mahramă, o sgărdiță scumpă — bentiță de mărgele purtată de mărămurești și foarte la modă acum — sînt tot atîtea atuuri pentru reușita costumației dv. într-un revelion cu specific românesc.

ÎN STIL ITALIENESC. Aceasta va fi — să presupunem — tema revelionului dv. Dacă aveți de exemplu pahare verzi puteți pune o față de masă roșie și farfurii albe. Hîrtia lucioasă poate înlocui cu succes țesăturile. Sub fiecare farfurie puneți seturi rotunde decupate din hîrtie. Ele pot avea și silueta unui Moș Gerilă sau a unei stele. Dacă aveți preferințe pentru seturi verzi, confecționați sfeșnice din pahare obișnuite, cu picior, pline cu globulețe sau staniol roșu și puneți în ele luminări albe. **Costume ?** Pescar napolitan, țărancă italiană, gondolier.

SEARĂ SPANIOLĂ. Dacă **doriți să vă anunțați prietenii că veți organiza un revelion costumat pe această temă, atunci pregătiți o față de masă galbenă ca lămîia. Farfuriile vor fi de ceramică neagră (numai farfuriile de bază, care vor servi apoi de suport pentru toate celelalte). Centrul mesei transformați-l în arenă. Palisada din ramurile de brad, tăul din ceramică. Îmbrăcați o păpușă, împrumutată din jucăriile copiilor, în toreador. Dar puteți înlocui arena cu un buchet de flori roșii. Luminați masa cu luminări de culoare foarte întunecată : fumuriu sau verde închis. Fixați-le în ghemе din staniol roșu. Costumele sînt ușor de imaginat : dansatoare spaniole, gitane etc.**

Noi v-am făcut cîteva sugestii. Dacă v-ați fixat la o temă integrați în meniul dv., printre bunătățile noastre tradiționale, și un fel specific poporului respectiv. Dacă organizarea unei petreceri cu temă vi se pare mai greu de realizat, o petrecere costumată, după fantezia și posibilitățile fiecăruia, poate scoate din încurcătură pe oricine nu are încă nimic special pregătit pentru revelion.

ANUL NOU ÎN MUNȚI

Dacă vă numărați printre cei care au prilejul să părăsească pentru cîteva zile cadrul obișnuit și să petreacă sărbătorile la munte, în alt peisaj, în alt aer, în alt ritm de viață, faceți totul ca să profitați din plin de această mini-vacanță. Fiți veseli, dar dați-vă osteneala să fiți un tovarăș plăcut, ca și ceilalți să se poată bucura în voie de totul. În acest scurt răstimp uitați de grijile și necazurile rămase în urmă și nu creați altele noi tovarășilor dv.

Înainte de a vă face bagajele trebuie să știți exact ce așteptați de la aceste cîteva zile. Veți poposi într-o casă de odihnă dintr-o stațiune sau undeva într-o cabană ? Visați o simplă odihnă și relaxare ; mizați pe posibilitatea de a vă amuza intens ; doriți mai ales să faceți sport ?

Echipamentul dv. va trebui să fie adecvat situației respective.

• Să presupunem că plecați să faceți schi și că veți petrece revelionul într-o cabană pierdută printre nămeți. Ne gîndim de pildă la studenți. Dacă aveți echipamentul necesar, verificați din timp dacă totul e în bună stare : fermoarele (parafinați-le la nevoie), nasturii, cataramele, curelele, șireturile bocancilor. Notați ce vă lipsește.

• Dacă sînteți un debutant e bine să știți că : schiurile de turism sînt în general schiuri late. Puse vertical ele trebuie să ajungă la înălțimea degetelor ținînd brațul ridicat.

• Încălțămintea pentru schi trebuie să fie impermeabilizată, să mențină bine piciorul fără să jeneze, deci suplă și impregnată cu o unsoare specială (se găsește la magazinele de specialitate). Pentru cabană veți avea o încălțăminte obișnuită.

• E bine să aveți două perechi de mănuși de lînă, de preferință și cu un singur deget.

• Bluza de vînt e de preferință să fie prevăzută cu glugă care se poate strînge în jurul obrazului ca să fie de un real folos, ea trebuie să acopere șoldurile, căci cele care se opresc în talie nu împiedică zăpada să pătrundă între pulover și piele.

• Sînt necesare două perechi de pantaloni dintr-o țesătură elastică : unii pentru schi, alții pentru interior.

• Vă sînt indispensabile două bluze de lînă subțiri și un pulover gros ; două perechi de șosete de bumbac (prosop) și o pereche din lînă de purtat deasupra lor în bocanci.

• Protejați-vă pielea obrajilor, mîinile cu o cremă bună.

• Apărați-vă ochii de frig și reverberațiile luminii pe zăpadă prin ochelari adecvați ; preferați pe cei de tipul celor pentru motocicliști.

• Dar, cum ați venit să vă petreceți și revelionul la cabană, ca să dansați nu e nevoie de o ținută de ultimă modă dar în orice caz de una convenabilă și de pantofi potriviți.

• Ca să dați strălucire și poezie nopții de revelion decorați cu o ghirlandă de becuri colorate un brad în plină natură și alimentați-l cu baterii sau de la sursa de energie electrică a cabanei. Dar, aduceți becurile și eventual bateriile de acasă.

• Cei ce își vor petrece revelionul într-un restaurant dintr-o stațiune vor avea o îmbrăcăminte adecvată sărbătorii: o rochie elegantă; un costum de culoare închisă. Pentru drum și plimbări vestimentație specifică de munte.

JOC-TEST

CE ȘTIȚI DESPRE SCHI

10 puncte pentru 10 răspunsuri exacte

1) **De ce origină este cuvîntul schi ?** a) engleză ; b) norvegiană ; c) finlandeză.

2) **De cînd se cunoaște schiul ?** a) din antichitate ; b) din evul mediu ; c) din epoca noastră.

3) **În ce țară se păstrează cel mai vechi schi ?** a) Suedia ; b) Finlanda ; c) Uniunea Sovietică.

4) **Primul scriitor din lume care amintește schiul este ?** a) Pliniu ; b) Buffon ; c) Balzac.

5) **Ce țară a folosit pentru prima oară schiul în scopuri militare ?** a) Statele Unite ; b) Canada ; c) Finlanda.

6) **Ca să străbată întinsul zăpezilor oamenii au folosit și schiuri de lungimi inegale ; dar s-au folosit întotdeauna de bețe sau s-a schiat ?** a) fără bețe ; b) cu un băț ; c) cu două.

7) **Datorită cărui explorator celebru schiul capătă o popularitate mondială ?** a) Amundsen ; b) Nansen ; c) Nobile.

8) **Cînd a fost consacrat, pentru prima oară, schiul ca sport, într-o competiție internațională ?** a) 1892 ; b) 1200 ; c) 1907.

9) **Primul concurs de schi cunoscut în țara noastră a avut loc la Poiana în februarie 1909. În ce an și unde a avut loc primul concurs internațional de schi organizat în România ?** a) Sibiu 1914 ; b) Sinaia 1922 ; c) Predeal 1929.

10) **În ce an și unde se organizează primele concursuri de schi la Jocurile Olimpice de iarnă ?** a) Chamonix 1924 ; b) Saint Moritz 1928 ; c) Lake-Placid — în America, 1932.

Jocul se dispută între 2—3 echipe. Membrii unei echipe se pot consulta. Se notează fiecare răspuns și se înmînează conducătorului. Răspunsurile se citesc la sfîrșit.

Răspunsuri

1) Cuvîntul schi este de origină norvegiană (b)..

2) Practicarea schiului durează de foarte multă vreme ; el e cunoscut din antichitate (a).

3) Suedia are în muzeul din Fiskartopet cel mai vechi schi din lume. El are o lungime de 1,10 m și e lat de 20 cm (a).

4) Schiul e menționat de autorii greci și latini printre care și Pliniu, dar Buffon și Balzac vorbesc și ei în operele lor de schi(a).

5) În anul 1200 finlandezii aveau un corp de schiori militari (c).

6) La început s-a schiat fără bețe, apoi cu un băț și abia la urmă cu două (c).

7) Interesul suscitat de povestirea traversării pe schi a Groenlandei de către Nansen a contribuit în bună măsură ca schiul să capete o popularitate mondială(b).

8) Prima competiție internațională de schi cunoscută a avut loc în Scandinavia în 1892 (a).

9) Primul concurs internațional de schi organizat în România are loc în ianuarie 1929 la Predeal și Poiana (sărăturile) (c).

10) Federația franceză de schi organizează primele concursuri la Jocurile Olimpice de iarnă de la Chamonix în 1924 (a).

CADOURI DE ULTIM MINUT

Dacă nu mai aveți timpul necesar să căutați daruri care să răspundă gustului celui căruia le oferiți, să fie în același timp originale și să se integreze în interiorul destinatarului, e bine să știți că sugestiile clasice sînt soluția cea mai bună.

• Florile, sau o plantă deosebită fac întotdeauna plăcere. Florăriile abundă în brăduți decorați ca și în fel de fel de compoziții florale decorative specifice momentului. Va fi doar greu să vă decideți la alegere.

• Mîncăcioșii vor fi bucuroși să primească bomboane de șocolată. Atenție, totuși ! Bolnavilor de ficat evitați să le faceți un astfel de dar.

• Produsele cosmetice pentru femei și bărbați nu-i pot lăsa indiferenți pe cei care își fac o plăcere din a fi deosebit de ingrijiți. Apa de colonie „Eva 1002", crema de față „Gerovital H3", crema fluidă pentru ingrijirea mîinilor „Catifelin" sînt doar cîteva sugestii. Pentru bărbați : loțiuni de dat înainte și după ras, deodorante etc.; se găsesc și truse complete — produsele „Bob", de pildă. Sfatul vînzătoarei de specialitate vă va fi însă un îndrumător mai util.

DACĂ MAI DISPUNEȚI TOTUȘI DE TIMP...

...și sînteți îndemnatică aveți încă posibilitatea să faceți și mici daruri lucrate chiar de dv. Iată cîteva potrivite pentru un tînăr cuplu :

• Cumpărați un fund de bucătărie obișnuit. Colorați-l, vopsindu-l într-o culoare veselă. Echipați-l cu mici accesorii care îi vor da o utilitate definitivă. Un bloc de notițe, un creion fixat de el și l-ați transformat într-un ajutător

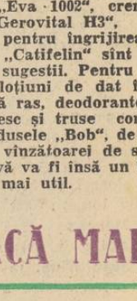

de memorie care va decora bucătăria proaspetei gospodine și în care își va nota liste de cumpărături urgente, mici socoteli de buget, rețete nou aflate etc.

• Simple linguri de lemn, de orice mărime, colorate și decorate vor face cu siguranță și ele plăcere. Lustruiți-le cu hîrtie sticlată, vopsiți-le cu tempera albă. În partea scobită a lingurii și pe miner, faceți un desen inspirîndu-vă după desenul nostru

sau după propria dv. fantezie. După ce sînt bine uscate dați-le cu lac incolor de unghii. Puteți fixa, de-a lungul minerului, cîteva cîrlige care vor folosi la agățatul unor mici obiecte : șervețele de luat vasele fierbinți, ibrice de aramă etc.

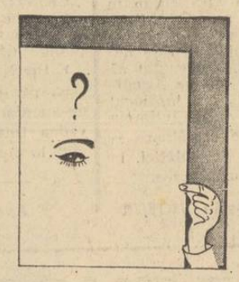

AMUZAMENTE

Al cui e ochiul?

Desenați pe o foaie mare de hîrtie sau pe un jurnal mare un ochi de dimensiuni normale și decupați-l. Jocul constă în a ghici cui aparține ochiul celui care se ascunde după foaia de hîrtie. Ghicește un singur jucător. Toți ceilalți sînt ascunși în șir indian în spatele celui care ține foaia. Acest joc se joacă în liniște ca să nu se dea indicii. Atenție la mîini, după ele puteți fi foarte ușor recunoscut.

Găluști de aur

(România)

Această specialitate a bucătăriei ardelenești are la bază un aluat mai moale de cozonac obișnuit.

Într-o formă unsă cu unt, se așează una lîngă alta găluștile de aluat — nu prea dospit, mari cît o nucă frumoasă — pe care le formăm cu mîna — bine unsă cu unt și le tăvălim prin zahăr parfumat cu vanilie. Peste primul rînd de găluști se așează altul. Se presară cu zahăr și se dă forma la cuptor cu foc potrivit. Găluștile deși formează corp comun, după coacere se deslipesc ușor cu mîna. Se servesc calde.

• Variante : a) Găluștile se înmoaie în unt topit și se tăvălesc într-un amestec de nuci pisate, zahăr tos și vanilie. Pentru rest se procedează întocmai ca în rețeta precedentă ; b) Se taie pătrate dintr-o foaie de aluat de cozonac, groasă cam de un deget. În fiecare pătrat se pune o lingură de dulceață, de rahat, ori altă umplutură preferată, cremă de nuci cu stafide, de pildă. Se împăturește pătratul ca un plic, se lipesc marginile și se trec prin nuci rișnite amestecate cu zahăr tos. În rest se procedează întocmai ca în prima rețetă, dar se pun la copt numai după ce au crescut dublîndu-și volumul.

Pizza cu cașcaval și șuncă

(Italia)

Pentru aluat : 100 g făină, 50 g apă, puțină drojdie de bere, un praf de sare. Pentru umplutură : 250 g cașcaval, 200 g ceafă afumată, 50—75 g unt, 2 ouă. Pentru garnitură : 2—3 roșii, o măslină.

Aluatul se prepară întocmai ca cel pentru piine. Se amestecă făina cu apă, sarea și drojdia pînă ce se obține un amestec omogen. Se lasă la un loc uscat și cald să crească. Apoi se mai frămîntă o dată, se bate, se întinde cu sucitorul într-o foaie rotundă de mărimea formei în care va fi coaptă. Foaia de aluat trebuie să tapeteze atît fundul cît și pereții formei. Se alege o formă cu pereții joși. Se acoperă aluatul cu un strat de cașcaval, tăiat în felii subțiri (circa 200 g). Italienii folosesc o brînză numită mozzarela care se topește repede în cuptor. Dar un cașcaval proaspăt cu pastă moale o poate înlocui cu succes. Peste cașcaval se presară bucățele mici de unt. Se așterne apoi un strat din felii subțiri de ceafă afumată și se mai pun bucățele de unt. Se bat ouăle ca pentru omletă și se toarnă deasupra. Se acoperă totul cu restul de cașcaval ras. Se decorează pizza cu o coroană din rondele de roșii așezate la oarecare distanță de marginile formei. În mijloc se înfige o măslină căreia i s-a scos sîmburele. Se dă pizza la cuptor fierbinte, încălzit din timp, și se coace 10—15 minute pînă se rumenește frumos cașcavalul. Se servește ca prim fel, tăiată în raze ca un tort. Cantitățile menționate sînt suficiente pentru 4—5 persoane.

Pojarski

(U.R.S.S.)

Preparați din legume fierte în apă cu sare și tăiate în cubulețe o obșnuită salată rusească. În afară de cartofi, morcovi, fasole verde tăiată în bucățele, mazăre verde (din conserve), castraveți murați, mai aveți nevoie de 6 felii frumoase de șuncă de Praga și 200 g de pate de ficat. E de preferat să-l preparați în casă din ficat de pasăre și să-l amestecați cu o lingură de smîntînă groasă. Din două gălbenușuri, zeama de la 1/2 de lămîie, o linguriță de muștar și circa 200 g de ulei, sare și piper preparați o maioneză bine legată, pe care o veți amesteca cu 3—4 linguri de aspic pregătit din cîteva foi de gelatină dizolvate în puțin vin alb, aspru, călduț. Amestecați legumele cu maioneza, ungeți ușor o formă rotundă (mai mică decît un platou) și puneți înăuntru salata. Lăsați forma în frigider. Cu puțin înainte de a o servi răsturnați-o pe un platou. Rulați feliile de șuncă în formă de pîlnie și ajutîndu-vă de un cornet impermeabil cu gura zimțată, umpleți-le cu pate. Așezați-le pe platou, cu vîrful ascuțit spre centru. În mijlocul lor puneți puțină salată verde tăiată subțire ca să formați un suport pentru un ou fiert tare, căruia i-ați tăiat un căpăcel și l-ați decorat cu un moț de pate. Turnați deasupra un strat subțire și egal de aspic (păstrat anume și care dacă s-a închegat va fi topit în bain-marie).

Sangria

(Spania)

Ca să încălziți atmosfera și să contribuiți la crearea ambianței specifice unei petreceri de revelion, serviți oaspeților această delicioasă băutură spaniolă.

Pentru 1 litru de vin roșu sau rozé trebuie socotit două linguri de zahăr pudră, sucul de la o lămîie frumoasă, sucul de la o portocală, un vîrf de cuțit de scorțișoară, o cuișoară și fructe de sezon sau conservate în sirop.

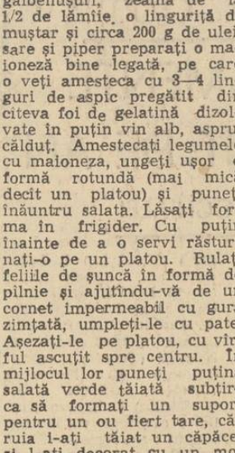

Turnați totul într-un recipient mare și puneți înăuntru fructe tăiate în bucăți mici : portocale, banane, mere, stafide, piersici (o cutie). Lichidul trebuie să acopere bine fructele. Veți socoti un litru de vin pentru 8 persoane Băutura se servește foarte rece. Se umplu cupele pe jumătate cu fructe, apoi se completează cu lichid.

IDEI, IDEI

• Un fier de călcat cu cărbuni de pe vremea bunicilor noastre, în care veți pune ramuri de brad sau de ilex, cîteva globuri mici sclipitoare vor crea un amănunt de decor amuzant și nou.

• Același fier poate deveni o surpriză pentru fumători, dacă îl veți umple cu țigări și veți pune alături o scrumieră încăpătoare de ceramică.

• Nu aruncați tulpina bradului care v-a împodobit casa. Curățați-o de ramuri și păstrați-o. Într-un număr viitor vă vom arăta cum se poate metamorfoza în broșe, pandantive și alte mici obiecte decorative pe care le veți dărui de 1 și 8 Martie.

• Foarte mic acest „brad" este realizat din hîrtie lucioasă verde tăiată în fîșii îndoite pe mijloc. O andrea lungă de tricotat menține fîșiile între ele și se înfige într-o cutie împodobită. Pastile mici multicolore din staniol decorează „bradul".

Mici secrete ale unei bune gospodine

Luminările continuă să fie un decor din ce în ce mai apreciat pentru mesele festive, pentru cea de revelion în mod deosebit. Ele nu vor lipsi probabil nici din decorul interiorului dv.

• E mai prudent să le așezați astfel ca să fie ferite de exuberanța dansatorilor.

• Verificați dacă luminările încap bine în gura sfeșnicelor. Dacă sînt prea groase, e de ajuns să le muiați capătul în apă foarte caldă ca să le faceți maleabile și să puteți astfel potrivi dimensiunea convenabilă.

Pagină realizată de Olimpia ȘTEFĂNESCU

CURIER SĂPTĂMÎNAL

chimbind un pic ordinea în care redactez *curierul*, incep printr-un comentariu lămuritor. apropie Anul nou, vin ătorile, strada — pretuieni — e veselă, prosperă. ii —. aceste adevărate ometre ale buneistări" — regătesc să înlănțuie, cu ele lor încă fragile, brazii dobiți, întimpinîndu-l el pe moșul cu barbă La sfîrșit de an, întotna, trăim cu toții o încere în copilărie...

cmai de aceea am socotit ivit (deși pare atît de... trivit) să scriu, acum nou, despre niște copii — probabil — nu se vor ura ca alții, nu vor privi uitor și dulce spre bătrînveșmîntat în mantie robănuind — secret — că altcineva decît... propriul De ce așa ? Fiindcă, pur mplu, tații lor lipsesc de și ani, lipsesc grav, nu nici un semn de viață, aranjat existența într-o parte, poate au alți copii, oartă ca și cînd ar fi t un... schimb de locuitindu-și copilul sau ii, uitînd cită nevoie de ură sufletească am avut oții, la anii aceia de înt de căldura incompală din palma grijulie a lui...

acum iată cîțiva copii știu de mult, cu certine, că în cizmele lui Moș ilă, sub mantie și căciulă, barba albă, stufoasă, nu, se poate ascunde... prol tată :

mate tovarăș,

ă numesc Gabriel Ivan, 13 ani și jumătate, sînt la Școala generală nr. din București. Vă scriu neavoastră, cu încrederea mă veți ajuta să-mi cu-

ABSENȚII...

de Mihai STOIAN

noșc tatăl pe care nu l-am văzut niciodată. El se numește Gheorghe Ivan și este salariat la I.C.I.L.-Tulcea. Eu i-am scris și o poezie, pe care v-o trimit și dumneavoastră.

La mulți ani !

GABRIEL IVAN
Șos. Oltenitei nr. 135, Sector 5"

Reproduc și poezia : „Copilăria mea".

„Mă numesc Gabi Ivan / Am crescut copil orfan / Mamă am, dar tată n-am / De la vîrsta de un an. / Am crescut mare, voinic / Nu alături de tătic / Pentru că legea m-a dat /Mamei pentru educat. / Mama în brațe m-a luat / Și în lume a plecat / M-a crescut, m-a făcut mare / De la mine mulțumire are. / Mă gîndesc, mă zbat mereu / Cum să fac să-l văd și eu / În fotografie nu îl am / De la vîrsta de un an. / Nu-l cunosc, nu-mi dă o veste / În Tulcea acum el este / Are casă, are masă. / De copilul lui nu-i pasă ?"

Dragă Gabi, desigur că ți-am reprodus „versurile" nu pentru c-ar fi vorba de vreo poezie grozavă ; important este faptul că, din cuvintele pe care te-ai străduit să le versifici (așa cum te-ai priceput), reiese limpede ce simți tu, ce dor imens, de tată îți chinuie copilăria. Și îmi place că, la urmă de tot, în scrisoare, după poezie, ai ținut să adaugi : *„Am scris aceste versuri pentru dumnealui, nu ca să-l umilesc în vreun fel, dimpotrivă, ca o dovadă de iubire, doresc din suflet să-l întîlnesc, de aceea îi spun, pe această cale, nu „Adio", ci „La revedere, tată, pe curînd".* Să nădăjduim, împreună, dragă Gabi, că acest „pe curînd" va fi extrem de aproape și că tatăl tău va înțelege, în sfîrșit, ce înseamnă o datorie de suflet. Aștept să-mi scrii imediat ce-ți dă de veste. Poate anul acesta, printre daruri, vei primi măcar o... fotografie din Tulcea.

Un alt absent în catalogul părinților pare să fie, după cele conținute în scrisoarea primită de la *Eleonora Mirza*, str. Grădina Veche nr. 158, Galați, *inginerul Cristache Sima*, cu ultimul domiciliu în Constanța, str. Republicii nr. 108, bloc R 4 — ap. 17 B, care-și *„schimbă mereu domiciliul și locul de muncă, reușind să-i dau de urmă numai cu concursul organelor în drept. Iată numai cîteva din întreprinderile prin care a trecut în acest timp : I.G.L.A.C. — Galați, Asociația fluvială a Dunării de jos — Sulina, T.A.V.S. — Tulcea, Trustul de construcții hidrotehnice — Constanța, I.C.H. — Constanța, Trustul de utilaj terasier — București, T.C.I.F. nr. 2 — Constanța, Centrul intercooperatist mecanic — Năvodari, I.P.M.C. — Constanța, T.S.C. T.L. — Mangalia Nord, Trustul de construcții — Constanța, Șantierul nr. 6 construcții — Mangalia ... și altele. Ultimul său domiciliu l-am aflat cu ajutorul Miliției. Pînă în luna februarie 1972 am primit restanțele de la Șantierul nr.6 construcții — Mangalia de unde a și plecat prin demisie, unitatea nemaiștiind unde se află. Părea că din luna aprilie 1972 nu mai intrase în slujbă, deși are calificarea pe care o are și ... „șomează" la volanul autoturismului propriu. Dar fac demersurile necesare și, cu mandatul poștal nr. 18 935, primesc de la Trustul de construcții locale din Constanța restanța pe luna martie și aprilie 1972, reținută din salariul pe iulie a.c. Întrebarea este : cum de au oprit acești bani în iulie, dacă nu mai este salariat la ei (cum au comunicat Miliției, Procuraturii) din aprilie ? Sînt îndreptățită să cred că și în întreprinderea unde a lucrat a dat peste semeni de-ai săi, care l-au ajutat și camuflat, ca să se sustragă de la plata acestei datorii de onoare. Poate că acum, citind, i se va face, puțin măcar, rușine, și va renunța la toate tertipurile, achitîndu-și la timp datoriile față de propriul copil care are acum 12 ani".*

Am mai scris pe asemenea „temă" întristătoare, dar ceea ce spuneți dv. în legătură cu tovarășii de la Trustul de construcții locale din Constanța este deosebit de grav. Dacă faptele stau întocmai așa cum le descrieți, înseamnă că acei care-au semnat adresele către Miliție și Procuratură, dezinformînd, au încălcat evident legea, nu numai legea scrisă, dar și cea nescrisă, a omeniei. În fond, ce încercau dumnealor să... ajute? Fuga unui tată (fie și „materială", bănească) de propriul copil ? Cît privește atitudinea tatălui, știți că „dragoste cu sila nu se face", dar nu pricep cum un om, la nivelul său de pregătire, indiferent de tot ce, desigur, are de „împărțit" cu dv., nu convine, cu sine însuși, să-și respecte integral și prompt datoria de onoare", cum bine scrieți. Am reprodus scrisoarea dv. — ca și a lui Gabi Ivan — gîndindu-mă că, în atmosfera generală, sărbătorească, cînd pe fețele copiilor noștri se răsfrînge mulțumirea, acești doi tați — și alții aflați în aceeași situație — vor răspunde mai lesne apelului meu la onestitate, la îndeplinirea obligațiilor asumate, implicit, aducînd pe lume o ființă. Oare acești dezertori de la codul onoarei și al omeniei, cred că viața nu se răzbună, niciodată, pentru nedreptățile pe care, oricine, le comite ? Să lovești — prin absență fizică, sufletească sau doar materială — în propria-ți progenitură, ce poate fi mai departe de natura umană, de esența acestor momente sărbătorești pe care le parcurgem împreună?

De la caz la caz

CUVINTE

de Al. CORNESCU

Vorbim și ne înțelegem între noi, comunicăm și recepționăm gînduri și idei, vorbim aceeași limbă și, pentru anume noțiuni, folosim aceleași cuvinte. Așa e firesc și așa se și întîmplă în cele mai multe din cazuri... Cum, adică, în cele mai multe din cazuri ? — se vor întreba unii. Nu întotdeauna, cu aceleași cuvinte, înțelegem aceleași lucruri ? Într-adevăr, aici începe și încurcătura. Deoarece, cuvintele sînt încărcătinate, au fiecare semnificația lor pe care nu vor-o părăsească. Există și oameni la fel de încăpățînați, care nu vor să-și lase din ale lor, din ceea ce s-au deprins să facă de mult, din ceea ce a intrat în rutină, și este cu mult mai simplu de realizat. Apar însă idei noi, idei care nu mai încap în vechile deprinderi și cer să se acționeze altfel, cer alt ritm și, bineînțeles, altă pregătire. Incomod deci, fără îndoială incomod ; era parcă mai confortabil să nu se schimbe nimic, să meargă treaba pe făgașul ei cel vechi... Dar ideilor noi nu te poți opune ; ele cîștigă teren și risti să te mături din calea lor. Să nu existe oare nici o soluție ?

...Și uite-așa, asemenea oameni și-au adus aminte de cuvinte. Ideile, cît ar fi ele de noi, se exprimă prin cuvinte. Perfect, și-au zis ei, să ne însușim cuvintele. E mai simplu, mai ușor, cuvintele pot fi rostite în ședință, dacă știi cum să le însăilezi, ele sună frumos, convingător chiar; cei care te ascultă te și bifează favorabil iar tu, de fapt, cîștigi timp. Ideile, acțiunile pe care acestea ar trebui să le determine ? Ce contează ! Au apărut specialiști în a relua cuvinte care, în mod normal, exprimă idei noi, dar numai cuvinte, pentru că ideile, acțiunile rămîn după vechiul tipic. Sînt oameni docili, ascultă întotdeauna atent, notează conștiincios în carnețele bine îngrijite, vorbesc, dacă vorbesc, folosind noile cuvinte și apoi, se întorc la ei acasă și fac tot ca mai înainte.

Există și o zicală în acest sens : „Una vorbim, baișca ne-înțelegem !" Dar ne-înțelegem ? Parcă din ce în ce mai puțin. Se întîmplă să stai de vorbă cu cineva : folosiți aceleași cuvinte, nici nu se poate altfel, căci nimeni nu vrea să pară retrograd ; conținutul însă diferă : unul privește înainte, celălalt înapoi. În aparență, potrivit cuvintelor, sînteți de acord ; după idei și acțiuni, în schimb, vă distanțați tot mai mult. Și totuși, cuvintele continuă să-și exercite puterea : dacă au fost exprimate corect, poți face cuiva proces de intenție ?...

Fiindcă tot am pornit-o pe panta zicalelor, există și una mai nouă, care se potrivește tocmai celor care ascultă, notează și apoi fac tot cum știu ei. Zicala cea nouă sună așa: „spun ca tine și fac ca mine" — formulă ideală sub care unii izbutesc să se tîrască destul de profitabil, pentru ei, prin viață, manipulînd șabloane mucegăite peste care toarnă fără încetare și prin efracție parfumul unor cuvinte noi.

Pînă cînd ? Pînă cînd o regulă sau o lege sau o instanță sau noi toți vom sancționa acest sistem, potrivit unei străvechi zicale ce nu și-a găsit încă totala împlinire : „ori te poartă cum ți-e vorba, ori vorbește cum ți-e portul !" Fiindcă, încă de demult, oamenilor de pe aici le-a plăcut ca vorbele să se potrivească cu faptele ; cu atît mai mult astăzi, în era faptelor nenumărate.

Ciudatele sculpturi din munți

Fig. 1

Fig. 2

De ani de zile o enigmă învăluie catenele munților noștri. Zeci și sute de întruchipări dăltuite cu migală de filigran străjuiesc potecile montane. Neobișnuitele sculpturi din cetățile de piatră sînt atît de impresionante prin finețea execuției lor, încît uneori și specialiștii nu se sfiesc să le considere drept fenomene ciudate, fantastice sau le atribuie pur și simplu fanteziei neîntrecute a naturii...

Priviți cu atenție fotografiile pe care le reproducem. Ele reprezintă cîteva dintre piesele unei interesante colecții intitulată sugestiv „Oamenii munților". Imaginile ne-au fost furnizate de un pasionat pictor amator și în același timp iubitor al drumeției, un admirator al enigmaticelor forme sculptate în pietrele munților. Mergînd adeseori pe șantierele de construcție ale noilor obiective energetice, proiectantul Costel Hristescu, de la Institutul de proiectări hidroenergetice, a strîns în decursul unui deceniu numeroase pietre fasonate în mod bizar, dar extrem de asemănătoare cu profilurile umane.

Iată Omul de la Voineasa găsit în Munții Lotrului. Figura lui pare realizată de mîna unui iscusit artist ce a fasonat piatra de rîu cu deosebită dibăcie (figura 1).

La Ciunget, colecționarul a dat peste un grup numeros de pietre ce prezentau contururile unor capete omenești, asemănătoare cu cel din figura 2.

Chipul mucalit al omului din a treia imagine a fost descoperit în apropierea terasamentului căilor ferate de lîngă Călimănești.

Dar cea mai surprinzătoare întruchipare omenească, transpusă în piatră, este redată în figura 4, ea reprezentînd fantastica descoperire făcută de cosmonauții americani Armstrong și Aldrin pe Selena. Este vorba despre curiosul profil, analog unei camee, mărit de 700 de ori, și descoperit în rocile lunare aduse pe pămînt cu prilejul misiunii Apollo 11. Această descoperire senzațională a fost făcută cu prilejul cercetării la microscop, în cadrul laboratoarelor Oak Ridge, fiind considerat unul dintre rezultatele cele mai curioase ale acestei misiuni extraterestre.

În încheierea succintei prezentări, notăm și informația furnizată în ultimul moment de către colecționar și anume că între Rudăreasa și Ciunget, în apropierea unui grohotiș, topometrul de la Rudăreasa, Feribaci, a văzut o monumentală stîncă sculptată și care reprezenta chipul unui om. După părerea celor ce au admirat frumusețea deosebită a acestei sculpturi ea poate rivaliza cu Sfinxul din Bucegi.

Fig. 3

Fig. 4

Fotografii : Costel HRISTESCU

Numărul viitor al revistei noastre va apărea sîmbătă 6 ianuarie 1973 la orele obișnuite

luna cadourilor

Un cadou util — un ceas de mînă

Cu orice prilej, dar mai ales acum, în LUNA CADOURILOR, dăruiți un ceas de mînă:

ZAREA — cu carcasă aurită, secundar central, 17 rubine, preț 391 lei;
LUCI — cu carcasă cromată, 16 rubine — preț 321 lei;
POBEDA — cu carcasă cromată, secundar central, 15 rubine — preț 355 lei.
VOSTOC — cu carcasă aurită, secundar central, 18 rubine — preț 428 lei.

(6521 A)

Recom

ÎN ORICE OCAZIE!
LA ORICE VÎRSTĂ!
CONSUMAȚI

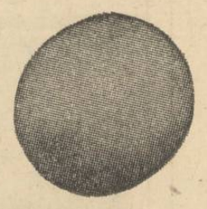

PORTOCALE

exportate de firma EVEX-GILLAS, din ținuturile însorite ale Corintului (Grecia)

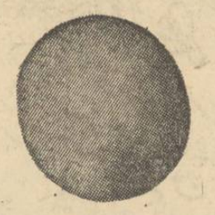

PORTOCALELE GILLAS

- Gust deosebit
- Aromă plăcută
- Bogate în vitamine

Importator : ICE Mercur, Calea Victoriei 118, București

PUBLICOM

REVELION 1973

Soluția ideală pentru petrecerea revelionului — reținerea unei mese la restaurantul preferat. Meniu bogat, serviciu elegant și un program antrenant.

Tragerea specială
LOTO
A REVELIONULUI
1 ianuarie 1973
atribuie
în număr NELIMITAT

- **Autoturisme : „DACIA 1300" și „MOSKVICI 408/412" ;**
- **Excursii în R. D. Germană de cîte 2 locuri ;**
- **Excursii la Paris ;**
- **Premii în bani.**

Duminică 31 decembrie 1972, ULTIMA ZI !

Tragerea specială
PRONOEXPRES
A NOULUI AN
3 ianuarie 1973
atribuie
în număr NELIMITAT

- **Autoturisme „DACIA 1300" și „FIAT 850" ;**
- **Excursii în Cehoslovacia pe ruta : PRAGA—KARLOWI VARY ;**
- **Excursii în IUGOSLAVIA și ITALIA ;**
- **Premii în bani.**

Marți, 2 ianuarie 1973, ULTIMA ZI !

Procurați-vă din vreme biletele !

(5620 A)

LUNA CADOURILOR

DECEMBRIE ESTE PRINTR-O TRADIȚIE „LUNA CADOURILOR"

Pentru acest eveniment, magazinele cooperativelor de consum s-au aprovizionat cu mărfuri dintre cele mai felurite, frumoase și de bună calitate : jucării, pulovere și jachete, baticuri, fulare, cordoane, mănuși, poșete, cămăși bărbătești din tricot și diferite materiale, parfumuri și alte articole de toaletă, bibelouri, podoabe, confecții într-un sortiment variat, aspiratoare de praf, aparate de radio cu tranzistori, picup-uri, aparate de ras și foto, tacîmuri inoxidabile și multe alte articole care pot constitui cadouri deosebit de atrăgătoare.

ÎNAINTE DE A VĂ DECIDE CE SĂ CUMPĂRAȚI, VIZITAȚI MAGAZINELE COOPERATIVELOR DE CONSUM !

(5592 D)
(RECOOP)

Oficiul de Turism București vă invită să petreceți o seară plăcută în saloanele de epocă și în stil românesc de la restaurantul „Bucur".

Maestrul bucătar ION ZIDARU, cîștigător al marelui premiu și al premiului „Bucătarul de aur", la concursul internațional de la Frankfurt pe Main 1972, vă recomandă să serviți preparatele sale de succes :

— specialități din pește alb, pui și berbec ;
— hors d'oeuvre din legume ;
— gustarea lui Bucur, ghiveci măcelărese ;
— preparate din sosuri ușoare cu carne ;
— specialități culinare românești și...
— surpriza maestrului

(5588)

S-a redeschis complet modernizat
Restaurantul Pui de urs

Calea Rahovei 7—9

Într-un cadru intim și original, vi se oferă delicioase specialități vînătorești, pui la rotisor, preparate de casă din carne afumată etc.

Telefonînd la 13.79.39 masa dv. este rezervată.

(5609)

Cu ocazia sărbătorilor de iarnă

UNITĂȚILE DE ALIMENTAȚIE PUBLICĂ — restaurantele, raioanele gospodina, bucătăriile de bloc, cofetăriile, patiseriile ș.a. — pun la dispoziția publicului consumator un bogat sortiment de preparate și semipreparate :

— cîrnați
— tobă
— caltaboși
— sarmale
— piftie
— fripturi
— cozonaci
— plăcintă
— prăjituri
— torturi.

Aceste produse pot fi livrate imediat la solicitarea consumatorilor, sau pot fi executate la comandă.

(5621)

recom

- **Apă de colonie EVA SUBLIM și EVA INTIM**
- **Parfum de toaletă MIRAJ • Pudre compacte**
- **Apă de toaletă BOB • Apă de toaletă FEMINA**
- **Cremă pentru mîini CATIFELIN • Caseta ADAM**
- **Apă de colonie FARMEC Lux.**

„MICA PUBLICITATE"

PREȚ OFICIAL

„Nu mai dau anunțuri la mica publicitate". E declarația făcută mie de un prieten în autobuzul 31. „Nu mai dau pentru că..." și prietenul și-a continuat declarația pe care mă grăbesc s-o transcriu :

— Am vrut să-mi vînd mașina. Bun. Mașină nouă, zero kilometri, decapotabilă. Dau anunț. Aștept. Sună telefonul ca la Salvare. Cît cereți pe ea? Atît, cu cît am luat-o.

— Nu se poate, zice unul.

— E prețul oficial.

— Tocmai d-aia, lăsați-o mai ieftin.

— E nouă, nerodată.

— Tocmai d-aia.

Altul :

— Vă dau cinci mii în plus.

— Păi prețul e...

— Ce-are-a face ? Dau cinci în plus.

Nimeni, nimeni domnule n-a vrut să-mi cumpere mașina la prețul oficial. Ori mai mult, ori mai puțin.

★

Două psihologii : a „smecherului" și a „nababului".

„Șmecherul" dacă n-a înșelat pe cineva cu cinci bani are cosmaruri, trăiește cu ideea că a sărăcit.

— Să nu-l pot trage-n piept ? Eu ? Tocmai eu ? se căinează el.

„Nababul" nu ia restul la sută dacă prețul unor cumpărături a trecut de optzeci de lei.

— Să iau restul ? Nu mă cunoașteți...

Ba da, îi cunoaștem pe amîndoi. Au același preț.

Valentin MUNTEANU

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii" — Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. — 2001.

UMOR STRĂIN

Un cetățean intră într-o expoziție de automobile și se plimbă îndelung printre mașini.

— Doriți ceva ?

— O, nu ! Mulțumesc ! Este însă atît de plăcut să te plimbi printre mașini fără să te ferești...

★

— Alo, Johnson, de ce nu te-ai prezentat la serviciu ? Ai gripă?

— Dimpotrivă. Sînt singurul care nu am gripă și n-am poftă s-o capăt...

★

— Vă vînd casa foarte ieftin, dar vă previn că are un neajuns : în apropiere trece un tren care face zgomot. În prima săptămînă n-o să puteți închide ochii. Pe urmă o să vă obișnuiți.

— Bine, o cumpăr. La urma urmelor, în prima săptămînă pot dormi în altă parte...

★

Băiețelul a dat peste un cuvînt pe care nu-l înțelege. Îl caută pe tăticul lui, pe care îl găsește în bucătărie, spălînd vasele.

— Tăticule, ce-i aia bigam ?

— Bigam ? Este un om care spală de două ori mai multe vase decît mine.

★

Profesorul ; — Conjugă te rog viitorul verbului a căsca.

Elevul : — Eu dorm, tu dormi, el doarme...

★

— Nu-ți place ? își întreabă o soție soțul, văzîndu-l că se cam foiește în fotoliul de la operă.

— Tenorul este pur și simplu îngrozitor.

— Atunci hai să plecăm acasă.

— Nici prin gînd nu-mi trece ! În actul următor va fi asasinat și nu mă pot lipsi de această plăcere...

★

S-au întîlnit doi cunoscuți :

— Am auzit că te-ai însurat. Așa-i ?

— Da !

— Și de ce-ai făcut-o ?

— Nu-mi mai plăcea mîncarea de la cantină.

— Și acum ?

— Acum îmi place !...

★

Într-un autobuz plin de pasageri, un călător așezat la fereastră își duce de-odată mîinile la ochi. Un vecin, vădit îngrijorat, îl întreabă :

— Vă este rău ?

— Nu, dar sînt foarte sensibil. Nu pot suporta să văd femei bătrîne călătorind în picioare.

★

Medicul : — Dacă doriți să slăbiți, trebuie să mîncați carne slabă, pîine prăjită, fructe, atît.

Pacientul : — Cînd doctore, înainte sau după masă ?

★

— Mămico, am demontat și apoi am pus la loc piesele aparatului de radio, ca să văd din ce e format.

— Nu cumva ai pierdut vreo piesă ?

— Ba dimpotrivă, mi-au mai rămas încă 12 bucăți...

★

Șeful către subaltern :

— Ieri te-ai învoit de la serviciu sub motiv că mergi la dentist. Așa este ?

— Da !

— Minți ! Te-am văzut ieri la meciul de fotbal.

— Nu, am spus adevărul. Dentistul meu juca extremă dreaptă...

★

— Fiul dumneavoastră are o mare sete de știință. De la cine a moștenit-o ?

— Știința de la mine, setea de la tatăl său.

★

— Draga mea, trebuie să-ți spun că soțul meu este un om imposibil !

— Ce te determină să-l caracterizezi astfel ?

— Închipuiește-ți, a surzit de un an, dar abia acum a mărturisit-o !...

★

— Am pierdut peste 10 kilograme după operația de apendicită.

— Niciodată n-aș fi crezut că apendicul poate să cîntărească așa de mult.

Fără cuvinte

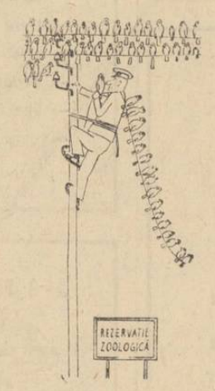

— Vino, este pentru tine...

— Sper că nu vă derajează dacă pun valiza mea deasupra ?

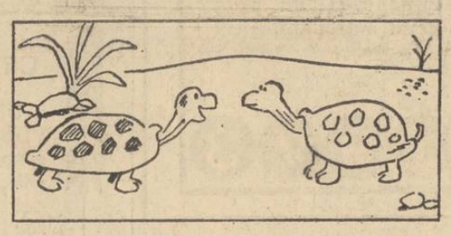

— E un secol de cînd nu te-am văzut...

— Cine urmează...

Fără cuvinte

Fără cuvinte

REȚETA

de Antonio AMURRI

Soția mea este o gospodină excelentă. Face prăjituri minunate și ar fi cu adevărat un păcat să-i răpești bucuria refuzîndu-i bunătățile. De aceea vreau să vă dau una din rețete, copiată pe furiș din carnetul ei secret. Puțină atenție :

Se ia un vas mare ; se gonește cățelul din bucătărie și se îndepărtează de pe masă cuburile lui Lorenzo. Vasul se unge cu unt și se pregătesc 300 gr. de stafide. După ce se cîntăresc 200 gr. făină, se dau la o parte mîinile lui Lorenzo din vas curățînd imediat podeaua unde a răsturnat punga cu restul de făină. De întrebat vecina dacă poate împrumuta făină, dacă nu, se dă prin sită făina risipită că așa o să apară și mașinuțele lui Luigi care se aflau pe podea. Se la un castron pentru bătut ouăle. Se spune Robertei să aducă două ouă din frigider și se iau personal alte două ouă după ce s-a curățat locul unde Roberta le-a scăpat pe cele precedente. De rugat Luigi să răspundă la telefon. De răspuns la telefon și de curățat receptorul de făină și unt. Revenit în bucătărie. De scos Lorenzo din vasul cu ouă și făină și de spălat bine pe mîini. De spus Robertei că sună la ușă. Idem Luigi. De mers la ușă și de curățat apoi clanța. Din nou în bucătărie, unde cu grijă se scoate din forma unsă cu unt o jumătate de kilogram de sare, luîndu-se după aceea lui Lorenzo din mîini cutia cu restul de sare. De atras atenția Valentinei să nu-i mai dea mîncare cățelului că tot a mîncat făina și ouăle. Alte două ouă și altă făină după ce a fost pocnit Lorenzo. De calmat Lorenzo cu un vas cu făină și pahar de lapte ca să-și facă prăjitura „lui". Altă formă unsă cu unt și comandă telefonică pentru 50 de grame de drojdie, apoi curățat iar telefonul. Revenire în bucătărie unde totul este întins pe podele plus Lorenzo mînjit din cap pînă la picioare.

De rugat cățelul să lingă măcar stafidele. De telefonat cofetarului să trimită un carton cu prăjituri. În final, un antinevralgic dizolvat într-o jumătate pahar cu apă.

— Sînt prea tînără ca să mă decid să mă mărit. Poți să aștepți pînă mîine ?...

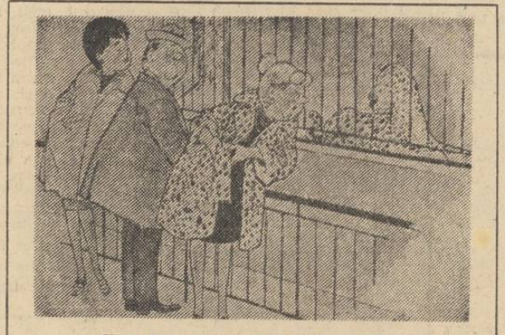

— Una dintre ele este, sigur, o imitație...

...Ora de vizită s-a terminat... ora de vizită s-a terminat... ora de vizită...

— Bani, sau îți dau foc părului !...

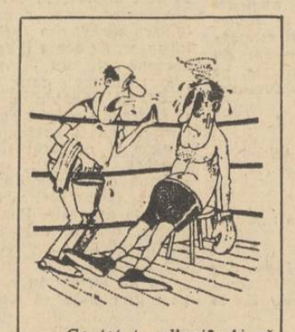

— Ce tot te plîngi? Ai să poți să afirmi că l-ai bătut cu ochii închiși...

Patronul către salariatul care îi cere majorarea salariului, motivîndu-și cererea prin explicația că soției nu-i ajung banii.

— Înțeleg, mister Brown, dar în cazul acesta de ce nu vă luați altă soție, mai economă ?

★

— Am și eu un hobby — acvariul. Pot să stau lîngă el ore în șir.

— Dar soția n-are nimic împotrivă ?

— Soția ? Nu-i treaba ei ce fac la serviciu.

★

Un vînător echipat cu tot dichisul se întîlnește cu un prieten.

— Încotro ? îl întreabă acesta. Doar sezonul s-a terminat, vînatul e interzis.

— Știu, dar soția mea încă n-a aflat.

★

— Ieri am fost pentru prima oară la un musical — povestește Emma prietenei sale.

— Musical ? Ce-i asta — vrea să știe prietena.

— Ceva nostim de tot. Un spectacol la care nimeni nu știe să cînte dar toți cîntă.

★

S-au întîlnit două prietene :

— Ce-am auzit, te-ai măritat ?

— Da.

— Felicitările mele, e ceva serios ?

— Nu, dar e adevărat.

★

O vedetă de film a venit la Paris. De abia s-a instalat în camera de hotel cînd este anunțată de la recepție că presa vrea să-i ia un interviu. Vedeta oftează și consimte : „Bine, sînt imediat gata, dar nu dați vă rog, drumul la mai mult de zece reporteri".

— Cam greu, doamnă, n-a venit decît unul singur.

★

Soțul către soția lui :

— Iar ești nemulțumită. Ai două pălării care merg la acest pardesiu.

— Nu, greșești. N-am decît un pardesiu la aceste două pălării.

★

Învățătoarea îl întreabă pe micul Robert, din „întîia A".

— De ce mănînci în timpul lecției?

— E păcat să pierd timpul în recreație.

★

Tînărul foarte timid nu se poate decide să înceapă discuția cu domnișoara căreia i-a fost recomandat.

— Ce face mămica dumitale?

— Mulțumesc, bine.

— Dar tătucu?

— Mulțumesc. Și el e bine.

— Dar frații? Surorile?

— Mulțumesc. Sînt bine cu toții.

Acum tace. Nu mai știe ce să spună. Ce să mai întrebe.

Tînăra și ea timidă îl încurajează.

— Am și bunici. Stau cu noi.

★

Milionarul din Texas, întors dintr-o călătorie turistică în Elveția relatează cu o nuanță de superioritate:

— Peisajele elveției-ne! Nimic grozav. Luați lacurile și munții, și ce mai rămîne?

★

— Spune-mi, doctore, crezi că ai mulți dușmani în orașul nostru?

— Firește că am și dușmani. Dar, majoritatea lor sînt pe lumea cealaltă.

★

— Ei, întreabă soțul pe soția sa la încheierea curei, și după ce consoarta s-a cîntărit, ai mai mult decît greutatea normală?

— Nu, dragule! Dar dacă tabelul meu e bun, înseamnă că trebuie să fiu cu 20 cm mai înaltă.

★

— Mămico de ce mireasa este întotdeauna îmbrăcată în alb?

— Pentru că albul este culoarea bucuriei.

— Dar mirele? Nu trebuie să se bucure și el...?

— Ți-am pregătit șenviciuri pentru o săptămînă. Mîine plec la mama...

— Ai reușit să închizi cinele în bucătărie ?

— Bine, bine, cobor. Dar aș vrea să văd ce ai face dacă am fi în avion...

— Dă-mi, te rog cea mai scumpă felicitare pe care o ai. Trebuie s-o trimit cuiva care mi-a făcut cadou de sărbători o haină de blană...

— Spuneți-mi, domnule — întreabă un medic pe un bolnav, ați mai consultat pe cineva înainte de-a veni la mine ?

— Da, doctore, am fost la un farmacist.

— La un farmacist? Și ce-a putut să vă spună imbecilul ăla ?

— Să vin la dumneavoastră.

★

Micuța Anne-Marie a venit de la școală. Pentru tema de acasă la aritmetică a primit nota 3.

— Nu te necăji, mămico, o consolează ea pe mama ei. În clasa noastră mai multe mame au primit note proaste.

— Cum vă place baletul ?

— Foarte frumos. Dar un lucru nu înțeleg : de ce dansează fetele pe vîrfurile picioarelor? N-ar fi mai simplu să fie angajate dansatoare mai înalte?

În fața unui teatru, în pauza spectacolului.

— Ce faci aici, Paul?

— Cum ce? Am venit cu soția la teatru.

— Bine, dar nu te-am văzut în sală.

— Azi e rîndul meu să păzesc mașina.

★

Într-un compartiment de tren. Un tînăr mestecă de zor gumă. Femeia care stă pe bancheta din fața lui îi spune pînă la urmă :

— Degeaba îmi vorbești, tinere. Din păcate sînt surdă